

Službeni list Europske unije

C 175

Hrvatsko izdanje

Informacije i objave

Godište 64.

7. svibnja 2021.

Sadržaj

I. Rezolucije, preporuke i mišljenja

MIŠLJENJA

Odbor regija

Interactio – na daljinu – 143. plenarno zasjedanje OR-a, 17.3.2021.–19.3.2021.

2021/C 175/01	Mišljenje Europskog odbora regija – Novi pristup Pomorskoj strategiji za Atlantik – Akcijski plan za područje Atlantika 2.0 – Ažurirani akcijski plan za održivo, otporno i konkurentno plavo gospodarstvo u atlantskoj regiji Europske unije	1
2021/C 175/02	Mišljenje Europskog odbora regija – Uspostava europskog prostora obrazovanja do 2025.	6
2021/C 175/03	Mišljenje Europskog odbora regija – Akcijski plan za kritične sirovine	10
2021/C 175/04	Mišljenje Europskog odbora regija – Revizija trgovinske politike	17
2021/C 175/05	Mišljenje Europskog odbora regija – Val obnove za Europu – ozelenjivanje zgrada, otvaranje radnih mjestra, poboljšanje života	23

HR

III *Pripremni akti*

Odbor regija

Interactio – na daljinu – 143. plenarno zasjedanje OR-a, 17.3.2021.–19.3.2021.

2021/C 175/06	Mišljenje Europskog odbora regija – Novi pakt o migracijama i azilu	32
2021/C 175/07	Mišljenje Europskog odbora regija – Prijedlog uredbe o uspostavi pričuve za prilagodbu Brexitu	69
2021/C 175/08	Mišljenje Europskog odbora regija – Primjerene minimalne plaće u Europskoj uniji	89

I.

(Rezolucije, preporuke i mišljenja)

MIŠLJENJA

ODBOR REGIJA

INTERACTIO – NA DALJINU – 143. PLENARNO ZASJEDANJE OR-a, 17.3.2021.–19.3.2021.

Mišljenje Europskog odbora regija – Novi pristup Pomorskoj strategiji za Atlantik – Akcijski plan za područje Atlantika 2.0

Ažurirani akcijski plan za održivo, otporno i konkurentno plavo gospodarstvo u atlantskoj regiji Europske unije

(2021/C 175/01)

Izvjestiteljica: Paula FERNÁNDEZ VIAÑA (ES/RENEW), ministrica za poslove Predsjedništva, unutarnje poslove, pravosuđe i vanjsko djelovanje u Vladi autonomne zajednice Kantabrije

PREPORUKE O POLITIKAMA

EUROPSKI ODBOR REGIJA

Stupovi i ciljevi Akcijskog plana za područje Atlantika

1. podsjeća da se atlantske regije suočavaju s dvostrukom gospodarskom krizom. Posljedicama COVID-a 19 pridružit će se i još uvijek nemjerljive posljedice Brexit-a po ribarstvo, turizam, trgovinu i promet. Drastično smanjenje mobilnosti kojem smo svjedoci posebno utječe na infrastrukturu, pomorske veze, logističke lance i turističke aktivnosti;
2. stoga poziva na donošenje mjera ublažavanja posebno osmišljenih u atlantskim obalnim i pomorskim regijama i na to da se u obzir uzme ishod pregovora o Brexitu i njegov mogući utjecaj na budućnost pomorske strategije za Atlantik i njezin akcijski plan. U tom pogledu izražava zabrinutost zbog posljedica koje bi povlačenje Ujedinjene Kraljevine moglo imati za zajedničku ribarstvenu politiku;
3. ističe ulogu samog Atlantika u ublažavanju i prevladavanju klimatskih promjena i potrebu za boljim promatranjem, istraživanjem i razumijevanjem funkcioniranja oceanskog ekosustava, kao i potrebu za suradnjom u području istraživanja;
4. ističe da su ciljevi i mjere četiriju stupova međusektorske prirode i da će njihovo ostvarenje ovisiti o dobroj suradnji između različitih službi Komisije, nacionalnih upravljačkih tijela i koordinatora projekata, ali upozorava da bi postoeće stupove, iako su adekvatni, trebalo redefinirati zbog njihove neprikladnosti sa stanovišta revizije europskih sektorskih politika, što zahtijeva odgovarajuću koordinaciju između Atlantske strategije i tih politika;

5. izražava žaljenje zbog toga što u Atlantski akcijski plan (AAP) nisu uključene izuzetno važne aktivnosti iz područja plavog gospodarstva (primjerice, brodogradnja, brodarstvo i pomorski promet, sportska nautika i s njom povezane usluge i pomoći sektori te održive turističke aktivnosti povezane s morskim okolišem poput vodenih sportova, turizma kružnih putovanja i trajektnog prijevoza) i zbog toga što ribarstvu, sakupljanju školjkaša i akvakulturi u njemu nije posvećen poseban prostor;

6. stoga poziva na to da ih se u Akcijski plan uključi kao zaseban stup jer je opskrba morskom hranom jedan od prioriteta europskog zelenog plana. Osim toga, trebalo bi uzeti u obzir i razvoj morskih ekosustava i njihov potencijal za povećano skladištenje ugljika;

7. u pogledu prvog i trećeg stupa, koji se odnose na moguća područja djelatnosti u plavom gospodarstvu (luke i energija iz obnovljivih izvora), smatra da se ograničavanjem stupova AAP-a samo na te sektore ograničava i područje njegove primjene jer se ne omogućava uključivanje drugih postojećih i novih područja djelovanja posebno važnih za atlantske regije;

8. stoga predlaže da se ta dva stupa spoje u jedan stup pod nazivom „Aktivnosti plavog gospodarstva kao pokretač održivog razvoja u obalnim područjima” unutar kojeg bi se utvrdilo pet ciljeva: luke kao katalizatori regionalnog ekosustava plavog gospodarstva; luke kao inovacijska središta za uključivanje novih tehnoloških rješenja; poboljšanje aktivnosti zrelih sektora (ribarstvo, prijevoz, pomorska logistika itd.) i njihova prilagodba ciljevima održivog razvoja; promicanje aktivnosti novih sektora plavog rasta i, posebice, obnovljive energije na moru; digitalizacija aktivnosti plavog gospodarstva;

9. podsjeća da je povezanost luka i njihovih gravitacijskih područja još jedno ključno područje i pozdravlja to što je jedan od stupova AAP-a posvećen atlantskim lukama. Od ključne je važnosti ukloniti uska grla u željezničkom prometu i na pristupnim putovima („posljednji kilometar”), bila ona uzrokovana nedostatkom kapaciteta ili raspodjelom tereta. Ispravno se na luke upućuje kao na pristupne točke za trgovinu na Atlantiku i katalizatore poslovanja, ali se pritom zanemaruje njihova ključna važnost za stvaranje bogatstva i zapošljavanja u gravitacijskim područjima;

10. zalaže se za proširenje područja primjene morskih autocesta u Atlantiku, čime bi se omogućilo uspostavljanje novih veza među lukama sveobuhvatne mreže TEN-T, i za to da se kriteriji za uključivanje europskih luka općenito, a atlantskih luka naročito, u mrežu TEN-T, temelje na njihovoj strateškoj važnosti za EU i njegove teritorije. U tom smislu naglašava stratešku važnost morskih autocesta za povezivanje Irske s kontinentom nakon Brexita;

11. poziva da se osnovnom mrežom TEN-T obuhvate i atlantske luke koje su od strateške važnosti za strukturu europskog prometnog sustava, a trenutačno nisu u nju uključene. Također traži da se osiguraju sredstva za financiranje mjera koje bi omogućile razvoj morskih autocesta i poboljšanje usluga pomorskog prometa na kratkim udaljenostima kao održivih i uključivih prometnih usluga u tom području. Ta bi se sredstva trebala ulagati i u luke i u kopnene veze uključujući pristupne putove (tzv. „posljednji kilometar”), a posebno u modernizaciju i poboljšanje željezničkih pruga koje su ključne za stvaranje održive prometne mreže i koheziju udaljenih područja;

12. podržava razvoj atlantske željezničke autoceste i željezničko-lučkih veza kao i važnih pristupnih putova na „posljednjem kilometru”, i to ne samo u okviru postojeće infrastrukture nego i između koridora mreže TEN-T i drugih linija u atlantskom području;

13. pozdravlja to što se jedan od stupova novog AAP-a odnosi na obnovljivu energiju mora jer atlantske regije u tom području imaju ogromni potencijal i iskustvo. Međutim, izražava žaljenje zbog toga što su zbog trenutačne krize zamrzнутa ključna ulaganja u razvoj raznih oblika obnovljive energije mora, što je jedan od prioriteta atlantskih regija;

14. smatra da bi se u okviru Atlantske strategije trebali promicati projekti obnovljive energije mora u širem smislu, uključujući promicanje konkurentnog vrijednosnog lanca te demonstraciju i vrednovanje tehnologija u nastajanju koje doprinose planiranju i koordinaciji budućih proizvodnih sustava;

15. s obzirom na to da postoje razne studije o upotrebi valova, struja i vjetra u atlantskom području, predlaže da se oni uključe u kartu potencijalnih resursa i poziva da se u okviru trećeg stupa vodi računa o kompatibilnosti aktivnosti povezanih s proizvodnjom obnovljive energije iz morskih izvora i naselja s postojećim aktivnostima kao što su ribolov, sakupljanje školjkaša i akvakultura, a u obzir valja uzeti i morske ekosustave i biološku raznolikost;

16. kritizira činjenicu da se nijedan stup ne odnosi na turizam i kulturnu baštinu, koji kao zaštitni znakovi identiteta europskog atlantskog područja doprinose razvoju brenda europskog kontinenta;

Nadležnosti za promicanje plavog rasta na razini Europske unije i programa financiranja

17. smatra da je nužno razviti poseban ekonomski i proračunski instrument za Atlantsku strategiju kojim bi se na privlačniji način olakšala njezina provedba i razvoj povezanih aktivnosti. Uvrštavanje ciljeva Strategije i AAP-a u višegodišnji finansijski okvir posebno je važno u svjetlu odluke Ujedinjene Kraljevine da napusti Europsku uniju;

18. ponavlja da je u posljednjem programskom razdoblju kohezijska politika, zahvaljujući Europskom fondu za regionalni razvoj i Europskom socijalnom fondu, bila najvažniji investicijski alat EU-a. Potpuno iskorištavanje kohezijske politike, zajedno s mogućnostima financiranja dostupnima u okviru Europskog fonda za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu i Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj, bit će ključno za budući uspjeh projekata u okviru Atlantske strategije. Pojednostavljenjem europskih strukturnih i investicijskih fondova povećat će se dostupnost sredstava za lokalne projekte;

19. podsjeća da je vremenski okvir AAP-a osmišljen kao inspiracija upravljačkim tijelima država članica i obalnih regija pri izradi sporazuma o partnerstvu i programa za razdoblje 2021. – 2027. te da će mnoge mjere uključene u te programe povezane s AAP-om doprinijeti postizanju klimatskih ciljeva EU-a. Stoga prima na znanje postojeća kašnjenja uzrokovana pandemijom bolesti COVID-19 i naglašava da europski strukturni i investicijski fondovi te nacionalni operativni programi trebaju biti dostupni i operativni početkom programskog razdoblja 2021. – 2027.;

20. ističe da će provedba AAP-a uvelike ovisiti o ulaganjima iz javnih i privatnih izvora. Usto, vodeće projekte proizašle iz Atlantske strategije trebalo bi bolje uklopiti u programe EU-a;

21. s obzirom na sve veći broj dostupnih finansijskih instrumenata poziva Europsku komisiju da, po mogućnosti zajedno s Europskim odborom regija, lokalnim i regionalnim vlastima organizira informativne kampanje o najboljim praksama za pristup tim finansijskim instrumentima i njihovo uvođenje;

Plavo gospodarstvo i važnost podataka za njegov metodološki razvoj na lokalnoj i regionalnoj razini

22. prima na znanje da učinak plavog gospodarstva još nije u potpunosti evaluiran na regionalnoj i lokalnoj razini jer treba razviti sustav pokazatelja temeljenih na pouzdanim podacima, kojima će se mjeriti točan učinak aktivnosti koje izravno ili neizravno ovise o moru;

23. navodi da u području plavog gospodarstva, pored prethodno navedenih aktivnosti, postoji bogato iskustvo u drugim područjima djelatnosti kao što su brodogradnja i morski prijevoz, osmišljavanje struktura za proizvodnju energije mora ili razvoj biokomponenti od morskih prirodnih elemenata;

24. preporučuje da se s obzirom na složenost i veliku količinu postojećih resursa donesu regionalne strategije specijalizacije za metodološki razvoj plavog gospodarstva na lokalnoj i regionalnoj razini kako bi se doprinijelo utvrđivanju najprikladnijih mjera;

25. predlaže da Europski odbor regija sastavi popis aktivnosti plavog gospodarstva u svim svojim regijama i područjima i tako kreira realnu kartu razvoja plavog gospodarstva u Europskoj uniji, koju će u okviru NAT-a redovito ažurirati specifični dionici svake regije, radi utvrđivanja dobrih praksi u tom području;

Višerazinsko upravljanje u Atlantiku

26. podupire strukturu upravljanja i novi okvir za praćenje te predlaže da se u svaki cilj uvrste posebni planovi i ključne etape kako bi utvrđene mjere bile konkretnije;

27. smatra primjerenim za razvoj Atlantske strategije prepoznati važnost i potporu koja se pruža primjenom pristupa LEADER putem strategija lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice povezanih s lokalnim akcijskim skupinama u ribarstvu, posebnog instrumenta povezanog s obalom i njezinim gospodarskim i socijalnim akterima koji posjeduju iskustvo i znanje;

28. odlučno zagovara djelotvorno višerazinsko upravljanje uz poštovanje institucionalnog okvira svake države članice i vjeruje da bi obnovljena pomorska strategija regijama trebala omogućiti aktivno sudjelovanje u upravljanju Atlantskim oceanom;

29. ustraje u tome da treba uskladiti programe i ciljeve mnogih procesa i politika EU-a jer se često događa da nešto što više nije prioritet nekog programa koji završava na određeni datum postane prioritet programa nekog drugog procesa s drugim datumom završetka. Taj problem upravljanja ukazuje na fragmentiranu strukturu i nepostojanje odgovarajuće koordinacije i točnih i ažuriranih informacija;

Suradnja u Atlantskom oceanu

30. napominje da će postizanje ciljeva i mјera četiri stupova AAP-a koje predlaže Europska komisija (iako ih smatra nedovoljnim) biti korisno i pozitivno za neatlantske regije pa snažno preporučuje da se s tim regijama razvije proširena suradnja;

31. poziva na jačanje prekogranične suradnje izvan pomorskih granica i u unutrašnjosti teritorija raspisivanjem jednostavnijih natječaja za prekogranične projekte te jačanjem programa u okviru Interreg-a i drugih proračunskih instrumenata;

32. podsjeća na to da programi teritorijalne suradnje u kojima sudjeluju atlantske regije na pametan način doprinose ostvarivanju ciljeva novog AAP-a te naglašava da bi se mogao ostvariti veći učinak kada bi se u posebnom proračunskom okviru za atlantsku pomorsku strategiju raspisivali posebni natječaji za potporu prekograničnim projektima, s definiranim ciljevima primjerenima Planu i posebnim pokazateljima mјerenja kojima se jednostavno upravlja;

33. navodi da je za poboljšanje suradnje nužno, s jedne strane, poboljšati uzajamno poznavanje, zbog čega bi bilo vrlo korisno napraviti popis dionika, problema i prilika i proslijediti ga dionicima u svakoj državi i/ili području. S druge strane, za određene sektore plavog gospodarstva treba uspostaviti smjernice za djelovanje ili tehnološke smjernice za posebnu specijalizaciju svake regije, promičući pritom uzajamnu suradnju i oblikujući zajedničku ponudu bez potrebe natjecanja;

34. smatra da je za postizanje i jačanje prekogranične suradnje potrebno stvoriti uvjete koji pogoduju stvaranju sinergija i potiču rad u multidisciplinarnim i multikulturalnim timovima, i to uskladištenjem interesa i programa u okviru znanstvenih prioriteta te instrumenata vođenja i upravljanja, promicanjem pravedne suradnje timova iz različitih regija, uspostavom jednostavnih i trajnih mehanizama financiranja kako bi se mјere mogle poduzimati u realnim vremenskim okvirima i poticanjem širokog sudjelovanja društva u tim mjerama, čime bi se osigurao njihov uspjeh;

35. ukazuje na činjenicu da velik broj paralelnih, ali nepovezanih programa stvara zbrku i vjerojatno dovodi do neučinkovitog korištenja javnih sredstava. Treba uskladiti javno financiranje istraživanja i inovacija kako bi se maksimalno povećala koherencija i učinak ulaganja i na optimalan način iskoristilo vrijeme koje istraživačima stoji na raspolaganju. Smatra da regionalne, nacionalne i europske mјere i potporu treba objediniti kako bi se postigao daleko veći učinak od učinka raznih nepovezanih programa i kako bi se djelotvorno doprinijelo europskom istraživačkom prostoru visokih performansi u području plavog gospodarstva;

36. smatra da suradnju ne treba ograničiti na pomorska i lučka pitanja, već da treba u obzir uzeti i interakciju između mora i kopna i obratiti pozornost na ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu tim promjenama (kružno gospodarstvo, održiva mobilnost, morski ekosustavi itd.);

37. naglašava važnost suradnje temeljene na strategijama pametne specijalizacije (S3) atlantskih regija i razvoju vodećih projekata u područjima pametne specijalizacije Atlantika;

38. insistira da je u kontekstu oporavka nakon COVID-a 19 i razdoblja nakon Brexita suradnja u atlantskom području još potrebnija zbog predvidljivog pogoršanja socioekonomске situacije i njezina učinka na zapošljavanje i plavi rast te posljedica povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije i konačnog područja primjene fonda za prilagodbu Brexitu;

39. u tom pogledu želi se okrenuti budućnosti i poremećaje uzrokovane pandemijom i Brexitom sagledati kao priliku, pod uvjetom da naši ključni sektori unaprijede svoje tehnološke kapacitete. Stoga pozdravlja nove instrumente kojima se može potaknuti stvaranje novih europskih vrijednosnih lanaca zasnovanih na prioritetima regionalnih strategija pametne specijalizacije;

40. uzimajući u obzir zaključke Vijeća o provedbi makroregionalnih strategija EU-a, smatra da je vrijeme za izradu i razvoj makroregionalne strategije za Atlantski bazen s posebnim proračunskim i provedbenim okvirom prilagođenim njegovoj stvarnosti i potencijalu;

41. smatra da se stvaranjem atlantske makroregije može produbiti suradnja, suočiti s pomorskim i kopnenim izazovima, poboljšati koordinacija između regija i država članica te racionalizirati upotreba finansijskih sredstava;

42. smatra da pomorsku prirodu te makroregije treba nadopuniti inovacijskim potencijalom povezanim s područjima pametne specijalizacije zajedničkima atlantskim regijama i promicati transatlantsku suradnju omogućujući pritom sudjelovanje najudaljenijih regija, zemalja i trećih regija po uzoru na model višerazinskog upravljanja alpske makroregije, u okviru kojeg regije sudjeluju izravno i aktivno.

Bruxelles, 19. ožujka 2021.

*Predsjednik
Europskog odbora regija*

Apostolos TZITZIKOSTAS

Mišljenje Europskog odbora regija – Uspostava europskog prostora obrazovanja do 2025.

(2021/C 175/02)

Izvjestitelj:	Emil Boc (RO/EPP), gradonačelnik Cluj-Napoce
Referentni dokument:	Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o uspostavi europskog prostora obrazovanja do 2025. COM(2020) 625 final

PREPORUKE O POLITIKAMA**EUROPSKI ODBOR REGIJA**

1. skreće pozornost na činjenicu da je obrazovanje ključno za skladan razvoj lokalnih i regionalnih zajednica, posebno u današnjem kontekstu kada je postalo primarni strateški čimbenik u izgradnji gospodarstva temeljenog na znanju. Ono ima ključan utjecaj i na druga područja od interesa za lokalne i regionalne zajednice, kao što su odljev ili priljev mozgova, socijalna kohezija, provedba strategija pametne specijalizacije, digitalna transformacija, inovacije (kako tehnološke, tako i društvene), zelene zajednice i suradnja akademiske zajednice i drugih sektora. Obrazovanje je važan čimbenik u razvoju otpornosti zajednica koji im omogućuje da se lakše nose s gospodarskim i drugim krizama te prilagode novim potrebama i okolnostima. Na lokalnoj i regionalnoj razini promicanje obrazovanja i osposobljavanja treba smatrati ključnim ulaganjem u našu budućnost;

2. smatra da je uloga lokalnih i regionalnih vlasti u uspjehu projekta europskog prostora obrazovanja ključna zbog njihove izravne i bitne povezanosti sa zajednicama u kojima se trebaju provoditi obrazovne politike definirane na europskoj razini, koje na njih imaju izravan učinak. Lokalne i regionalne vlasti nadležne su za provedbu 70 % zakonodavstva EU-a. U konačnici, obrazovanje se odvija na lokalnoj razini i stoga bi, u skladu s načelom aktivne supersidijarnosti, u planove povezane s obrazovanjem trebalo, uz nacionalnu i europsku razinu, uključiti i onu lokalnu i regionalnu koja bi trebala od samog početka sudjelovati u postupku donošenja odluka. Naravno, potrebno je uspostaviti strukturiran i kontinuiran odnos između Komisije i OR-a u tom ključnom području;

3. ističe da je važno strateške ciljeve europskog prostora obrazovanja povezati s jasnim i konkretnim finansijskim sredstvima dostupnima lokalnim i regionalnim vlastima;

4. smatra da bi ispunjavanje ciljeva održivog razvoja, postizanje okolišne održivosti i jačanje europskog, nacionalnog i regionalnog identiteta trebali biti ključni ciljevi europskog prostora obrazovanja;

5. naglašava potrebu za izradom plana, godišnjih pokazatelja i referentnih vrijednosti kako bi se mogao ocijeniti napredak u provedbi ciljeva europskog prostora obrazovanja na europskoj, nacionalnoj i, prema potrebi, regionalnoj i lokalnoj razini. Potrebno je podržati procjenu trenutačnog stanja na lokalnoj i regionalnoj razini te u skladu s time definirati ciljeve i sustav potpore;

6. skreće pozornost na činjenicu da je potrebno povesti ozbiljnu raspravu na europskoj razini o odgovornostima lokalnih i regionalnih vlasti u stvaranju europskog prostora obrazovanja, s obzirom na to da se nadležnosti lokalnih vlasti u području obrazovanja i osposobljavanja znatno razlikuju među državama članicama. Ključno je te odgovornosti dovesti u vezu sa strategijama i mjerama nacionalnih vlada. Svaki grad, općina i regija u svoju strategiju mora uključiti glavne obrazovne ciljeve povezane s nacionalnim i europskim ciljevima;

7. napominje da među lokalnim i regionalnim vlastima, unatoč sličnim pitanjima i izazovima u području obrazovanja, postoji razlika u alatima i resursima koji su im dostupni. Osim toga, nemaju sve lokalne i regionalne vlasti jednake administrativne kapacitete, što izravno utječe na njihove izglede za uspjeh u osmišljavanju i provedbi raznih strategija i politika u području obrazovanja. Iznimno je važno utvrditi koje su regionalne potrebe u području obrazovanja i promicati posebne obrazovne politike kojima se vodi računa o lokalnom kontekstu. U tom je pogledu važno razviti alate s pomoću kojih bi lokalne i regionalne vlasti mogle učiti iz dobrih praksi drugih lokalnih zajednica u EU-u. Razvoj paneuropskog sustava za utvrđivanje resursa dostupnih u svakoj regiji kako bi se omogućila njihova fleksibilna i učinkovita upotreba doprinijet će ostvarenju europskog prostora obrazovanja. Suradnja je ključna za pružanje obrazovnih usluga i izbjegavanje preklapanja. Komisija bi trebala podržati taj pristup i pobrinuti se da ukine sve prepreke suradnji aktivnim razvijanjem i promicanjem fleksibilnog, pristupačnog i korisnicima prilagođenog okvira suradnje;

8. smatra da je važno smanjiti razlike u obrazovanju između udaljenih, ruralnih i urbanih područja, među regijama, između različitih razina obrazovanja (osnovnoškolskog, srednjoškolskog i visokog obrazovanja) te između različitih obrazovnih ustanova; Te razlike doprinose održavanju nejednakosti u pristupu obrazovanju i dugoročnim ishodima, posebno kada je riječ o integraciji na tržište rada i mogućnosti pronalaska dobro plaćenog radnog mjesta;

9. napominje da nam je potreban dosljedan pristup različitim programima i oblicima financiranja u području obrazovanja i ospozobljavanja koje nudi Europska unija. Novi pristup iziskuje, uz Erasmus+, uključivanje dodatnih instrumenata kao što su Obzor Europa i strukturni fondovi. Taj bi pristup trebao biti uključiv i svi instrumenti EU-a trebali bi podupirati regije i lokalne zajednice u fleksibilnom i neometanom procesu transformacije, prilagođenom postojećim različitim kontekstima, i pritom osigurati sinergije i izbjegći preklapanja u području obrazovanja i učenja (i za učenike i za nastavnike);

10. naglašava da je izuzetno važno poštovati načelo prema kojem nitko ne smije biti zapostavljen. Nekvalitetno obrazovanje često je povezano sa siromaštvom i nedostatkom individualnih resursa. Ako, kao dosad, nećemo podupirati obrazovanje na odgovarajući način, stvorit ćemo začarani krug u kojem loši rezultati i nedostatne vještine dovode do nultog gospodarskog rasta na lokalnoj razini i još oskudnijih resursa. Ključno je da se pri osmišljavanju strategija i operativnih programa vodi računa i o građanima bez mnoga sredstava i drugim građanima u nepovoljnem položaju, kojima je obrazovanje jedna od rijetkih mogućnosti za izlazak iz siromaštvta;

11. nadalje ističe da je loše obrazovanje povezano i s preprekama pristupu obrazovanju zbog različitih vidova diskriminacije, uključujući spol, rasno ili etničko podrijetlo, vjeroispovijest ili uvjerenje, invaliditet ili spolnu orijentaciju. Stoga je ključno osigurati uključivo i pravedno obrazovanje za sve i poduzeti odgovarajuće mјere za borbu protiv rasizma i diskriminacije u obrazovnim ustanovama;

12. smatra da je iz krize uzrokovane COVID-om 19 potrebno izvući neke važne pouke u području obrazovanja na razini lokalnih i regionalnih zajednica. Kriza je snažno utjecala na obrazovanje u lokalnim i regionalnim zajednicama i prisilila ih na suočavanje s velikim izazovima kao što su postupanje u kriznoj situaciji, gospodarska i socijalna otpornost, upotreba tehnologije u obrazovanju, prilagodba ljudskih resursa novim okolnostima te potreba za suradnjom i pružanjem uključivog i kvalitetnog obrazovanja. Na razini obrazovnog procesa izazovi su bili sljedeći: digitalna tranzicija i transformacija, nove pedagoške metode, uspostava ozračja sigurnosti i dobrobiti za učenike i nastavnike te očuvanje i transformacija mobilnosti (učenika i nastavnika). Važno je identificirati probleme u sustavu i promjene koje je potrebno uvesti kako bi obrazovni sustavi u budućnosti bili otporni na slične situacije. Otpornost obrazovnih sustava mora biti prioritet kada govorimo o suradnji u području obrazovanja i ospozobljavanja, među ostalim upotrebo inovacija u obrazovanju i novih tehnologija (npr. umjetna inteligencija, superračunala i superračunalstvo te kibersigurnost). Važno je, uzimajući u obzir i društvene, etničke i regionalne razlike i izazove, osigurati da sve zajednice imaju jednak pristup digitalnom obrazovanju, uključujući opremu, resurse i digitalni obrazovni sadržaj;

13. naglašava da su veće vrednovanje nastavničke struke (među ostalim, povećanjem plaća u tom sektoru) i trajno ospozobljavanje motiviranog i kompetentnog nastavničkog kadra ključni čimbenici za ostvarenje europskog prostora obrazovanja. Bez potpunog razumijevanja temeljne uloge nastavnika nemoguće je izgraditi uspješnu strategiju obrazovanja. Ulaganje u područja kao što su ospozobljavanje nastavnika, učinkoviti postupci odabira, zapošljavanja i ocjenjivanja nastavnika ili povećanje privlačnosti nastavničke struke, posebno u ruralnim područjima, ključno je za održavanje kvalitete i konkurentnosti obrazovnih sustava država članica i jačanje položaja EU-a kao globalnog predvodnika;

14. naglašava da je sve važnije uspostavljati strateška partnerstva lokalnih i regionalnih vlasti sa sveučilištima koja se nalaze na njihovu teritoriju (i koja su glavni akteri u „kvadratu znanja“ koji čine obrazovanje, istraživanje, inovacije i društveno korisne usluge). Uloga sveučilišta ključna je u razvoju otpornih lokalnih zajednica i regija. Sveučilišno obrazovanje može potaknuti priljev i cirkulaciju mozgova te pomoći Evropi da privuče visokokvalitetne međunarodne ljudske resurse. U području sveučilišnog obrazovanja na razini EU-a predložene su velike reforme, uključujući Inicijativu europskih sveučilišta, mobilnost studenata, europsku studentsku iskaznicu, praćenje zapošljavanja osoba s diplomom i uzajamno priznavanje diploma visokog obrazovanja. Lokalne i regionalne vlasti moraju biti u mogućnosti razviti strateška partnerstva sa sveučilištima i doprinjeti tom procesu preobrazbe;

15. naglašava usku povezanost europskog prostora obrazovanja i europskog istraživačkog prostora te poziva na „novi pristup europskom prostoru obrazovanja i istraživanja i podsjeća na nužnost međusektorskog pristupa tim pitanjima koja su usko povezana s regionalnim politikama“⁽¹⁾;

16. ističe važnost uzajamnog priznavanja diploma visokog i srednjoškolskog obrazovanja i sposobljavanja među državama članicama. To je nužno želimo li ostvariti napredak i po mogućnosti bi se trebalo temeljiti na očekivanim ishodima učenja u skladu s Europskim kvalifikacijskim okvirom;

17. napominje važnost osmišljavanja fleksibilnih kurikuluma u kojima se naglasak stavlja na vještine i stvaraju otvoreni obrazovni resursi prilagođeni procesu učenja koji se temelji na tehnologiji. Također smatra da se fleksibilni kurikulumi mogu prilagoditi lokalnim i regionalnim okolnostima na način da se pitanja rješavaju i vještine razvijaju u skladu s konkretnom situacijom na terenu i potrebama odnosno izazovima svakog područja;

18. smatra da je ključno identificirati i promicati primjere uspješne provedbe ciljeva europskog prostora obrazovanja na lokalnoj i regionalnoj razini. Analiza i širenje tih najboljih praksi mogu povećati dodanu vrijednost djelovanja lokalnih i regionalnih vlasti u državama članicama;

19. smatra da je potrebno promjeniti prioritete pri razvoju obrazovne infrastrukture na lokalnoj razini te ističe da će lokalne i regionalne vlasti podupirati prijelaz na modernu, funkcionalnu, digitalnu i zelenu obrazovnu infrastrukturu u svojim zajednicama. Naglasak bi trebalo staviti na odmak od rigidnih obrazovnih struktura u korist fleksibilnih modela kako bi se prevladale formalne prepreke, kako među obrazovnim ustanovama, tako između razina obrazovanja;

20. napominje da je obrazovanje ključan čimbenik u promjeni gospodarskog modela na lokalnoj i regionalnoj razini (tj. prijelazu na zeleno gospodarstvo koje se temelji na znanju i digitalnoj transformaciji). Dvostruka ekološka i digitalna tranzicija mora biti integrirana u sve obrazovne procese i međusektorske ciljeve u području obrazovanja i sposobljavanja;

21. pozdravlja pokretanje koalicije „Obrazovanje za klimu“ kako bi se podržala provedba europskog klimatskog pakta i izražava spremnost da se intenzivno uključi u tu vodeću inicijativu europskog prostora obrazovanja kako bi se postigla pravedna, zelena i digitalna društvena tranzicija za sve;

22. traži od Europske komisije da u koaliciju „Obrazovanje za klimu“ uključi regije i lokalne zajednice i inicijative kao što je Globalni sporazum gradonačelnika za klimu i energiju kako bi se zajamčila veza između inicijativa odozdo prema gore i djelovanja na razini EU-a te poduprle preuzete obveze i konkretne mjere za održivo ponašanje diljem EU-a;

23. smatra da bi više pozornosti trebalo posvećivati životnim i transverzalnim vještinama kako bi se povećala sposobnost prilagodbe europskih građana dinamičnom tržištu rada koje se stalno mijenja;

24. naglašava da je potrebno poboljšati kvalitetu obrazovanja na lokalnoj i regionalnoj razini jer bi se time mogao znatno ograničiti fenomen odljeva mozgova te skreće pozornost na važnost potpore koju Komisija i Europska unija pružaju u borbi protiv odljeva mozgova i njegovu pretvaranju u cirkulaciju mozgova;

⁽¹⁾ Mišljenje OR-a „Novi europski istraživački prostor (EIP) za istraživanje i inovacije“ (SL C 106, 26.3.2021., str. 31.).

25. smatra ključnim da lokalne i regionalne vlasti maksimalno podrže digitalno obrazovanje i digitalnu uključenost učenika/studenata, kao i građana i državnih službenika (u vezi s novim akcijskim planom za digitalno obrazovanje koji promiče Komisija);

26. napominje da je važno poboljšati kvalitetu obrazovnih procesa u područjima kao što su razvoj osnovnih vještina, interkulturnost, učenje stranih jezika i kulturna i jezična raznolikost te osigurati da djeca u nepovoljnem položaju steknu vještine koje druga djeca stječu kod kuće;

27. smatra da lokalne i regionalne vlasti mogu surađivati s ustanovama za formalno i neformalno obrazovanje i ospozobljavanje kako bi osigurale prijeko potrebne programe cijeloživotnog učenja za usavršavanje i prekvalifikaciju, a da bi se građanima omogućilo da uđu na tržiste rada ili na njemu ostanu, uključujući i sudjelovanje u drugim područjima života, imajući u vidu promjenjivost tih područja u okviru zelene i digitalne tranzicije. Takvi programi mogu se prilagoditi i potrebama određenih skupina, kao što su starije osobe, kako bi se poboljšala kvaliteta života i opća razina zadovoljstva i integracije tih skupina. Sveučilišta bi također mogla odnosno trebala postati ključni partneri lokalnih i regionalnih vlasti u razvoju i provedbi inovativnih programa za lokalne aktere, koji bi bili prilagođeni lokalnom i regionalnom kontekstu;

28. potiče lokalne i regionalne vlasti da poduprue sveučilišta, centre za strukovno ospozobljavanje i druge organizacije koje provode programe Erasmus+ kako bi potaknule ne samo mobilnost studenata nego i mobilnost mladih poduzetnika i volontera iz država članica;

29. ističe da je iznimno važno da lokalne i regionalne zajednice za svu školsku djecu promiču sigurna okruženja bez nasilja, vršnjačkog nasilja, uznemiravanja u školi, štetnog govora, dezinformacija i diskriminacije;

30. naglašava važnost djelovanja lokalnih i regionalnih vlasti kako bi obrazovanje na svim razinama postalo uključivije za osobe s invaliditetom i ranjive skupine;

31. napominje da je važno da lokalne i regionalne vlasti (putem obrazovnih ustanova) promiču promjene ponašanja i kompetencija građana u kontekstu zelene i digitalne tranzicije, kao i mobilnost nastavnika i učenika/studenata u okviru nacionalnih i međunarodnih partnerstava s drugim zajednicama. Ta mobilnost može biti osnova za prijenos znanja i iskustva u vidu razvoja i provedbe učinkovitih obrazovnih strategija. Studija OECD-a o poučavanju i učenju (TALIS, 2018.) pokazala je da je velik broj nastavnika izrazio potrebu za razvojem posebnih vještina za poučavanje u okruženjima u kojima sudjeluju učenici s posebnim potrebama, upotrebu digitalnih tehnologija i poučavanje u višejezičnoj i multikulturalnoj nastavi;

32. potiče lokalne i regionalne vlasti (putem partnerstava između javnog, privatnog i neprofitnog sektora) da jačaju kapacitete sveučilišta u obrazovnim programima specijaliziranim za napredne digitalne kompetencije, kao što su sofisticirane tehnologije (umjetna inteligencija, kibersigurnost i računalstvo visokih performansi);

33. napominje da bi lokalne i regionalne vlasti u državama članicama trebale poticati osnivanje nadnacionalnih obrazovnih centara u velikim sveučilišnim gradovima u EU-u kako bi se omogućio razvoj dobrih praksi i javnih politika u području mobilnosti studenata i nastavnika, kao i digitalna transformacija obrazovnih procesa.

Bruxelles, 19. ožujka 2021.

Predsjednik
Europskog odbora regija
Apostolos TZITZIKOSTAS

Mišljenje Europskog odbora regija – Akcijski plan za kritične sirovine

(2021/C 175/03)

Izvjestiteljica:	Isolde RIES (DE/PES) prva potpredsjednica Parlamenta savezne zemlje Saarland
Referentni dokument:	COM(2020) 474 final

PREPORUKE O POLITIKAMA**EUROPSKI ODBOR REGIJA****Opće napomene**

1. naglašava da moderna društva i nacionalna gospodarstva ne mogu dugoročno funkcionirati bez pouzdane, sigurne, konkurentne i ekološki prihvatljive opskrbe sirovinama. Pritom su kritične sirovine one koje su od velike gospodarske važnosti, ali za koje se trenutačno ne može osigurati sigurna i dugoročna opskrba iz domaćih izvora sirovina u Europskoj uniji;
2. smatra da je EU-u potrebna snažna industrijska osnova koja zbog obveza povezanih s prelaskom na niskougljično gospodarstvo i sve većom digitalizacijom uvelike ovisi o odgovarajućoj opskrbi sirovinama i o njihovoj učinkovitoj uporabi i recikliranju;
3. ističe da će, prema studiji Europske komisije (¹), potreba za kritičnim sirovinama za strateške tehnologije i sektore, na temelju trenutačno dostupnih informacija, do 2030. odnosno do 2050. godine naglo porasti te da će, na primjer, EU-u za baterije i skladištenje električne energije za električna vozila do 2030. trebati do 18 puta više litija i pet puta više kobalta nego danas, a do 2050. gotovo 60 puta više litija i 15 puta više kobalta nego danas;
4. ističe da se, iz globalne perspektive, manje od 5 % kritičnih sirovina vadi odnosno proizvodi u EU-u, dok na industriju EU-a otpada oko 20 % svjetske potrošnje kritičnih sirovina. EU je posebno ovisan o uvozu kritičnih sirovina, koje imaju ključnu ulogu u budućim tehnologijama i koje su (npr. rijetki metali i elementi) važne za inovativne tehnološke primjene. Stoga su potrebne za proizvodnju i dodanu vrijednost u područjima u kojima europsko gospodarstvo nastoji biti jedan od glavnih svjetskih predvodnika. To se, primjerice, odnosi na upotrebu sirovina potrebnih za prelazak na sigurnu, čistu i cjenovno pristupačnu opskrbu energijom iz obnovljivih izvora, na čisto i u većoj mjeri kružno gospodarstvo, kao i na energetski i resursno učinkovitiju upotrebu tih sirovina za mobilnost i izgradnju, kako je predviđeno europskim zelenim planom;
5. napominje da cijeli sektor sirovina u EU-u osigurava oko 350 000 radnih mjesta i da više od 30 milijuna radnih mjesaca u prerađivačkim industrijama u kasnijim fazama proizvodnog lanca ovisi o pouzdanom i nediskriminirajućem pristupu sirovinama;
6. ističe da je, među ostalim, kriza koju je izazvala bolest COVID-19 pokazala da Europa previše ovisi o dobavljačima kritičnih sirovina iz trećih zemalja te da poremećaji u opskrbi mogu negativno utjecati na industrijske vrijednosne lance i druge sektore;

(¹) *Critical Raw Materials for strategic technologies and sectors – a foresight study* (Prognozička studija o sirovinama kritičnim za strateške tehnologije i sektore): <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/42881?locale=hr>.

Utjecaj na industriju

7. ističe da je potrebno riješiti problem prekomjerne ovisnosti o trećim zemljama kada je riječ o kritičnim sirovinama i povećati otpornost kritičnih lanaca opskrbe kako bi se pouzdano zajamčili sigurnost opskrbe, energetska tranzicija i prelazak na digitalno gospodarstvo;

8. upućuje na to da su kritične sirovine prije svega potrebne i u mnogim europskim ključnim industrijama i sektorima usmjerenima na budućnost, kao što su automobiliška industrija, industrija čelika, sektor zrakoplovstva, IT-a, zdravstva i sektor obnovljive energije. Inovativni proizvodi i nove tehnologije kao što su elektromobilnost, digitalizacija, industrija 4.0 i energetska tranzicija transformiraju i povećavaju potražnju za sirovinama. Potražnja za sirovinama povećat će se diljem svijeta i zbog rasta stanovništva, industrijalizacije i postupne dekarbonizacije prometnog i energetskog sektora;

9. naglašava da su pošten i nediskriminirajući pristup sirovinama, sigurna opskrba sirovinama te stabilne i predvidive cijene sirovina ključni za mogućnosti razvoja, konkurentnost europske industrije i malih i srednjih poduzeća, inovacije i očuvanje industrijskih postrojenja u EU-u;

10. uvjeren je da je potreban strateški napredniji pristup kako bi se osigurala održiva opskrba kritičnim sirovinama i smanjila ovisnost o trećim stranama odnosno o uvozu sirovina; ističe da to iziskuje izgradnju diversificiranih lanaca vrijednosti, smanjenje ovisnosti o sirovinama, jačanje kružnog gospodarstva, promicanje inovacija za alternativna rješenja i osiguravanje ekološki prihvatljivih i društveno odgovornih jednakih uvjeta (tržišnog) natjecanja na globalnom tržištu;

11. pozdravlja Akcijski plan za kritične sirovine koji je predstavila Europska komisija i prvo izvješće o strateškim predviđanjima u kojem se ovisnost EU-a o uvozu kritičnih sirovina navodi kao jedna od strateških slabosti;

12. podržava ciljeve utvrđene u Akcijskom planu, koji se odnose na razvoj otpornih industrijskih lanaca vrijednosti u EU-u, smanjenje ovisnosti o kritičnim sirovinama s pomoću kružnog korištenja resursa, održivih proizvoda i inovacija, jačanje domaće nabave sirovina u EU-u, diversifikaciju nabave iz trećih zemalja i rješavanje problema narušavanja međunarodne trgovine u skladu s pravilima WTO-a;

13. naglašava da regije u različitoj mjeri ovise o kritičnim sirovinama; zbog toga poziva na utvrđivanje regionalnih ovisnosti o kritičnim sirovinama i posljedične regionalne potrebe za djelovanjem kako bi se izgradili održivi i inovativni lanci vrijednosti;

14. naglašava da lokalne i regionalne vlasti u okviru Akcijskog plana imaju bitnu ulogu za prihvatanje strateških ciljeva EU-a u području sirovina i industrijskih projekata;

15. s obzirom na moguće proširenje područja primjene kriterija taksonomije EU-a na gospodarske sektore koji još nisu obuhvaćeni, poziva na to da se kriteriji za eksploataciju, vađenje i preradu sirovina temelje na procjeni životnog ciklusa resursa (od kolijevke do kolijevke) i društveno-gospodarskim aspektima. Osim toga, pri procjeni poduzeća trebalo bi razlikovati ulaganja u postojeća proizvodna postrojenja i nova postrojenja kako bi se izbjeglo da se kao održiv klasificira vrlo mali broj ulaganja i tako povećaju troškovi financiranja za prijeko potrebnu preobrazbu gospodarstva;

Osiguravanje industrijskih lanaca vrijednosti u EU-u

16. poziva na uklanjanje nedostataka i slabosti u postojećim lancima opskrbe sirovinama s pomoću strateški naprednjeg pristupa. Na primjer, važno je primjerno skladištenje kako bi se izbjegli neočekivani poremećaji u proizvodnji i opskrbi. U slučaju poremećaja u opskrbi potrebni su i alternativni izvori opskrbe, kao i bliža partnerstva između subjekata koji se bave kritičnim sirovinama i naknadnih sektora potrošnje koji potiču ulaganja u strateški razvoj;

17. pozdravlja činjenicu da je Europska komisija na trenutačnom popisu kritičnih sirovina ponovno potvrdila kameni ugljen za proizvodnju koksa kao jednu od najvažnijih sirovina za industriju čelika; upućuje na to da je ta sirovinu za industriju čelika i dalje neophodna sve dok se u velikoj mjeri ne mogu uvesti tehnološki i ekonomski održive alternative; osim toga, poziva Europsku komisiju da radi razvoja proizvodnje čelika uz upotrebu vodika ispita potencijale mogućeg uvrštanja direktno reduciranih željeza briketiranog u vrućem stanju (eng. hot briquetted iron – HBI) i direktno reduciranih željeza (eng. direct reduced iron – DRI) na popis kritičnih sirovina EU-a;

18. zagovara stvaranje industrijskih saveza kao što je Europski savez za baterije, kojim bi se trebala pokrenuti opsežna javna i privatna ulaganja koja će po mogućnosti dovesti do znatnog pokrivanja europske potrebe za litijem; osim toga zahtijeva da se podupri i budući savezi za sektore industrije sirovina;

19. osobito podupire novi Europski savez za sirovine, čiji je cilj jačanje otpornosti EU-a u cijelom vrijednosnom lancu elemenata rijetkih zemalja i magneta; pozdravlja otvorenost tog saveza prema svim relevantnim dionicima u koje se ubrajanju i regije i na čiju je svečanost osnivanja pozvan i Odbor regija (2);

20. pozdravlja nedavnu najavu Europske investicijske banke o finansijskoj potpori za projekte kojima se osigurava opskrba kritičnim sirovinama potrebnima za procese s nižim emisijama ugljika u EU-u;

21. poziva na to da se osigura da ti projekti ne narušavaju tržišno natjecanje, da budu resursno učinkoviti, održivi i da doprinose strateškoj otpornosti EU-a;

Oporaba i zamjena sirovina

22. napominje da se u Europi vlastite kritične sirovine ne upotrebljavaju u dovoljnoj mjeri i da trenutačni kapaciteti država članica EU-a za preradu, recikliranje, rafiniranje i razvrstavanje nisu dovoljni;

23. naglašava da niža potrošnja, sprečavanje nastanka otpada i oporaba moraju biti ključni elementi prelaska na resursno učinkovito gospodarstvo; zahtijeva da se potrošači transparentno i u dovoljnoj mjeri educiraju o stanju stvari kada je riječ o sirovinama u našem društvu koje se temelji na izobilju i rasipnosti te o tržišnim uvjetima za industriju recikliranja. Međutim, potrošači imaju tek sporednu ulogu u promicanju proizvoda s velikom mogućnošću recikliranja i manjoj potrošnji: glavnu odgovornost prije svega snose proizvođači te bi stoga trebalo propisati obveze za njih. U slučaju proizvoda proizvedenih u Uniji, obveze bi se trebale primjenjivati na proizvođače, a istovrsne obveze trebale bi vrijediti i za proizvode koji se uvoze na tržište EU-a;

24. naglašava važnost primjenjenog i praktičnog istraživanja i razvoja u pogledu vađenja i učinkovitosti upotrebe sirovina;

25. poziva na povećanu i kontinuiranu potporu istraživanju i razvoju u području vađenja sirovina i kružnog gospodarstva u cjelini, uključujući i metalurgiju kao ključnu pokretačku snagu; poziva na to da financiranje istraživanja u području razvoja novih materijala ubuduće uvijek bude uvjetovano mogućnošću recikliranja tih materijala;

26. naglašava da bi pritom također trebalo nastojati primjenom načela održivog ekološkog dizajna znatno produljiti vijek trajanja i povećati lakoću popravljanja proizvoda za čiju su izradu potrebne kritične sirovine i te sirovine zamijeniti dostupnijim materijalima, posebno ako tehnološki napredak i planirano zastarijevanje ograničavaju njihov životni vijek. Traži da se zahtjevi za oznaku CE ažuriraju ambicioznim kriterijima za mogućnost recikliranja u slučaju proizvoda koji sadržavaju kritične sirovine;

(2) Internetske stranice Europskog saveza za sirovine i obrazac za pristupanje: <https://erma.eu/about-us/join-erma/>.

27. ističe da se u tu svrhu mogu koristiti Obzor Europa, Europski fond za regionalni razvoj i nacionalni programi za istraživanje i razvoj. U tom bi se okviru, primjerice, mogla osmisliti Platforma za kružno gospodarstvo i strateški plan za europske prioritete (CICERONE), a europske rudarske i metalurške regije (MIREU) mogle bi u okviru svojih projekata unaprijediti svoje umrežavanje i više se usmjeriti na jačanje i davanje prednosti istraživanju sirovina;

28. smatra da bi potrošače trebalo stalno informirani o vanjskim učincima česte kupnje i zamjene jeftinijih kućanskih proizvoda niske kvalitete; postupni povratak kulturi servisiranja i popravaka mogao bi stvoriti nova radna mjesta koja se ne mogu premjestiti u treće zemlje;

29. utvrđuje da se u Europi među onim što nazivamo „otpadom“ u mnogim slučajevima kriju vrijedni resursi i kritične sirovine; stoga upućuje na nedavno usvojeno mišljenje Odbora regija „Novi akcijski plan za kružno gospodarstvo“⁽³⁾;

30. naglašava da bi se radi smanjenja upotrebe primarnih i kritičnih sirovina u mnogo većoj mjeri trebali upotrebljavati reciklirani materijali; poziva Europsku komisiju da ispita kriterije tržišnog natjecanja prema kojima bi novi proizvodi po mogućnosti trebali sadržavati znatan udio recikliranih materijala i preporučuje da se ti kriteriji uzmu u obzir u pristupu ključnim lancima vrijednosti proizvoda⁽⁴⁾;

31. poziva na istraživanje oporabe kritičnih sirovina iz komunalnog otpada s obzirom na primjenjivost i ekonomsku izvedivost te prakse, kao i na povećanje primjene takve oporabe u skladu s tehničkim i ekonomskim mogućnostima. Konkretno, sirovine potrebne za obnovljivu energiju ili inovativne tehničke primjene, kao što su elementi rijetkih zemalja, galij ili indij, ne uporabljaju se ili se to radi samo u ograničenoj mjeri jer je njihova oporaba zasad tehnički i ekonomski relativno zahtjevna. Također je važno naglasiti važnost promicanja učinkovitog dobivanja energije u kombinaciji s oporabom metala i soli iz otpada koji se zbog nečistoća, zamora materijala ili prisutnosti složenih materijala mogu reciklirati samo na taj način. Stoga se Europska unija, države članice, regije sa svojim javnim istraživačkim ustanovama i poduzeća pozivaju na intenziviranje istraživačkog rada u tom području i omogućavanje primjene njegovih rezultata kako bi se izbjeglo da vrijedne sirovine završe na odlagalištima otpada;

32. konstatira da se znatne količine otpada i lomljevine izvoze iako bi se možda mogli reciklirati u sekundarne sirovine u EU-u; stoga poziva na znatno povećanje kapaciteta za recikliranje u EU-u, posebno u svjetlu ponekad katastrofalne štete u okolišu uzrokovanje izvozom otpada i lomljevine u zemlje u razvoju i zemlje u usponu s nedostatnim kapacitetima recikliranja;

33. ističe da trenutačno ne postoji statistička evidencija o tome koliko je sirovina sadržano u odloženom mineralnom otpadu. Stoga poziva Europsku komisiju da uz pomoć država članica, regija i općina ocijeni i mapira količinu uskladištenih materijala;

34. naglašava da proizvođači imaju važnu ulogu u prelasku na kružno gospodarstvo i da moraju razvijati inovativne proizvode koji omogućuju odvajanje materijala tako da budu ekološki prihvatljivi i da iziskuju najmanju moguću upotrebu fosilnih primarnih sirovina; proizvođači također moraju preispitati svoje postojeće poslovne modele kako bi ih usmjerili na manju potrošnju resursa; upućuje na to da i država ima svojstvene zadaće, na primjer u oblikovanju primjerenih okvirnih uvjeta i odgovarajućih pravnih propisa, kao i u davanju ekonomskih poticaja;

Jačanje održive nabave i prerade sirovina u EU-u

35. naglašava da EU, u mjeri u kojoj je to moguće, mora dugoročno nabavljati sirovine i iz vlastitih izvora i izraditi razvojne strategije usmjerene na budućnost, uključujući razvoj novih kapaciteta za pristup kritičnim sirovinama i njihovu preradu u EU-u i razvoj održivog modela financiranja za prenamjenu trenutačnih rudarskih aktivnosti za vađenje kritičnih sirovina;

⁽³⁾ Vidjeti mišljenje OR-a „Novi akcijski plan za kružno gospodarstvo“ (SL C 440, 18.12.2020., str. 107.).

⁽⁴⁾ Vidjeti mišljenje OR-a „Novi akcijski plan za kružno gospodarstvo“ (SL C 440, 18.12.2020., str. 107.).

36. naglašava da se pojačano vađenje sirovina unutar EU-a mora odvijati u skladu s etablimanim i visokim standardima zaštite okoliša i rada; upućuje na to da se u tom pogledu primjeri dobre prakse već uzimaju u obzir u okviru projekata EU-a, ali da to općenito gledajući još nije dovelo do primjetnog porasta planiranih ulaganja u intenzivnije vađenje i preradu sirovina. Za opskrbu gospodarstva kritičnim sirovinama iz vlastitih izvora bitne su, osim osiguravanja bivših i tekućih rudarskih aktivnosti, i nove rudarske aktivnosti;

37. s tim u vezi izražava žaljenje zbog toga što još uvjek nema znatnih pomaka u primjeni rezultata istraživanja i razvoja u poslovnim praksama sektora vađenja i prerade sirovina te ističe da se novo rudarenje sirovina potrebnih za visoku tehnologiju u EU-u mora temeljiti na planovima istraživanja i razvoja u području inovativnog rudarenja s malim utjecajem. U tom kontekstu pozdravlja namjeru Europske komisije da u okviru programa Obzor Europa od 2021. intenzivira rad na smanjenju utjecaja na okoliš i predlaže da se pritom posebna pozornost posveti upravljanju vodama i obnovi divljine;

38. naglašava da se u odobrenjima za nove rudarske projekte uz standarde zaštite okoliša i zaštite na radu moraju predvidjeti i rješenja za kompenzaciju gubitka okolišne i rekreativne vrijednosti kako bi se rudarska područja tijekom i nakon eksploatacije i dalje mogla upotrebljavati za rekreaciju ili u druge svrhe koje su jednako važne lokalnom stanovništvu;

39. ističe da regije zbog svoje stručnosti u tom području imaju temeljnu ulogu; upućuje na to da su resursi sirovina za baterije u EU-u prisutni u nekoliko rudarskih regija, ali i u drugim regijama, te da je velik dio rudarskog otpada bogat kritičnim sirovinama; stoga poziva na to da ispita mogućnost vađenja sirovina iz napuštenih ili novih rudnika i površinskih kopova u kojima se nalaze kritične sirovine; napominje da bi se vađenjem tih sirovina mogla otvoriti nova radna mjesta u bivšim i sadašnjim rudarskim regijama;

40. ističe da u nekadašnjim i aktivnim rudarskim regijama EU-a postoji znatno stručno znanje; potrebno je prenijeti iskustvo i znanje na nove naraštaje radnika i ojačati vještine stručnih kadrova ciljanim mjerama obrazovanja i usavršavanja;

41. naglašava da se utvrđivanjem nalazišta sirovina kao i otvaranjem novih rudnika i površinskih kopova može smanjiti ovisnost EU-a o trećim zemljama, ali da su istraživanje i eksploracija unutar EU-a, što je potrebno za tu svrhu, često u konkurenciji s drugim mogućnostima upotrebe zemljišta i stoga podliježu ograničenjima prostornog planiranja; stoga se zalaže za to da se sukobi u pogledu namjene u smislu osiguravanja sirovina u što većoj mjeri rješavaju sporazumno;

42. ustvrđuje da u brojnim državama EU-a jača otpor javnosti prema projektima rudarenja, a nastojanja te industrije da se smanji njezin ekološki otisak zasad se još ne prepoznaju u dovoljnoj mjeri. Stoga se Europsku uniju, države članice, regije i općine poziva da na transparentan i aktivan način komuniciraju o prednostima i nedostacima ponovnog otvaranja nekadašnjih i otvaranja novih rudnika i površinskih kopova, osiguravajući pritom sudjelovanje svih relevantnih dionika, a time i prihvaćanje i razumijevanje u civilnom društvu;

43. napominje da ponovno otvaranje takvih rudnika iziskuje velika ulaganja i operativne troškove, djelomice zbog visokih okolišnih i sigurnosnih standarda koji su na snazi u EU-u, što je nepovoljno za europske rudarske regije u odnosu na ostatak svijeta; stoga poziva Europsku uniju i njezine države članice da ispitaju mogu li se i u kojoj mjeri takvi projekti finansijski podupirati sredstvima EU-a ili u skladu s pravilima o državnim potporama;

44. ističe da bi Fond za pravednu tranziciju trebao pridonijeti ublažavanju socioekonomskih posljedica prelaska na klimatsku neutralnost u regijama s velikom potrošnjom ugljena i visokim emisijama ugljika te diversifikaciji gospodarstava tih regija, među ostalim ulaganjem u kružno gospodarstvo. Programskim dijelom fonda InvestEU namijenjenim održivoj infrastrukturi mogao bi se podupirati i regionalni razvoj kritičnih sirovina;

45. smatra da se u EU-u moraju izgraditi i primjenjivati dostatne stručne vještine kako bi se mogle prerađivati ili oplemenjivati određene kritične sirovine kao što je litij; zahtijeva da se Europska unija, države članice kao i jedinice regionalne i lokalne samouprave aktivno posvete izgradnji i razvoju odgovarajućih vještina;

46. zahtijeva bolje usklajivanje relevantnih dionika u područjima istraživanja, eksploracije, distribucije, prerade, ponovne uporabe i recikliranja; u tom pogledu regionalne i lokalne vlasti imaju temeljnju ulogu;

47. naglašava da strategije i planovi za sirovine na razini država članica, kao i regionalnih i lokalnih vlasti, mogu znatno doprinijeti osiguravanju domaćih sirovina;

48. napominje da su za uvođenje novog, inovativnog, prihvaćenog, sigurnog i ekološki prihvatljivog rudarenja kritičnih sirovina u EU-u potrebne pravno sigurne dozvole te poziva na to da se nadležna nacionalna, regionalna i lokalna tijela i službe ustroje, organiziraju i opreme u skladu sa svojim sve većim ovlastima i važnijim zadaćama kako bi se transparentnim, učinkovitim i koordiniranim administrativnim postupcima omogućilo vađenje sirovina na području EU-a;

Regionalna suradnja

49. naglašava važnost promicanja nacionalnih i regionalnih saveza za sirovine koji utjelovljuju održivi sektor vađenja sirovina u EU-u i koji povezuju industriju, tijela za rудarstvo, geološke službe, poduzeća koja pružaju usluge na početku i na kraju proizvodnog lanca, proizvođače postrojenja i opreme, poduzeća koja se bave vađenjem i preradom sirovina, prijevozna poduzeća i socijalne partnere, te u kojima se primjenjuju nove tehnologije vađenja sirovina;

50. naglašava da je nužno da lokalna, regionalna, nacionalna i europska razina surađuju radi prevladavanja posljedica na terenu i ispunjavanja potreba za ulaganjima;

51. poziva na jače umrežavanje europskih regija s visokom ovisnošću o kritičnim sirovinama kako bi se pronašla zajednička rješenja i osigurala aktivna uloga regija u Europskom savezu za sirovine;

Nabava sirovina iz trećih zemalja

52. ustvrđuje da će se EU usprkos svim naporima i dalje uglavnom oslanjati na uvoz kritičnih sirovina iz trećih zemalja; napominje da se trenutačno brojne države intenzivno natječu za kritične sirovine;

53. ističe da u trgovini sirovina dolazi do sve većih trgovinskih ograničenja i narušavanja tržišnog natjecanja; zahtijeva od Komisije da kontinuirano prati ograničenja izvoza i uvoza i da pokreće rasprave o njima na regionalnoj, bilateralnoj i multilateralnoj razini; smatra da se mjere kojima se narušava vanjska trgovina sirovinama, a posebno kritičnim sirovinama, moraju u cijelosti ispitati i, ako je potrebno, poduzeti daljnje pravne radnje u okviru pravila Svjetske trgovinske organizacije (WTO);

54. smatra da je vođenje politike sirovina diplomatskim sredstvima od velike važnosti za EU, ne samo u pogledu industrijske i energetske politike i međunarodne trgovine nego i kao međusektorsko pitanje koje utječe na razna područja unutarnje, vanjske i sigurnosne politike;

55. ustvrđuje da bi za gospodarsku i financijsku otpornost EU-a bilo povoljno da se kritičnim sirovinama trguje u europskoj valuti jer bi se time smanjila nestabilnost cijena i ovisnost uvoznika iz EU-a i izvoznika iz trećih zemalja o tržištima financiranja na kojima se posluje u američkim dolarima; poziva Europsku komisiju i države članice da se snažnije zalažu za trgovanje u europskoj valuti;

56. zahtijeva da EU sklapa više strateških partnerstava s trećim zemljama koje su bogate sirovinama; pozdravlja pristup Europske komisije da se prije uvođenja partnerskih pilot-projekata tijekom 2021. posavjetuje s državama članicama i industrijom o prioritetima, a i u predmetnim zemljama jer u njima postoji lokalno stručno znanje i mreža diplomatskih predstavništava država članica;

57. naglašava da pojačana suradnja sa strateškim partnerima mora ići ruku pod ruku s odgovornom nabavom. Visoka koncentracija ponude u zemljama s nižim socijalnim i ekološkim standardima ne predstavlja samo rizik za sigurnost opskrbe već može i pogoršati socijalne i ekološke probleme. Stoga bi najprije trebalo težiti međunarodnom sporazumu na razini WTO-a čiji bi cilj bio osigurati visoku razinu transparentnosti i dosljednu sljedivost opskrbnih i trgovinskih lanaca u pogledu socijalnih i ekoloških standarda koji se primjenjuju na vađenje sirovina u trećim zemljama. Nakon toga trebalo bi što prije pokrenuti pregovore o sustavnom poboljšanju tih standarda, kao što je već slučaj u postojećim sporazumima EU-a o slobodnoj trgovini; pozdravlja donošenje Uredbe o mineralima iz područja zahvaćenih sukobima, koja je stupila na snagu 1. siječnja 2021., i potiče Europsku komisiju da što skorije iznese uravnoteženi prijedlog o dužnoj pažnji u lancima opskrbe;

58. ističe da nabava sirovina za pojedina poduzeća na vrlo konsolidiranim dobavljačkim tržištima i u natjecanju s tržištima s velikom potražnjom (osobito s Kinom) postaje sve teža; zahtijeva ciljano podupiranje poduzetničkih saveza kao što su savezi za nabavu.

Bruxelles, 19. ožujka 2021.

Predsjednik

Europskog odbora regija

Apostolos TZITZIKOSTAS

Mišljenje Europskog odbora regija – Revizija trgovinske politike

(2021/C 175/04)

Izvjestitelj:	Willy BORSUS (BE/Renew Europe), potpredsjednik vlade Valonije te ministar gospodarstva, vanjske trgovine, istraživanja i inovacija, digitalizacije, poljoprivrede, prostornog planiranja, instituta IFAPME i centara za stručna znanja
Referentni dokument:	COM(2021) 66 final

PREPORUKE O POLITIKAMA

EUROPSKI ODBOR REGIJA

Opće napomene

- u načelu pozdravlja komunikaciju Komisije objavljenu 18. veljače pod nazivom „Revizija trgovinske politike – otvorena, održiva i odlučna trgovinska politika” i prima na znanje zaključke i preporuke iznesene u njoj, ali napominje da ona sadržava i određene slabe točke na koje je potrebno skrenuti pozornost;
- smatra da je trgovinsku politiku potrebno temeljito reformirati kako bi se osigurala dosljednost s obvezama iz europskog zelenog plana za održiv i uključiv rast, odgovorilo na izazove digitalne tranzicije, povećala konkurentnost industrije EU-a te doprinijelo rastu zapošljavanja u Europi i poboljšanju životnog standarda svih građana; ističe, napisljektu, da trgovinskom politikom treba poboljšati otpornost Europske unije i osposobiti je za ublažavanje trenutačnih i budućih sistemskih šokova, posebno onih povezanih s klimatskim promjenama, povećanim geopolitičkim napetostima i rizikom od drugih pandemija i zdravstvenih kriza;
- podseća na središnju ulogu trgovine u gospodarstvu EU-a i na to da milijuni radnih mesta u Europi ovise o izvozu izvan Europe. Prije krize uzrokovane bolešću COVID-19 o izvozu je u Europi ovisilo 35 milijuna, a o stranim ulaganjima 16 milijuna radnih mesta. To znači da je svako sedmo radno mjesto bilo ovisno o izvozu;
- zabrinut je zbog šoka koji je kriza uzrokovana pandemijom bolesti COVID-19 izazvala na međunarodnim tržištima i zbog dodatnog pogoršanja ionako lošeg stanja, ponajviše uslijed povećanih geopolitičkih napetosti. Prema nedavnom istraživanju Glavne uprave Europske komisije za trgovinu, očekuje se da će se za 2020. zabilježiti pad međunarodne trgovine za 10 % – 16 %; predviđa se smanjenje izvoza iz 27 država članica EU-a u treće zemlje za 9 % – 15 %, što je smanjenje od oko 282 do 470 milijardi EUR ⁽¹⁾; sa zabrinutošću napominje da Međunarodna organizacija rada (MOR) 2020. godine samo u Europi predviđa gubitak 12 milijuna radnih mesta zbog pandemije bolesti COVID-19;
- napominje da socioekonomskim izazovima valja dodati i činjenicu da građani sve više dovode u pitanje kako su koristi globalizacije raspoređene u vrijednosne lance u svim gospodarskim sektorima i društvu u cjelini; u tom pogledu smatra važnim da lokalne i regionalne vlasti, koje su najbliže građanima, ostanu u potpunosti uključene i da se Komisija s njima savjetuje u vezi s trgovinskim sporazumima Europske unije; u tom je kontekstu zabrinut zbog pristupa Komisije u nedavnim trgovinskim pregovorima – nakon presude Suda Europske unije o pitanju Singapura (mišljenje 2/15 iz svibnja 2017.) – u cilju izbjegavanja „mješovitih“ trgovinskih odnosa pregovaranjem samo o trgovinskim sporazumima u kojima EU ima isključivu nadležnost;
- čvrsto vjeruje da samo održiv trgovinski model uz poštovanje vrijednosti EU-a, osnovnih zakonodavnih pravila Unije o kojima se ne može pregovarati i ciljeva održivog razvoja može doprinijeti dobrobiti i blagostanju svih, i u Europskoj uniji i izvan nje;

⁽¹⁾ https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2020/may/tradoc_158764.pdf

Jačanje usklađenosti trgovinske politike i drugih sektorskih politika EU-a u kontekstu oporavka

7. smatra da se treba pobrinuti za veću usklađenost trgovinske politike i poljoprivredne, industrijske, digitalne, fiskalne, socijalne, okolišne, prometne, klimatske, energetske, razvojne i kohezijske politike te politike tržišnog natjecanja Unije, kao i temeljnih prava Unije; izražava žaljenje zbog toga što se u predmetnoj Komunikaciji Komisije ne stavlja dovoljan naglasak na potrebu za usklađenošću raznih sektorskih politika EU-a;

8. naglašava temeljnu predanost gospodarskoj slobodi izbora lokalnih i regionalnih javnih vlasti u pružanju, naručivanju i financiranju usluga od općeg gospodarskog interesa;

9. naglašava važnost zaštite javnih usluga i kritične infrastrukture (javne usluge od općeg interesa) u trgovinskim sporazumima te stoga poziva na njihovo sveobuhvatno i pravno sigurno isključenje iz područja primjene svih sporazuma o slobodnoj trgovini i ulaganjima, uključujući sve odredbe o zaštiti ulaganja, primjerice putem pristupa pozitivnog popisa ugovornih odredbi o pristupu tržištu, tretmana najpovlaštenije nacije i nediskriminacije na temelju državljanstva;

10. smatra da se revizija trgovinske politike mora provesti usporedno s ciljanom reformom određenih elemenata politike tržišnog natjecanja EU-a i preoblikovanjem europske industrijske i inovacijske politike kako bi se podržao položaj EU-a kao globalnog predvodnika u ključnim područjima; u tom kontekstu sa zanimanjem iščekuje objavljivanje ažurirane strategije EU-a o industrijskoj politici najavljeno za travanj 2021.;

11. ističe da se EU mora potruditi da se na svjetskoj razini iznađe rješenje za oporezivanje digitalnih usluga, uz primjerenoupravljanje i pravila na globalnoj razini; ako se u idućim mjesecima ne uspije naći međunarodno rješenje, posebno na razini OECD-a, EU bi trebao razmisliti o tome da sam poduzme mjere;

12. podržava zahtjev da se, u skladu s načelima i pravilima Svjetske trgovinske organizacije (WTO), u trgovinske i gospodarske sporazume EU-a uključi poglavje koje bi sadržavalo klauzule o poreznim kažnjivim djelima, pranju novca i agresivnom poreznom planiranju te o suradnji među poreznim tijelima. Komisija bi to poglavje trebala uključiti u tekuće pregovore i u sporazume koji su već na snazi prilikom njihove revizije;

13. kad je riječ o poljoprivrednoj politici, naglašava da poljoprivredna politika koja ne jamči to da vanjska tržišta zadovoljavaju visoke europske standarde u pogledu održivosti i sigurnosti hrane može ozbiljno ugroziti unutarnje tržište i poljoprivredni sektor, pogotovo ako se taj sektor već suočava s problemima, čime bi se ugrozila opskrba hranom u Uniji, što je temeljni cilj zajedničke poljoprivredne politike, kao i gospodarenje europskim zemljama, koje ovisi o radnicima tog sektora; smatra da bi revidirana trgovinska politika, zajedno s poljoprivrednom politikom, trebala doprinijeti općem održavanju radnih mјesta, davanju veće sigurnosti poljoprivredi i poljoprivrednicima jamčenjem pravednih naknada.

Trgovinska politika trebala bi poljoprivredi i poljoprivrednicima osigurati jednakе uvjete tržišnog natjecanja između unutarnjeg i vanjskog tržišta, dajući prednost opskrbi koja potječe iz Europske unije pred proizvodima s vanjskih tržišta, a istodobno bi interni propisi koji uređuju funkcioniranje tržišta trebali poticati diversifikaciju unutarnjeg tržišta kako bi se zajamčila konkurentnost. Međutim, time se ne smiju ugroziti naporci za jačanje poštenih trgovinskih odnosa s afričkim zemljama;

14. izražava žaljenje zbog toga što Komunikacija Europske komisije ne sadržava rješenja za ublažavanje negativnog učinka koji trgovinski sporazumi mogu imati na neke poljoprivredne sektore koji su već pod pritiskom ili su sami po sebi oslabljeni; poziva na to da se razmisli o uvođenju mehanizma za potporu najteže pogodenim sektorima; u tom je pogledu posebno zabrinut zbog negativnih posljedica koje sporazum o pridruživanju između EU-a i Mercosura bez sumnje može imati na određene poljoprivredne sektore;

15. podsjeća na važnu ulogu kohezijske politike u poboljšanju konkurentnosti raznih predjela Europske unije putem ciljanih ulaganja prilagođenih potrebama konkretnih područja, osobito potrebama udaljenih i izoliranih regija u kojima su razvoj i modernizacija infrastrukture od iznimne važnosti, u ključnim sektorima kao što su mrežna infrastruktura, povezivost, istraživanje i inovacije, MSP-ovi, informatičke usluge, mjere za zaštitu okoliša i klimatska politika, kvalitetna radna mјesta i socijalna uključenost;

16. smatra da trgovinska politika EU-a ne smije potkopavati napore EU-a u pogledu razvojne suradnje s trećim zemljama pa stoga poziva na uravnotežen i pravedan pristup slobodnoj trgovini kad je riječ o nestabilnijim gospodarstvima;

17. podržava to što je Europska komisija predstavila pravni instrument za rješavanje problema narušavanja tržišta koja strane subvencije uzrokuju na unutarnjem tržištu EU-a i naglašava potrebu za modernizacijom i ažuriranjem propisa EU-a o tržišnom natjecanju;

18. poziva Europsku komisiju da pokaže da je moguće u kratkom roku ostvariti ambicioznu modernizaciju Ugovora o energetskoj povelji, čime bi ga se uskladilo s ciljevima Pariškog sporazuma o klimatskim promjenama i čime bi se uključio modernizirani pristup EU-a zaštiti ulaganja jer će u suprotnom biti potrebno istražiti mogućnost urednog povlačenja EU-a iz tog ugovora;

19. potiče Komisiju da poduzme sve potrebne korake kako bi osigurala brz i uredan raskid preostalih bilateralnih ugovora o ulaganjima unutar EU-a;

Prema modelu otvorene strateške autonomije

20. naglašava da je važno da EU ostane otvoreno gospodarstvo i da i dalje promiče slobodnu, ravnopravnu i održivu međunarodnu trgovinu utemeljenu na pravilima od koje svi trgovinski partneri imaju koristi; u tom smislu podržava napore koje Europska komisija ulaže u reformu WTO-a. Cilj mora biti njegova revitalizacija i jačanje, među ostalim modernizacijom njegova funkcioniranja u ključnim područjima i popunjavanjem praznina u njegovu regulatornom okviru kako bi WTO mogao na prikladan način odgovoriti na aktualne izazove u trgovinskoj politici;

21. pozdravlja model otvorene strateške autonomije koji je predložila Europska komisija, koji se mora pretočiti u otvorenu, održivu i čvrstu trgovinsku politiku koja vrednuje i štiti naše gospodarske prednosti, jamči pristup ključnim tržištima i sirovinama te osigurava pristup ključnoj robi i uslugama; istodobno upozorava na protekcionističke tendencije i naglašava da Europa mora ostati strateški globalni akter koji poštuje međunarodna pravila i spreman ih je i provoditi;

22. smatra da to podrazumijeva mapiranje naših vrijednosnih lanaca uz sudjelovanje nadležnih regionalnih tijela kako bi se utvrdile i smanjile ovisnosti strateških sektora te povećala otpornost najosjetljivijih industrijskih ekosustava, posebno u udaljenim i izoliranim regijama kao što su najudaljenije regije, i posebnih područja kao što su zdravstvo, obrana, svemir, hrana, digitalizacija i kritične sirovine; pažljivo će pratiti rezultate rada koji trenutno obavlja Komisija u svrhu popisivanja strateških ovisnosti i najosjetljivijih industrijskih ekosustava;

23. naglašava da to može uključivati diversifikaciju proizvodnje i opskrbnih lanaca, stvaranje strateških zaliha, poticanje ulaganja i proizvodnje u Europi, razmatranje alternativa i promicanje industrijske suradnje među državama članicama;

24. napominje da je kriza izazvana bolešću COVID-19 pokazala kreativni i inovacijski potencijal u regionalnim ekosustavima i potaknula nove oblike suradnje kao odgovor na probleme s nabavom, primjerice u vezi s medicinskim proizvodima i lijekovima; smatra da bi EU trebao poticati jačanje lokalnog gospodarstva u nekim industrijskim sektorima i potaknuti inovativne europske lance vrijednosti na temelju komplementarnosti ekosustava, posebno pomoći mjeru podrške suradnji među dionicima; smatra da su politike osnivanja klastera i suradnje među klasterima korisne za stvaranje kritične mase i zadovoljavanje potreba MSP-ova; smatra da stvaranje kritične mase potražnje za neke strateške proizvode i njezina vidljivost na unutarnjem tržištu može doprinijeti povratku nekih vrsta proizvodnje u Europu i razvoju konkurentne proizvodnje na teritoriju EU-a, prije svega ubrzavanjem uvođenja inovativnih rješenja na tržište;

25. podsjeća na potrebu za razvojem posebnih akcijskih planova za svaki strateški lanac vrijednosti utvrđen u EU-a za provedbu važnih projekata od zajedničkog europskog interesa (IPCEI) s obzirom na to da su oni važan alat za zelenu i digitalnu tranziciju i jačanje tehnološkog vodstva Unije, posebice u pogledu, primjerice, baterija, mikroelektronike i vodika;

Održivi trgovinski model – jedini model koji može doprinijeti dobrobiti i blagostanju svih i u EU-u i izvan njega

26. uzima na znanje činjenicu da se u Komunikaciji spominje preispitivanje akcijskog plana EU-a u 15. točaka o učinkovitoj provedbi i izvršenju poglavlja o trgovini i održivom razvoju u trgovinskim sporazumima; zadovoljan je zbog toga što je predviđeno da će to preispitivanje obuhvaćati sve relevantne aspekte provedbe i izvršenja poglavlja o trgovini i održivom razvoju, uključujući opseg obveza, mehanizme praćenja, mogućnost sankcija zbog neusklađenosti, klauzulu o ključnim elementima te institucionalni ustroj i potrebna sredstva; izražava žaljenje zbog toga što to preispitivanje i komunikacija nisu provedeni na koordinirani način, ali pozdravlja činjenicu da je rok za preispitivanje pomaknut na kraj 2021.; smatra da bi da taj postupak trebao biti što transparentniji i uključiviji;

27. u tom pogledu smatra da bi europski ekološki, klimatski i socijalni standardi, kao što su oni utvrđeni u europskom zelenom planu i europskom stupu socijalnih prava, trebali biti dio svakog trgovinskog sporazuma o kojem Europska unija pregovara i minimalni uvjeti koje se stranke obvezuju poštovati; smatra da će to pomoći europskim MSP-ovima i industriji koji se tih standarda pridržavaju da uspješno posluju i razvijaju se, a istodobno će pozitivno utjecati na njihove trgovinske partnere;

28. smatra da EU mora biti odlučniji u pogledu poštovanja i promicanja ljudskih prava s jedne strane, odnosno socijalnih, okolišnih i ekoloških standarda sadržanih u njegovim trgovinskim sporazumima s druge strane; pozdravlja Komisiju u spostavu pritužbenog mehanizma koji omogućuje prijavu kršenja obveza u pogledu trgovine i održivog razvoja; zalaže se za to da svaka ugovorna stranka sporazuma poštuje, promiče i u svojem zakonodavstvu i praksi na cijelom svom teritoriju stvarno primjenjuje međunarodno priznate temeljne radne standarde, kako su definirani u temeljnim konvencijama MOR-a;

29. podržava prijedlog Komisije da Pariški klimatski sporazum postane osnovni element svih budućih sporazuma o trgovini i ulaganjima te da se u tim sporazumima prednost da djelotvorno provedbi Konvencije o biološkoj raznolikosti;

30. potiče učinkovitu provedbu trgovinskih sporazuma nagrađivanjem partnerskih zemalja koje ispunjavaju obveze u pogledu trgovine i održivog razvoja. Stranke bi trebale uvesti, prema potrebi, postupno smanjenje carina povezano s djelotvornom provedbom odredbi iz poglavlja o trgovini i održivom razvoju i navesti uvjete koje zemlje trebaju ispuniti za taj smanjenja, uključujući mogućnost povlačenja posebnih tarifnih stavki u slučaju kršenja tih odredbi;

31. smatra da je jamčenje pravednosti i održivosti za sve jedini način da se doprinese globalnim promjenama koje znatan broj građana traži;

32. u tom pogledu sa zanimanjem iščekuje prijedlog Komisije, koji bi trebao biti predstavljen tijekom 2021., za osmišljavanje efikasnog mehanizma za porez na ugljik na vanjskim granicama koji je u skladu s pravilima WTO-a i može zajamčiti pošteno tržišno natjecanje poduzećima koja posluju na jedinstvenom tržištu te pridonijeti konkurentnosti europske industrije. Takav mehanizam trebao bi ponajprije dopunjavati, a zatim i dugoročnije zamjeniti, besplatnu dodjelu prava na emisije CO₂ i kompenzaciju cijene električne energije za primarne industrije;

33. smatra da bi posebnu pozornost trebalo posvetiti i promicanju odgovornog poduzetništva i transparentnosti u lancima opskrbe; u tom smislu posebno podržava tekuće inicijative na europskoj razini za jačanje mehanizama dužne pažnje; smatra da je to potrebno i da bi se uspostavili jednaki uvjeti tržišnog natjecanja na unutarnjem tržištu EU-a;

34. pozdravlja činjenicu da je Europska komisija imenovala glavnog službenika za nadzor primjene trgovinskih pravila čija je zadaća, među ostalim, praćenje pravilne primjene obveza održivog razvoja, posebno u pogledu klimatskog programa i radničkih prava; nuda se da će glavni službenik uspostaviti sveobuhvatne i neprekidne komunikacijske kanale s lokalnim i regionalnim vlastima i civilnim društvom; posvećivat će veliku pozornost tome da se glavnom službeniku dodjele dostatna sredstva kako bi mogao ostvarivati utvrđene ciljeve;

Osiguravanje pravednog tržišnog natjecanja za poduzeća iz EU-a

35. smatra da su u procesu ratifikacije sveobuhvatnog sporazuma o ulaganjima između EU-a i Kine potrebna dodatna jamstva u pogledu poštovanja ljudskih prava i socijalnih standarda;

36. naglašava važnost očuvanja ravnopravnih uvjeta tržišnog natjecanja za poduzeća kako bi ona bila konkurentna na unutarnjem tržištu i na međunarodnoj razini u globalnim lancima vrijednosti; smatra da je potrebno usredotočiti se na primjenu postojećih pravila i odlučnije mobilizirati instrumente trgovinske zaštite kako bi se suzbile prakse narušavanja tržišta u trećim zemljama;

37. pozdravlja sporazum Europskog parlamenta i Vijeća o zakonodavnom prijedlogu uredbe o jačanju provedbe trgovinskih pravila, kojim se odgovara na trenutačni zastoj u funkciranju Žalbenog tijela WTO-a i koji će se primjenjivati i u kontekstu bilateralnih odnosno regionalnih trgovinskih sporazuma u kojima partner jednostrano nameće sankcije EU-u i blokira postupak rješavanja sporova predviđen u sporazumima. Naglašava da će se tom uredbom mogućnost EU-a da nametne protumjere kao što su carine, količinska ograničenja i protumjere u području javne nabave proširiti na usluge i intelektualno vlasništvo. Također podržava odluku Europske komisije da uspostavi jedinstvenu ulaznu točku da se „prema svim kršenjima odredbi o radničkim pravima, klimatskim promjenama ili ljudskim pravima postupa na isti način kao i prema pritužbama koje se odnose na pristup tržištima naših trgovinskih partnera“;

38. smatra da je potrebno preispitati pravila tržišnog natjecanja s obzirom na izazove vanjske konkurentnosti, prakse u trećim zemljama i nova kretanja u inovacijskim ekosustavima; tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu i pristup MSP-ova europskim i globalnim lancima vrijednosti moraju ostati ključni elementi uravnoteženih, djelotvornih i neovisnih europskih pravila tržišnog natjecanja;

39. slaže se da EU treba prijeći na ofenzivni pristup kako bi se zajamčila uzajamnost i suzbio protekcionizam u pristupu tržištima javne nabave u trećim zemljama;

40. naglašava da su izravna strana ulaganja važan pokretač rasta, inovacija i stvaranja radnih mjeseta, ali ipak mogu biti rizik za nacionalnu sigurnost i javni poredak u Europskoj uniji kad je riječ o osjetljivim sektorima, zbog čega je potrebno uspostaviti nacionalne sustave za provjeru ulaganja;

Bolje predviđanje i uzimanje u obzir negativnih vanjskih učinaka sudjelovanja u međunarodnoj trgovini

41. sa zabrinutošću primjećuje da prednosti sporazumâ o slobodnoj trgovini trenutačno ne koriste svim regijama, da neki gospodarski sektori često trpe negativan utjecaj, a da MSP-ovi ne iskorištavaju u potpunosti potencijal sporazumâ o slobodnoj trgovini i više su pogodenî nelojalnom konkurenjom uzrokovanim mjerama koje poduzimaju neke treće zemlje; žali što se u Komunikaciji Komisije ne predlažu rješenja za ublažavanje negativnih učinaka koje mogu imati trgovinski sporazumi, no podržava namjeru Komisije da uspostavi više digitalnih alata i internetskih portala namijenjenih MSP-ovima kako bi se olakšalo njihovo uključivanje u te sporazume, da otvorí nove mogućnosti povezane s postupcima pristupa javnoj nabavi te da ispravi navedene slučajeve nepoštenog tržišnog natjecanja;

42. podržava namjeru Komisije da predloži poseban zakonodavni akt potreban za provedbu, među ostalim, trgovinskih odredaba Sporazuma o trgovini i suradnji između EU-a i Ujedinjene Kraljevine;

43. podržava namjeru Komisije da pripremi instrument za borbu protiv prisile;

44. ističe važnu ulogu koju MSP-ovi imaju u međunarodnim trgovinskim odnosima EU-a jer stvaraju više od 58 % ukupnog izvoza iz EU-a i više od 46 % ukupnog uvoza u EU⁽²⁾. U tom pogledu naglašava potrebu za djelotvornom trgovinskom politikom EU-a kojom se štite MSP-ovi, koji su mnogo osjetljiviji i izloženiji nestabilnosti međunarodnih trgovinskih odnosa nego velika poduzeća; pozdravlja naglasak koji je u Komunikaciji Komisije stavljen na MSP-ove;

⁽²⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/International_trade_in_goods_by_enterprise_size#Share_of_SMEs_in_total_trade_.28intra_.2B_extra-EU.29

45. čvrsto vjeruje da je potrebno preispitati model procjene učinka i provesti sveobuhvatne i temeljite procjene učinka (po sektorima i podsektorima, zemljopisnom području – zemlji/regiji unutar EU-a, u smislu učinka na MSP-ove te u pogledu socijalnih, okolišnih i klimatskih aspekata i poštovanja ljudskih prava) svakog postojećeg sporazuma, kao i objedinjene procjene učinka (na temelju istih kriterija) svih postojećih sporazuma kako bi se zajamčilo da trgovinska politika EU-a bude usmjerena na dobrobit svih, i poduzeća i građana; žali zbog slabosti Komunikacije Komisije na tom polju; napominje da se u Komunikaciji predviđa da će Komisija provesti samo *ex post* evaluaciju učinka sporazumâ EU-a na glavne okolišne aspekte, uključujući klimu, te da će raditi na boljem razumijevanju utjecaja različitih dijelova trgovinske politike na rodnu ravnopravnost i provesti druge analize (koje nisu podrobniye objasnjenje) učinaka trgovinskih politika na zapošljavanje i različite aspekte društvenog razvoja;

46. smatra da posebnu pozornost treba posvetiti poteškoćama s kojima se suočavaju MSP-ovi; podržava napore Komisije da ojača instrumente za tumačenje trgovinskih sporazuma, posebno u pogledu pravila o podrjetlu; smatra da je potrebno odgovoriti na potrebu MSP-ova za stručnim znanjem radi pristupa tržištima trećih zemalja upotrebom postojećih savjetodavnih i pomoćnih usluga na razini država članica i regija kao i u gospodarskim komorama te olakšavanjem upotrebe vanjskog stručnog znanja;

47. smatra da se mreža EEN (Europska poduzetnička mreža), koja je prisutna u 60 zemalja, kao i mreža nacionalnih i regionalnih tijela za promicanje trgovine koja su dio Europskog udruženja organizacija za promicanje trgovine (ETPOA), prisutna u sveukupno 180 zemalja, mogu dodatno mobilizirati u okviru svojih zadaća potpore ulasku MSP-ova na strana tržišta. Isto tako, EU bi trebao uspostaviti „kontaktne točke za sporazume o slobodnoj trgovini“ što je moguće bliže MSP-ovima, uzimajući pritom u obzir načelo „počnimo od malih, djelujmo na regionalnoj razini“, u čemu bi regionalna tijela za promicanje trgovine trebala imati vodeću ulogu;

48. smatra da bi se namjenski pristup za inovativne MSP-ove koji žele prijeći na međunarodnu scenu dobro uklopio u projekt InvestEU. Na taj bi se način mogli primjereno pokriti rizici s kojima se suočava ta vrsta poduzeća i potaknuti njihov međunarodni rast;

49. smatra da bi u kontekstu europskog zelenog plana trebalo revidirati postojeći okvir za državne potpore za važne projekte od zajedničkog europskog interesa kako bi se olakšalo ulaganje i amortizirali operativni troškovi suradničkih/transnacionalnih projekata koje provode takva poduzeća. U tom kontekstu pozdravlja činjenicu da je Komisija pokrenula javno savjetovanje od 23. veljače 2021. do 20. travnja 2021. i pozvala sve zainteresirane strane da iznesu svoje komentare o prijedlogu ciljane revizije Komunikacije o državnim potporama za važne projekte od zajedničkog europskog interesa⁽³⁾.

Bruxelles, 19. ožujka 2021.

Predsjednik
Europskog odbora regija
Apostolos TZITZIKOSTAS

⁽³⁾ https://ec.europa.eu/competition/consultations/2021_ipcei/draft_communication_hr.pdf – poveznica na javno savjetovanje: <http://bit.ly/3dEFgeM>

Mišljenje Europskog odbora regija – Val obnove za Europu – ozelenjivanje zgrada, otvaranje radnih mjestra, poboljšanje života

(2021/C 175/05)

Izvjestitelj:	Enrico ROSSI (IT/PES), član općinskog poglavarstva Signe (Firenca)
Referentni dokument:	COM(2020) 662 final „Val obnove za Europu – ozelenjivanje zgrada, otvaranje radnih mjestra, poboljšanje života”

PREPORUKE O POLITIKAMA

EUROPSKI ODBOR REGIJA

Poticati obnovu zgrada za postizanje klimatske neutralnosti i za oporavak

1. pozdravlja val obnove (*Renovation Wave*) koji svojim utjecajem na sektor odgovoran za 40 % potrošene energije u Europi doprinosi postizanju klimatske neutralnosti do 2050. i smanjenju energetske ovisnosti o trećim zemljama, u korist europske energetske sigurnosti. Ključnim smatra da se ta politika uključi u programe Mehanizma za oporavak i otpornost kao i u europske strukturne i investicijske fondove kako bi se koordinirale mjere za izbjegavanje zasebnih i neučinkovitih mjer; ističe da će uspjeh ove strategije uvelike ovisiti o njezinoj održivosti i izvedivosti na lokalnoj i regionalnoj razini, pri čemu bi trebalo izbjegavati dodatna administrativna opterećenja; također poziva na to da sve mjeru u okviru vala obnove imaju vidnu korist te budu usmjerene na očuvanje gospodarske učinkovitosti, socijalne održivosti i finansijske izvedivosti, posebno u slučaju javnih proračuna, uzimajući u obzir važeće proračunske odredbe, ali i kada su posrijedi unajmljivači i vlasnici;

2. smatra da do potpune provedbe vala obnove može doći samo ako se podupre temeljtom revizijom paketa za čistu energiju, počevši s Direktivom o energetskim svojstvima zgrada i Uredbom o upravljanju energetskom unijom, kao i pravovremenim i pravilnim prenošenjem u nacionalno zakonodavstvo; ističe potrebu da se odmah započe s provedbom strategije i njezinih mjer intenziviranjem obnove i ispitivanjem novih metoda za njezinu provedbu, koje bi se mogle šire primjenjivati; stoga predlaže da se što prije pokrene pilot-inicijativa kako bi se ispitao i doradio protokol za različite vrste djelovanja i gospodarske, socijalne i klimatske uvjete;

3. naglašava važnost načela supsidijarnosti i proporcionalnosti. Operativna provedba i financiranje odvijaju se na terenu u regijama, gradovima i općinama. Stoga europski okvir mora biti fleksibilan i u njemu se moraju uzimati u obzir razlike, primjerice one između ruralnih područja i velikih gradova;

4. ističe da klimatski pakt ima potencijal za promicanje lokalnih partnerstava i zajedničkih inicijativa javnog i privatnog sektora i da lokalne i regionalne vlasti imaju ključnu ulogu u informiranju građana o prednostima i postojećim instrumentima potpore za obnovu njihovih kuća, time što predvode svojim primjerom, podupiru i povezuju lokalna, općinska i druga javna poduzeća s potrebnim stručnim znanjem na različitim razinama i razvijaju alate za pristup finansijskoj pomoći na nacionalnoj ili europskoj razini; štoviše, lokalne i regionalne vlasti trebale bi poslužiti kao primjer u pogledu obnove javnih zgrada i posebno promicati energetsku obnovu socijalnih stanova i drugih stambenih prostora u javnom vlasništvu, pri čemu klimatski pakt može olakšati repliciranje i širenje najuspješnijih europskih inicijativa; poziva na bolju povezanost strategije za europski val obnove, nacionalnih strategija obnove zgrada⁽¹⁾ i troškovno optimalne metodologije⁽²⁾; u tu bi svrhu bila poželjna djelomična revizija Direktive o energetskoj učinkovitosti zgrada;

(¹) Direktivom o energetskoj učinkovitosti zgrada predviđaju se nacionalne strategije za energetsku obnovu nacionalnog fonda zgrada.
 (²) http://bpie.eu/wp-content/uploads/2015/10/Implementing_Cost_Optimality.pdf.

5. ističe da bi val obnove prije svega trebalo shvaćati kao tehničko-regulatorni pristup provedbi zelenog plana, ali i kao sredstvo za integraciju procesa prijelaza na kružno gospodarstvo u konceptualni okvir usmjeren na estetiku i dizajn. Stoga odlučno pozdravlja i podupire pokretanje inicijative novog europskog Bauhausa i istodobne napore za uspostavu zasebne europske oznake. Ta je inicijativa prilika za iskoristavanje kreativnog potencijala regija i općina, za približavanje i uključivanje javnosti u proces transformacije te za stvaranje zajedničkih i održivih rješenja koja zeleni plan čine opipljivim;

6. pozdravlja pokretanje klimatskog pakta kao strategije za uključivanje u zeleni plan i sudjelovanje u njemu te navođenje vala obnove kao jedne od prioritetnih inicijativa zelenog plana. Spreman je ojačati suradnju s Komisijom, Europskom investicijskom bankom (EIB) i svim drugim dionicima u okviru zajedničke platforme u kojoj će se prikupljati sve informacije koje su lokalnim i regionalnim vlastima potrebne za provedbu zelenog plana;

7. pozdravlja upućivanje na pristup na razini okruga i energetskih zajednica, koji npr. omogućuje zajedničko korištenje pogona za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora kao i centraliziranog grijanja i hlađenja⁽³⁾, i podsjeća da je za to potrebno korištenje instrumenata za integrirano energetsко i klimatsko planiranje; ističe da je Sporazum gradonačelnika ključna referentna točka u tom smislu i da akcijski planovi za održivu energiju i klimu u okviru tog sporazuma mogu postati alat kojim se osigurava da obnova zgrada bude u skladu sa širim okvirom pravedne i održive urbane obnove, promicanja održivih navika i usklađivanja s opsežnim politikama ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe njima; nadalje, predlaže da se učinci pomno prate s pomoću standardnih sustava upravljanja energijom kako bi se mogli procijeniti učinci planiranja⁽⁴⁾;

8. pozdravlja spominjanje inicijative LEVEL(s)⁽⁵⁾ o kružnosti zgrada kao referentne prakse za uvođenje kružne stanogradnje te potiče Komisiju i države članice da promiču kampanju za podizanje razine osvijestenosti o tom pitanju u okviru koje je spremna surađivati. Istovremeno Komisiju poziva da se pri dalnjem radu osloni na opsežno iskustvo s drugim postojećim sustavima certificiranja zgrada⁽⁶⁾; s tim u vezi poziva Komisiju da podrži izradu analiza životnog ciklusa u pogledu utjecaja zgrada na klimu zajedno s odgovarajućim normama, deklaracijama o učinku na okoliš, bazama podataka o građevinskim materijalima i proizvodima te da procijeni mogućnost uvođenja sintetičkog pokazatelja učinkovitosti zgrada tijekom životnog ciklusa kao dobrovoljnog mehanizma;

9. podsjeća da je val obnove prilika za promicanje vizije baštine koja je otporna na promjene u budućnosti i kojom se, uz energetske i ekološke zahtjeve, mogu integrirati i aspekti kao što su zdravlje, socijalna ravnoteža, povezivost, kružnost i otpornost na hidrogeološke i seizmičke pojave; nadalje, poziva na to da se posebna pozornost posveti rijetko naseljenim ruralnim područjima s izrazito stariim i posebno osjetljivim stanovništvom;

10. s tim u vezi naglašava potrebu za praćenjem emisija stakleničkih plinova u fazama izgradnje, korištenja i rušenja; pritom je u svrhu proizvodnje energije do 2050. potrebno maksimalno povećati ponovnu uporabu, recikliranje, a djelomično i korištenje materijala dobivenih rušenjem ili sanacijom. Stvaranje lokalnih i regionalnih vrijednosnih lanaca za ponovnu uporabu građevinskog materijala važan je korak u tom procesu. Za to su potrebni planiranje, logistika i novi gospodarski modeli koji uključuju stvaranje rezervi materijala za nove zgrade. Takav novi kružni model moći će se uvoditi samo postupno zbog mnogih regulatornih, kulturnih i gospodarskih čimbenika, počevši s fazom eksperimentiranja te u konačnici pružanjem višestrukih finansijskih poticaja za opsežno uvođenje;

⁽³⁾ Vidjeti, na primjer, projekt „Sharing cities“ na <http://www.sharingcities.eu/>

⁽⁴⁾ Postoje priručnici za lakšu pripremu integriranih planova kao što su „How to develop a SECAP“ („Kako izraditi SECAP“, JRC), „Smart City Guidance Package“ („Paket smjernica za pametne gradove“) i knjižica sažetaka „Integrated Planning Policy and Regulation EIP Smart Cities action cluster“, European Energy Award.

⁽⁵⁾ https://ec.europa.eu/environment/topics/circular-economy/levels_hr

⁽⁶⁾ Na primjer, protokol LEVEL(s) ne sadrži pokazatelj maksimalnih potreba zgrada za električnom energijom (kW) i opterećenja za elektroenergetski sustav, što je postao sve važniji čimbenik u mnogim područjima u kojima elektroenergetski sustavi podliježu sve većoj potražnji.

11. naglašava da će se provedbom vala obnove dugoročno ostvariti znatne energetske i gospodarske uštede i u pogledu troškova održavanja zgrada i upravljanja njima, uz poboljšanje udobnosti, zdravog okoliša u zatvorenim prostorima i životnog standarda i uz borbu protiv energetskog siromaštva. Promatračka skupina za obnovu zgrada EU-a trebala bi pratiti uvedene promjene i procijeniti njihov učinak. U tu bi svrhu trebala upotrebljavati pokazatelje iz svoje baze podataka i prema potrebi razviti nove te osigurati da su potrebni podaci na odgovarajući način dostupni na svim europskim teritorijima. Time bi se olakšalo kvantificiranje tih ušteda te lokalnim i regionalnim vlastima, građanima i poduzećima pomoglo da uzmu u obzir troškove životnog ciklusa zgrada;

12. pozdravlja predanost Komisije da preispita europske programe državnih potpora za energetsku obnovu te se raduje što će doprinijeti da budu jasniji i jednostavniji za upotrebu kako ne bi bili prepreka ulaganjima. Nadalje, ocjena Odluke 2012/21/EU o državnim potporama u obliku naknade za pružanje javnih usluga, predviđena u 2021., trebala bi omogućiti mjere potpore za energetsku obnovu socijalnih stanova koje su izričito u njezinoj nadležnosti; ističe da se europske, nacionalne, regionalne i lokalne poticajne mjere i programi moraju uzajamno nadopunjavati, i to bez uvođenja paralelnih i/ili dodatnih struktura; stoga je nužan čitav niz instrumenata – subvencija, finansijskih instrumenata i kombinacija – uz oslanjanje na partnera u provedbi, kao što su nacionalne razvojne banke i institucije, za financiranje projekata na terenu u skladu s lokalnim, regionalnim i nacionalnim potrebama; općenito smatra da fiskalne potpore za energetsku sanaciju zgrada mogu igrati važnu ulogu;

13. pozdravlja predanost Komisije da preispita ograničenja profesionalne izloženosti iz Direktive 2009/148/EZ o zaštiti radnika od rizika povezanih s izloženosti azbestu kako bi se osigurala zaštita radnika tijekom radova obnove i rušenja. Također smatra da bi trebalo ažurirati europsko zakonodavstvo o izloženosti opasnim tvarima koja proizlazi iz tih radova;

14. u tom kontekstu sa zadovoljstvom pozdravlja prijedlog Komisije da se pokrene europska inicijativa za cjenovno pristupačno stanovanje financiranjem 100 inovativnih i participativnih vodećih projekata usmjerenih na temeljitu obnovu socijalnih stambenih četvrti kako bi poslužile kao model za razvoj velikih razmjera u Europskoj uniji;

15. smatra da bi val obnove trebao doprinijeti provedbi prava sviju na povoljno, pristupačno i zdravo stanovanje, u skladu s 19. načelom europskog stupa socijalnih prava i s ciljem održivog razvoja br. 11: „Održivi gradovi i zajednice”; smatra da su intervencije za energetsku učinkovitost strukturalna mjera usmjerena na borbu protiv energetskog siromaštva i posljedično smanjenje troškova kašnjenja u plaćanju dugova ne vlastitom krivnjom;

Ključna načela za obnovu zgrada do 2030. i 2050.

16. poziva Komisiju da se osloni na okvir Direktive o energetskim svojstvima zgrada kako bi izradila klasifikaciju građevinske baštine u skladu s kriterijima potrebnima za provedbu linija djelovanja predviđenih u valu obnove, kao što su:

- vlasništvo: javno, privatno (pojedinci, poduzeća, zaklade, lokalna javna tijela itd.);
- namjena: stambena, nestambena itd.;
- lokacija: gradska središta (povijesni centar, periferija), mala mjesta, raštrkane kuće;
- klimatska zona;
- starost i energetska svojstva zgrade te njezini energetski/tehnološki sustavi;
- arhitektonski, povijesni i pejzažni značaj;
- dinamičnost tržišta stambenih nekretnina (cijene i broj ugovora o prodaji ili najmu, stopa popunjenoosti itd.);
- klimatski rizik: veza između društvene i gospodarske izloženosti i klimatske ranjivosti.

Te bi se informacije, koje bi trebala klasificirati *Promatračka skupina za obnovu zgrada EU-a*⁽⁷⁾, zatim mogle iskoristiti u okviru posebnih smjernica za obnovu različitih vrsta zgrada, među ostalim analizom glavnih postojećih prepreka. Prikupljanjem i širenjem dobroih praksi moći će se definirati „standardne mjere“ za svaku od tih kategorija;

17. poziva na ulaganje ambicioznih napora za dekarbonizaciju grijanja i hlađenja stambenih zgrada, odgovornog za više od 80 % ukupne potrošnje energije zgrada u EU-u. U tu svrhu ističe važnost promicanja dekarbonizacije korištenih izvora energije i poziva na brzo i dosljedno proširenje obnovljivih i po mogućnosti lokalnih izvora energije kako bi se znatno smanjile emisije CO₂ u Europi; podsjeća da rješenja za grijanje i hlađenje iz obnovljivih izvora mogu biti raznolika i da bi trebala biti prilagođena specifičnim potrebama određenog kućanstva ili zajednice⁽⁸⁾; slaže se s Komisijom da će regije koje u velikoj mjeri ovise o fosilnim gorivima morati prijeći na prijelazne energetske resurse⁽⁹⁾, ali da pritom ne ulazu u infrastrukturu koja nije otporna na buduće promjene. Nuklearna energija ne smije se smatrati obnovljivim izvorom energije;

18. poziva Komisiju da predloži sustav određivanja prioriteta za djelovanje na temelju kriterija kao što su potencijal za smanjenje potrošnje i emisija, prihvatljivost za financiranje i ranjivost stanara. Također poziva da se utvrde kriteriji za negativne prioritete usmjereni na regionalne i lokalne posebnosti i na utvrđivanje za koje bi zgrade trebalo dati prednost rušenju i rekonstrukciji, a da se pritom ne utire put gentrifikaciji osjetljivih četvrti;

19. ističe da za provedbu vala obnove Komisija i države članice moraju pružiti znatnu potporu građevinskom sektoru koji je snažno pogoden krizom i koji često čine mala poduzeća koja nisu uvijek dovoljno dobro opremljena da bi ponudila potrebne proizvode i usluge. Cijelom građevinskom sektoru treba pomoći da prevlada jaz u znanju, vještinama i tehnologijama i da potakne pokretanje novih poduzeća otpornih na promjene u budućnosti; podsjeća da su za nužni prijelaz na kružni pristup usmjereni na konkretna područja, čiji je cilj zaštita zapošljavanja i osiguravanje postupne prekvalifikacije radne snage, potrebni stabilni mehanizmi potpore kako bi se osigurao kontinuitet djelovanja, izbjeglo stvaranje „balona“ i omogućila izgradnja vještina na teritoriju diljem EU-a u srednjoročnom i dugoročnom razdoblju;

20. prepoznaće važnost uvođenja zakonodavnih zahtjeva za kupnju i obnovu svih postojećih javnih zgrada, kao i minimalnih standarda energetske učinkovitosti i obveznih ciljeva za godišnju stopu obnove fonda javnih zgrada i upotrebu energije iz obnovljivih izvora. Međutim, ističe da će te odredbe biti izvedive samo ako su pravila dovoljno fleksibilna kako bi se uzele u obzir različite značajke⁽¹⁰⁾ zgrada te ako Komisija i predmetne države članice na odgovarajući način podupiru lokalne i regionalne vlasti pravilima koja su što jednostavnija i ujednačenija te uključuju rutinsko održavanje ako je ono povezano s energetskom učinkovitošću i otpornošću na potrese i ako im doprinosi. Ako se takve obveze nameću privatnim ili stambenim zgradama, mora se osigurati da se ne stvaraju dodatni finansijski tereti, posebno za energetski ranjiva kućanstva. Stoga poziva Komisiju i države članice da provedu temeljitu procjenu učinka na podnacionalnoj razini i procijene potencijal i ranjivost različitih područja u tom pogledu, uključujući analizu postojećih nacionalnih najboljih praksi i prethodne evaluacije provedene u okviru europskih projekata;

21. podržava prijedlog da se ažurira okvir energetskih certifikata kako bi se povećala upotreba instrumenta, olakšala usporedivost podataka na europskoj razini i financiranje povezano s temeljitetom obnovom; ističe da bi se tom revizijom trebala zajamčiti potrebna usklađenost s postojećim okvirima u državama članicama, a trebala bi se temeljiti na načelu proporcionalnosti. Korisnim smatra prijedlog za uvođenje jedinstvenog obrasca EU-a za energetske certifikate i digitalne evidencije izgradnje koji će sačinjavati lako dostupne i besplatne baze podataka; ističe da te baze podataka moraju biti dostupne barem na razini NUTS 3 i povezane s Promatračkom skupinom za obnovu zgrada EU-a i s budućim zajedničkim europskim podatkovnim prostorom⁽¹¹⁾;

⁽⁷⁾ *Promatračka skupina za obnovu zgrada EU-a*: https://ec.europa.eu/energy/topics/energy-efficiency/energy-efficient-buildings/eu-bs0_hr.

⁽⁸⁾ Te mogućnosti uključuju, ali nisu ograničene na: izravnu elektrifikaciju i upotrebu toplinskih crpki, mrežu centraliziranog grijanja, prenamjenu postojeće plinske mreže i upotrebu vodika.

⁽⁹⁾ Npr. rješenja koja se temelje na prirodnom plinu.

⁽¹⁰⁾ Na primjer, značajke zgrada u smislu starosti, oblike, upotrebe, povijesnog/arhitektonskog dizajna, vlasništva, namjene, lokalnog tržišta nekretnina, alternativne vrijednosti, troškova podugovaranja i svih prethodnih radova na obnovi.

⁽¹¹⁾ Vidjeti, na primjer, projekt X-tendo <https://x-tendo.eu/>, projekt U-Cert <https://u-certproject.eu/> i projekt QualDEEPC <https://qualdeepc.eu/>.

22. pozdravlja Delegiranu uredbu Komisije o pokazateljima pripremljenosti za pametne tehnologije kako bi se ocijenila spremnost zgrada za integraciju s pametnim tehnologijama i podigla razina osviještenosti među vlasnicima zgrada i stanarima u tom pogledu. Podseća da je razina digitalizacije europskih urbanih i ruralnih područja iznimno neujednačena i da bi taj pokazatelj trebao biti povezan sa specifičnim okolnostima kako bi se izbjeglo kažnjavanje područja koja još zaostaju u digitalnoj tranziciji, posebno u slabije razvijenim regijama i rijetko naseljenim područjima;

23. naglašava da je, kako bi se zajamčila učinkovita provedba vala obnove, potrebno na odgovarajući način ojačati lokalne i regionalne vlasti u pogledu kapaciteta i instrumenata kako bi se smanjio jaz u znanju koji još uvijek postoji u različitim dijelovima EU-a; u tom pogledu prepoznaje temeljnju ulogu klimatskog pakta u stvaranju prilika i osmišljavanju alata pomoću poboljšanih mehanizama za izgradnju kapaciteta i dosljednijeg okvira za inicijative u skladu s pristupom „odozdo prema gore“ povezane sa zelenim planom. Podseća da lokalne i nacionalne agencije za energiju mogu i trebaju dati ključan doprinos tom procesu pružanjem znanja i stručnosti lokalnim tijelima, umjesto da ih zamjenjuju;

Brža i temeljiti obnova za bolje zgrade

24. poziva Komisiju da pruži najveću moguću potporu istraživanju u pogledu obnove zgrada u područjima s prirodnim ili povijesnim ograničenjima i time zajamči obzirnu integraciju energije iz obnovljivih izvora. Isto tako, traži da to pitanje postane jedan od temelja inicijative novog europskog Bauhausa. Tom bi se inicijativom trebalo promicati još dublje promišljanje o integraciji različitih razina projektiranja, od zgrade preko okruga do cijelog teritorija integriranjem tema održive mobilnosti, smanjenja uporabe zemljišta i promicanja urbane bioraznolikosti⁽¹²⁾. Takva urbana regeneracija trebala bi, kada je to potrebno, prihvatljivo i obzirno prema ranjivim skupinama, promicati sustavnu upotrebu prirodnih rješenja⁽¹³⁾ integriranih u sustave energetskog i ekološkog nadzora kojima se vrednuje njihova učinkovitost, promiče politika nulte količine, ugrađena energija⁽¹⁴⁾ u zgradama svodi na najmanju moguću mjeru a rušenje zgrada bez povijesne vrijednosti odabire kao krajnja mjeru; predlaže se i uvrštanje novog europskog Bauhausa među teme za Platformu za razmjenu znanja (KEP)⁽¹⁵⁾ kako bi se ojačala razmjena znanja među lokalnim i regionalnim vlastima o inovativnim konceptima i interdisciplinarnim pristupima i kompetencijama te istaknula regionalna i lokalna dimenzija u osmišljavanju i provedbi;

25. podsjeća da, s obzirom na novu perspektivu nastalu uslijed pandemije bolesti COVID-19 i povezanu s demografskim egzodusom iz gradskih središta prema periferijama, konferencija UN-a Habitat III još od 2016. uključuje gustu naseljenost urbanih područja kao čimbenik održivosti, među čijim je glavnim instrumentima obnova zgrada u rijetko naseljenim gradskim središtima s dostupnim građevinskim površinama;

26. podsjeća na važnost sustavne integracije različitih dostupnih obnovljivih izvora energije; za to je, uz određivanje podnacionalnih ciljeva, osobito nužno osigurati pravedne i ravnopravne uvjete za različite izvore energije. Podsjeća da upotreba takvih tehnologija mora odgovarati geografskim i geološkim značajkama i posebnostima teritorija, ali i zajamčiti potpunu zaštitu okoliša, zdravlja i prirodnog i izgrađenog krajolika. Njihova se upotreba mora promicati i stvaranjem zajednica energije iz obnovljivih izvora i energetskih zajednica građana (kako je predviđeno Direktivom RED II) kojima se nastoje ostvariti ciljevi socijalne i ekološke održivosti, a ne financijski ciljevi;

27. smatra da je važno podržati projekte temeljite obnove stambenih blokova s pomoću standardnih rješenja i industrijskih montažnih građevinskih komponenata. Time će se znatno doprinijeti energetskoj učinkovitosti zgrada i postizanju cilja dekarbonizacije fonda zgrada do 2050. Istiće da se upotreboru standardnih rješenja i montažnih komponenata ubrzava građevinski proces, smanjuje utjecaj na okoliš i omogućuje veća stopa obnove stambenih blokova. Naglašava da se industrijskim montažnim građevinskim komponentama doprinosi povećanju inovacijskog kapaciteta poduzeća jer se na taj način procesi obnove mogu modernizirati i automatizirati;

⁽¹²⁾ Vidjeti, na primjer, projekt GROWGREEN <http://growgreenproject.eu/>.

⁽¹³⁾ Na primjer, viseći vrtovi, zeleni krovovi, zelena i plava infrastruktura.

⁽¹⁴⁾ Ugrađena energija je energija koju troše svi procesi povezani s proizvodnjom zgrade, od crpljenja i prerade prirodnih resursa do proizvodnje, prijevoza i isporuke proizvoda.

⁽¹⁵⁾ Platformu za razmjenu znanja razvili su Odbor regija i Europska komisija (GU za istraživanje i inovacije).

28. poziva Komisiju da, posebice za javni sektor koji služi kao primjer, dodatno promiče uvođenje sustava upravljanja energijom kao što je sustav ISO50001 ili drugih standarda primjenjivih kako u privatnom tako i u javnom sektoru, i da razmotri poboljšanje energetskih aspekata uključenih u europski sustav upravljanja okolišem (EMAS) te podsjeća da ti sustavi mogu znatno utjecati na smanjenje potrošnje zgrada kada su u upotrebi⁽¹⁶⁾ i da pružaju mogućnost uvođenja dugotrajnih uspješnih postupaka, uključujući u fazama upravljanja i praćenja;

29. ističe da sustavi Building Information Modelling (BIM)⁽¹⁷⁾ i komparator troškova javnog sektora⁽¹⁸⁾ mogu imati ključnu ulogu u provedbi vala obnove i traži od Komisije da surađuje s državama članicama na uvođenju tih instrumenata, među ostalim putem javnih platformi⁽¹⁹⁾ kako bi se promicao digitalni razvoj sektora nekretnina i upravljanja nekretninama na temelju tehnologije PropTech⁽²⁰⁾;

30. podsjeća da je dostupnost podataka o potrošnji energije u zgradama ključna za energetsko planiranje u gradovima, izračun ulaganja i potencijalne uštede te njihovo praćenje. Stoga potiče Europsku komisiju da surađuje s državama članicama kako bi se osiguralo da su ti podaci iz postojećih baza podataka dostupni besplatno i jednostavno na cijelom području EU-a, uz poštovanje zaštite podataka; uz to, vlasnici zgrada prikupljene bi podatke mogli staviti na raspolaganje dobavljačima energije uz naplatu, što bi omogućilo djelomično financiranje obnove;

31. ističe da je sustavna primjena kriterija zelene javne nabave u građevinskom sektoru važan alat za brzo smanjenje potrošnje energije u zgradama i uvođenje održivijih modela upravljanja; u tom kontekstu pozdravlja prijedlog da se objave sveobuhvatne smjernice o održivim ulaganjima putem javne nabave. Poziva Komisiju i države članice da uspostave dosljedan zakonodavni okvir za potporu toj praksi integriranjem tih kriterija u relevantne nacionalne propise i platforme za centraliziranu javnu nabavu; također poziva Komisiju da ovu praksu podupre promicanjem tehnološkog razvoja i inovacija, stupanjem u učinkovit dijalog s dobavljačima, izradom relevantnih zahtjeva i uvođenjem sustava za njihovu provjeru i praćenje njihove provedbe;

32. potiče Komisiju i države članice da u cilju ubrzanja provedbe vala obnove uspostave izravne mehanizme financiranja za potporu lokalnim i regionalnim vlastima u izradi planova izvedivosti za energetsku obnovu manje učinkovitih područja, počevši s jačanjem Instrumenta EU-a za gradove, Inovativnih mjera za gradove i Europske urbane inicijative, kao i stvaranjem novih instrumenata, daljnjim razvojem prijedloga iznesenih u radnom dokumentu službi priloženom Strategiji; poziva na pružanje nužne potpore regijama, gradovima i općinama kako bi mogle usustaviti sredstva predviđena u okviru instrumenta Next Generation EU, misija Obzora Europa, operativnih programa za kohezijsku politiku za razdoblje 2021.–2027. i kreditnih linija Europske investicijske banke, a potrebno je i smanjiti opterećenje administrativnih postupaka. Takvo usklađivanje zahtjeva reviziju postupaka kako bi se osigurao sustavan pristup i sljedivost;

33. poziva da se provedba vala obnove podupre instrumentom za tehničku pomoć koji bi bio dostupan svim lokalnim i regionalnim vlastima, primjerice jačanjem decentraliziranijeg modela mehanizma ELENA temeljenog na promicanju i standardizaciji modela jedinstvene kontaktne točke⁽²¹⁾; smatra da njihov rad ne bi trebao biti ograničen na finansijske aspekte, već bi trebali postati pravi katalizatori za podizanje razine osviještenosti, izgradnju kapaciteta i širenje dobroih praksi na lokalnoj i regionalnoj razini; također izražava svoju spremnost na suradnju s Europskom investicijskom bankom (EIB) radi optimizacije ove inicijative i njezine pravovremene provedbe kako bi instrument postao pristupačniji i kako bi se znatno brže provodio; uvjeren je da veća sinergija između instrumenta ELENA i programa Obzor Europa također može omogućiti prelazak s pojedinačnih dobroih praksi na velika ulaganja; naposljetku, zabrinut je zbog toga što učinak poluge koji se trenutačno zahtijeva programom ELENA za održive stambene objekte (10 puta veći od iznosa bespovratnih sredstava) predstavlja značajnu prepreku za pojedine skupine korisnika; stoga traži od Komisije i EIB-a da rasprave o mogućim rješenjima za takve situacije;

⁽¹⁶⁾ Vidjeti, na primjer, projekt Compete4SECAP: <https://compete4secap.eu/>.

⁽¹⁷⁾ Vidjeti, na primjer, publikaciju „Paket smjernica za pametne gradove”, str. 91. na https://www.researchgate.net/publication/343615678_Smart_City_Guidance_Package

⁽¹⁸⁾ Vidjeti, na primjer, publikaciju „Paket smjernica za pametne gradove”, str. 92. https://www.researchgate.net/publication/343615678_Smart_City_Guidance_Package

⁽¹⁹⁾ Vidjeti, na primjer, projekt NET-ubiep: <http://www.net-ubiep.eu>.

⁽²⁰⁾ Omogućavanje četvrti pozitivne energije diljem Europe: energetska učinkovitost u kombinaciji s obnovljivom energijom | Znanstveni centar EU-a (europa.eu).

⁽²¹⁾ Vidjeti, na primjer, projekt OKTAVE <https://www.oktave.fr/> (samo na francuskom jeziku), projekt INTERREG ReeHub <https://reehub.italy-albania-montenegro.eu/> i projekt PADOVA FIT <https://www.padovafit.eu/it/home.html>.

34. ističe da će se mehanizmi financiranja u okviru vala obnove morati nositi s vrlo raznolikim situacijama u pogledu vlasništva nad imovinom i s veoma širokim rasponom socioekonomskih obilježja stanara, kao i s mješovitom namjenom koja proizlazi iz rastućeg trenda rada na daljinu. Model neutralnosti troškova stanovanja trebao bi kombinirati socijalne i klimatske ciljeve na idealan način i sprečavati deložacije radi renovacije (eng. *renovictions*); stoga nadležne razine vlasti poziva da izbjegavaju mogućnost prijenosa troškova obnove na stanare i smatra da povećanje najamnine treba biti razmjerno očekivanim uštedama energije;

Posebni aspekti obnove zgrada

35. pozdravlja prijedlog da se u okviru revizije Direktive o energetskim svojstvima zgrada uvede standard „dubinske obnove“ kako bi se znatno privatno financiranje povezalo s transparentnim, mjerljivim i istinski zelenim ulaganjima; podsjeća da bi se tim standardima trebali uzeti u obzir svi zahtjevi za zgrade u različitim klimatskim zonama i predvidjeti posebni protokoli za povijesne zgrade, uz poštovanje načela očuvanja baštine, oslanjajući se pritom na konsolidirane najbolje prakse na različitim područjima⁽²²⁾;

36. poziva Komisiju da surađuje s državama članicama u izradi fleksibilnijih fiskalnih pravila za lokalne i regionalne vlasti kako bi se poduprli njihovi investicijski kapaciteti u području obnove postajeći fonda zgrada i izgradnje novih javnih zgrada za socijalnu uporabu, s posebnim naglaskom na potencijal izvanproračunskih ugovora o energetskom učinku⁽²³⁾;

37. podsjeća da su stambeni uvjeti često izvor velikih nejednakosti, pri čemu prenapučene zgrade s neučinkovitim energetskim sustavima i s time povezani troškovi dovode do često neizdrživih opterećenja za proračune kućanstava; oko 34 milijuna Europsljana suočava se s energetskim siromaštvom, stoga Odbor poziva države članice da izrade precizne procjene na podregionalnoj razini. Potiče Komisiju da pojača napore za promicanje i razmjenju najboljih praksi u borbi protiv energetskog siromaštva i umrežavanje postojećih promatračkih skupina te da podrži uspostavu promatračkih skupina u onim državama članicama koje ih još nemaju;

38. ističe da energija mora biti svima dostupna te da energetsko siromaštvo ostavlja znatne društvene, gospodarske i ekološke posljedice; naglašava da začarani krug energetskog siromaštva utječe ne samo na ugrožene obitelji i fizičke osobe, nego i na poduzeća, a ponekad i na mala lokalna tijela vlasti koja se mogu suočiti s veoma sličnim situacijama u kojima dostupna sredstva ne omogućuju pokrivanje rastućih troškova energetskih usluga, što stoga postaje sve veći teret za opći proračun; stoga poziva Komisiju da istraži mogućnost proširenja analize energetskog siromaštva izvan pojedinačnih kućanstava kako bi se rezultati iskoristili pri definiranju mehanizama za provedbu vala obnove. Istiće da model „proizvodnih područja pogodnih za okoliš“ može biti korisna referenca za uključivanje proizvodnog sektora u val obnove i, općenitije, u provedbu zelenog plana; izražava spremnost na suradnju s Europskom komisijom u radu novog Opervatorija za energetsko siromaštvo;

39. podsjeća da lokalne energetske zajednice i koncept proizvođača–potrošača imaju ključnu ulogu u povećanju stopa obnove, borbi protiv energetskog siromaštva i promicanju energetske tranzicije primjenom modela decentralizirane proizvodnje energije i lokalnih inicijativa. U tu bi svrhu trebalo promicati inicijative za proizvodnju i potrošnju vlastite energije u kućanstvu, čime bi se olakšalo i ojačalo uvođenje tehnologija kao što su solarna, toplinska, fotonaponska i geotermalna tehnologija u postojećim zgradama koje se obnavljaju, a posebno u novim zgradama. Drugi je pristup sveobuhvatan model „najamnine koja uključuje troškove grijanja“ – na primjer osnovno načelo koje se primjenjuje u Švedskoj i Finskoj – prema kojem vlasnik nekretnine najmoprimcu jamči prikladno okruženje u zatvorenom prostoru s uobičajenom temperaturom od 20 do 21 °C. To se pokazalo uspješnim u izbjegavanju energetskog siromaštva, a ujedno za vlasnika postoje snažni poticaji za uštedu energije. Pritom vlasnik ima drugačije mogućnosti u usporedbi s unajmljivačem, ali je uvijek ovisan i o njegovom sudjelovanju. Stoga potiče Komisiju da surađuje s državama članicama kako bi se osiguralo da se relevantne direktive pravodobno prenesu uz potpuno poštovanje naravi Direktive i uz pojednostavljene provedbene mehanizme; predlaže da se obveza individualnog mjerenja i obračuna potrošnje toplinske energije ne primjenjuje u slučajevima kada ne dovodi do troškovno učinkovite uštede energije;

⁽²²⁾ Vidjeti, na primjer, projekt „ENERGIESPRONG“ na <https://energiesprong.org/>

⁽²³⁾ Vidjeti, na primjer, projekt Guarantee: www.guarantee-project.eu.

40. naglašava da je važno poduprijeti pristupe koji se temelje na susjedstvu i kojima se iskorištava potencijal lokalnih zajednica da upotreblom inovativnih digitalnih rješenja, koji su temelj koncepta pametnih gradova, lokalne obnovljive izvore energije povežu s lokalnom potrošnjom; ističe da će poboljšana digitalna povezivost⁽²⁴⁾ u urbanim i ruralnim područjima građanima olakšati pristup informacijama o njihovoј potrošnji energije u stvarnom vremenu, omogućujući im da ih optimiziraju i učine učinkovitijima; ti lokalni koncepti trebali bi nadilaziti fizičke granice država članica, čime bi se omogućila razmjena energije iz obnovljivih izvora između susjednih općina i četvrti u pograničnim regijama;

41. potiče Komisiju i države članice da stvore potrebne uvjete za provedbu vala obnove i u manje urbaniziranim, udaljenijim i slabije razvijenim ruralnim područjima kako bi se osiguralo da ta područja ne izgube svoju privlačnost i da mogu pružiti životne standarde i usluge otporne na buduće promjene; ističe da energetske zajednice mogu igrati važnu ulogu u promicanju obnovljive energije u urbanim i ruralnim zajednicama, kao i u teritorijalnoj koheziji;

42. ističe da treba uzeti u obzir specifičnu situaciju najudaljenijih regija koje su izložene nepovoljnim klimatskim prilikama, vrlo su osjetljive na klimatske promjene i izolirane su s energetskog gledišta, te će u njima troškovi obnove biti veći. Kako bi se postigla ekologizacija zgrada, programe finansijske potpore potrebno je prilagoditi projektima koji se izvode u tim regijama kako bi se uzeli u obzir troškovi proizvodnje povezani s njihovim posebnim uvjetima; u tom pogledu pozdravlja pokretanje druge faze inicijative „Čista energija za otoče EU-a“ i ostaje na raspolaganju za potporu njezinoj provedbi;

43. poziva na konsolidaciju mehanizama certificiranja kako bi se podržao odabir građevinskog materijala i tehnika izgradnje na temelju njihovog životnog ciklusa, mogućnosti upotrebe tehnika selektivnog rušenja i razlikovanja opasnih od obnovljivih dijelova. Cilj je potaknuti restrukturiranje građevinskog sektora kako bi se omogućila provedba kružnih postupaka u cijelom građevinskom sektoru u skladu s protokolom EU-a za gospodarenje građevinskim otpadom i otpadom od rušenja. Isto tako, ugovarateljima se mora pružiti potpora pri razvoju alternativa, npr. putem partnerstava za inovacije i suradnju između naručitelja i pružatelja javnih usluga; to također iziskuje da Europska komisija državama članicama daje više poticaja za promicanje takvih metoda javne nabave;

44. potiče Europsku komisiju da od država članica zatraži da u potpunosti i učinkovito uključe regionalne i lokalne vlasti u izradu nacionalnih planova oporavka i jačanja otpornosti. Samo se višerazinskim upravljanjem može osigurati da mjere energetske obnove zgrada budu osmišljene u sinergiji s teritorijalnim sustavom, čime se maksimalno povećavaju višestruke (okolišne, socijalne i ekonomski) koristi. Naglašava da je potrebno dodatno promicati višerazinski dijalog o energiji i klimi⁽²⁵⁾ i da je potrebno definirati metodiku njegove provedbe kako bi se zajamčilo da bude učinkovita, dosljedna i sustavna;

45. odlučno potvrđuje ključnu ulogu lokalnih i regionalnih vlasti u osiguravanju usklađenosti obnove zgrada s urbanističkim i prostornim planiranjem, promicanja politika borbe protiv depopulacije i usklađenosti s kriterijima socijalne pravednosti i zaštite okoliša. Ističe da mehanizmi financiranja vala obnove koje su odabrale države članice ne smiju oslabiti tu temeljnu koordinacijsku ulogu;

46. poziva Komisiju i države članice da potiču sinergije među različitim akterima tamo gdje su zajedničke intervencije učinkovitije, kao i integraciju fondova ESI i fondova kojima se izravno upravlja (Obzor Europa, Instrument za povezivanje Europe, InvestEU, novi program LIFE CET (Prelazak na čistu energiju) i EIB). U tu bi svrhu trebalo osigurati nagrade za one koji ostvaruju te sinergije i koji pronađu glavne partnere na teritoriju (prije svega u regijama). Konkretno, može se primijeniti logika ulaganja s učinkom koju promiče OECD u provedbi ciljeva održivog razvoja kako bi se ulaganja provodila u skladu s mjerljivim ciljevima učinka na društvo i okoliš i pridonijela ostvarivanju financijskog povrata⁽²⁶⁾;

⁽²⁴⁾ Na primjer, 5G je tehnologija koja može povezati tisuće uređaja za praćenje u najnaseljenijim područjima i olakšati ultrabrzu povezivost koja trenutačno ne postoji u mnogim slabije naseljenim područjima, od kojih su neka izložena riziku od depopulacije.

⁽²⁵⁾ Kako je utvrđeno Uredbom (EÜ) 2018/1999 o upravljanju energetskom unijom.

⁽²⁶⁾ <https://www.oecd.org/dac/financing-sustainable-development/development-finance-topics/social-impact-investment-initiative.htm>

47. poziva Komisiju i države članice da osiguraju da obnova zgrada ne bude usmjerena isključivo na građevinske aspekte same zgrade ili stambenog prostora, već da obuhvati i aspekte povezane s potrebotom za promjenom mobilnosti prvenstveno u gradskim područjima, usmjeravajući se na uvođenje parkirnih mjesta za bicikle i vozila za osobnu mobilnost unutar ili pored zgrada te stanica za punjenje električnih vozila, uzimajući pritom u obzir i potrebu za uklanjanjem administrativnih i zakonodavnih prepreka. Osim toga, poziva i na dostupnost zajedničkih komunikacijskih infrastruktura (IKT) kako bi se potaknulo da se osobe koje žive u tim zgradama integriraju u sve povezanije društvo;

48. poziva na uvođenje poboljšanja u mehanizme financiranja predmetne strategije u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost, kohezijske politike i Europske investicijske banke (EIB) kako bi se omogućilo veće sudjelovanje regija u primanju sredstava i upravljanju njima;

49. zalaže se za osiguravanje da se zakonodavnim okvirom vala obnove ne ograniči pravo država članica da samostalno biraju izvore energije, pod uvjetom da se osigura dekarbonizacija utvrđena u ciljevima Europske unije;

50. pozdravlja prijedlog Europske komisije da blisko surađuje s Europskim odborom regija na valu obnove i poziva na sklapanje posebnog sporazuma kojim će se postaviti temelji za pojačanu suradnju u tom području tijekom oporavka nakon pandemije bolesti COVID-19;

51. poziva Vijeće EU-a da u suradnji s drugim institucijama i u bliskom partnerstvu s Europskim odborom regija pripremi komunikacijsku kampanju kako bi se podigla razina osviještenosti i potaknuto djelovanje u vezi s valom obnove istodobno na razini EU-a te na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini.

Bruxelles, 19. ožujka 2021.

*Predsjednik
Europskog odbora regija
Apostolos TZITZIKOSTAS*

III

*(Pripremni akti)***ODBOR REGIJA****INTERACTIO – NA DALJINU – 143. PLENARNO ZASJEDANJE OR-a, 17.3.2021.–19.3.2021.****Mišljenje Europskog odbora regija – Novi pakt o migracijama i azilu**

(2021/C 175/06)

Izvjestiteljica:	Antje Grotheer (DE/PES), potpredsjednica Parlamenta savezne zemlje Bremen
Referentni dokumenti:	Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru te Odboru regija o novom paktu o migracijama i azilu (COM(2020) 609 final) Prijedlog Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o upravljanju azilom i migracijama i izmjeni Direktive Vijeća 2003/109/EZ i predložene Uredbe (EU) XXX/XXX [Fond za azil i migracije] (COM(2020) 610 final) Izmijenjeni prijedlog Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju zajedničkog postupka za međunarodnu zaštitu u Uniji i stavljanju izvan snage Direktive 2013/32/EU (COM(2020) 611 final) Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uvođenju dubinske provjere državljana trećih zemalja na vanjskim granicama i izmjeni uredaba (EZ) br. 767/2008, (EU) 2007/2226, (EU) 2008/1240 i (EU) 2019/817 (COM(2020) 612 final) Prijedlog Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o kriznim situacijama i situacijama više sile u području migracija i azila (COM(2020) 613 final) Izmijenjeni prijedlog Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi sustava „Eurodac“ (COM(2020) 614 final) Preporuka Komisije o zakonitim putovima do zaštite u EU-u: promicanje preseljenja, humanitarnog prihvata i drugih dodatnih mehanizama (C(2020) 6467 final) Preporuka Komisije (EU) 2020/1365 od 23. rujna 2020. o suradnji država članica u operacijama koje provode plovila koja su u vlasništvu privatnih subjekata ili kojima upravljaju privatni subjekti u svrhu aktivnosti traganja i spašavanja (C(2020) 6468 final)

Preporuka Komisije o Mechanizmu EU-a za pripravnost i upravljanje krizama u području migracija (Plan za pripravnost i upravljanje krizama u području migracija)
(C(2020) 6469 final)

Komunikacija Komisije – Smjernice Komisije za provedbu pravila EU-a o definiranju i sprječavanju olakšavanja neovlaštenog ulaska, tranzita i boravka
(C(2020) 6470 final)

Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija – Akcijski plan za integraciju i uključivanje za razdoblje 2021.–2027.
(COM(2020) 758 final)

I. PREPORUKE ZA IZMJENE

Prijedlog Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o upravljanju azilom i migracijama i izmjeni Direktive Vijeća 2003/109/EZ i predložene Uredbe (EU) XXX/XXX [Fond za azil i migracije]

Amandman 1.

COM(2020) 610 final – Uvodna izjava 26.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Trebalo bi premjestiti samo osobe za koje je vjerojatnije da će imati pravo boravka u Uniji. Stoga bi opseg premještanja podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu trebao biti ograničen na one osobe na koje se ne primjenjuje postupak na granici iz Uredbe (EU) XXX/XXX [Uredba o postupcima azila].	Trebalo bi premjestiti samo osobe za koje je vjerojatnije da će imati pravo boravka u Uniji. Stoga bi opseg premještanja podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu trebao biti ograničen na one osobe na koje se ne primjenjuje postupak na granici iz Uredbe (EU) XXX/XXX [Uredba o postupcima azila]. <i>Europska komisija sastavlja i redovito ažurira popis sigurnih zemalja za moguće postupke vraćanja.</i>

Obrazloženje

Radi ispravne primjene tog kriterija Komisija mora sastavljati i redovito ažurirati popis sigurnih zemalja za moguće postupke vraćanja.

Amandman 2.

COM(2020) 610 final – Uvodna izjava 36.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Ova Uredba trebala bi se primjenjivati na podnositelje zahtjeva za supsidijarnu zaštitu i osobe koje ispunjavaju uvjete za supsidijarnu zaštitu kako bi se osiguralo jednakost postupanja prema svim podnositeljima zahtjeva i korisnicima međunarodne zaštite i dosljednost s postojećom pravnom stečevinom Unije u području azila, posebice s Uredbom (EU) XXX/XXX [Uredba o kvalifikaciji].	Ova Uredba trebala bi se primjenjivati na podnositelje zahtjeva za supsidijarnu zaštitu, osobe koje ispunjavaju uvjete za supsidijarnu zaštitu <i>i osobe koje traže i uživaju druge oblike zaštite koje pružaju države članice</i> kako bi se osiguralo jednakost postupanja prema svim podnositeljima zahtjeva i korisnicima međunarodne zaštite i dosljednost s postojećom pravnom stečevinom Unije u području azila, posebice s Uredbom (EU) XXX/XXX [Uredba o kvalifikaciji].

Obrazloženje

Područje primjene Uredbe potrebno je proširiti ne samo na podnositelje zahtjeva za međunarodnu i supsidijarnu zaštitu nego i na osobe koje traže i uživaju druge oblike zaštite koje pružaju države članice.

Amandman 3.

COM(2020) 610 final – Uvodna izjava 47.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Definicija člana obitelji u ovoj Uredbi trebala bi obuhvaćati braću i sestre podnositelja zahtjeva. Spajanje braće i sestara posebno je važno za povećanje izgleda za integraciju podnositelja zahtjeva te smanjenje nedopuštenih kretanja. Opseg definicije člana obitelji trebao bi odražavati i aktualne migracijske trendove, prema kojima podnositelji zahtjeva često dolaze na državno područje država članica nakon duljeg razdoblja tranzita. Definicija bi stoga trebala uključivati obitelji zasnovane izvan zemlje podrijetla, <i>ali</i> prije njihova dolaska na državno područje države članice. Očekuje se da će se ovim ograničenim i ciljanim proširenjem opsega definicije smanjiti poticaj za određena nedopuštena kretanja tražitelja azila unutar EU-a.	Definicija člana obitelji u ovoj Uredbi trebala bi obuhvaćati braću i sestre podnositelja zahtjeva. Spajanje braće i sestara posebno je važno za povećanje izgleda za integraciju podnositelja zahtjeva te smanjenje nedopuštenih kretanja. Opseg definicije člana obitelji trebao bi odražavati i aktualne migracijske trendove, prema kojima podnositelji zahtjeva često dolaze na državno područje država članica nakon duljeg razdoblja tranzita. Definicija bi stoga trebala uključivati obitelji zasnovane izvan zemlje podrijetla prije <i>i nakon</i> njihova dolaska na državno područje države članice. Očekuje se da će se ovim ograničenim i ciljanim proširenjem opsega definicije smanjiti poticaj za određena nedopuštena kretanja tražitelja azila unutar EU-a.

Obrazloženje

Obitelji se često zasnivaju u državama članicama domaćinima pa se pravo na jedinstvo obitelji mora zajamčiti i u slučaju premještanja bez obzira na vrijeme i mjesto gdje je obitelj zasnovana. U suprotnom postoji opasnost da odredbe budu diskriminirajuće.

Amandman 4.

COM(2020) 610 final – Uvodna izjava 63.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Radi potpore državama članicama koje provode premještanje kao mjeru solidarnosti, trebalo bi osigurati financijsku potporu iz proračuna Unije. Kako bi se države članice potaknulo da prednost daju premještanju maloljetnika bez pratnje, trebalo bi predvidjeti veći poticaj za doprinos.	Radi potpore državama članicama koje provode premještanje kao mjeru solidarnosti, trebalo bi osigurati financijsku potporu iz proračuna Unije. Kako bi se države članice potaknulo da prednost daju premještanju maloljetnika te žena koje putuju bez pratnje, trebalo bi predvidjeti veći poticaj za doprinos.

Obrazloženje

Veći finansijski poticaj trebao bi se osigurati za prihvata sve djece (zajedno s njihovim roditeljima te braćom i sestrama), a ne samo za maloljetne izbjeglice bez pratnje. To bi trebalo vrijediti i za žene koje putuju bez pratnje. Mnoga izvješća upućuju na to da su žene i djevojčice u prihvatnim centrima izložene velikom riziku od rodno uvjetovanog nasilja. Preopterećenje nekih žarišnih točaka u Grčkoj dovelo je do znatnog povećanja opasnosti od seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja, posebno u slučaju žena bez pratnje, koje često nemaju odvojen smještaj. Komisija navodi da su, nadalje, ranjive migrantice i žene izbjeglice, uz maloljetnike bez pratnje, izložene većem riziku da postanu žrtve trgovine ljudima. Da bi se ti rizici smanjili, trebalo bi povećati i finansijske poticaje za premještanje žena.

Amandman 5.

COM(2020) 610 final – članak 2. točka (w)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
„migracijski pritisak” znači situacija u kojoj postoji velik broj dolazaka državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva ili postoji rizik od takvih dolazaka, uključujući situaciju koja nastaje zbog dolazaka nakon operacija traganja i spašavanja te kao posljedica zemljopisnog položaja države članice i posebnih događaja u trećim zemljama koji potiču migracijska kretanja koja opterećuju čak i pripravne sustave azila i prihvata te zahtijevaju hitno djelovanje;	„migracijski pritisak” znači situacija u kojoj na lokalnoj, regionalnoj i/ili nacionalnoj razini postoji velik broj dolazaka državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva ili postoji rizik od takvih dolazaka, uključujući situaciju koja nastaje zbog dolazaka nakon operacija traganja i spašavanja te kao posljedica zemljopisnog položaja države članice i njezinih regija i posebnih događaja u trećim zemljama koji potiču migracijska kretanja koja opterećuju čak i pripravne sustave azila i prihvata te zahtijevaju hitno djelovanje;

Obrazloženje

U slučaju migracijskih kretanja koja se ne odnose na cijeli nacionalni sustav azila i prihvata, i dalje postoji mogućnost da su neke regije i mjesta pod posebnim pritiskom, a time i da im prijeti rizik od preopterećenja.

Amandman 6.

COM(2020) 610 final – članak 6. stavak 3.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Države članice imaju uspostavljene nacionalne strategije radi osiguravanja dostačnih kapaciteta za provedbu učinkovitog sustava upravljanja azilom i migracijama u skladu s načelima utvrđenima u ovom dijelu. Te strategije obuhvaćaju planiranje djelovanja u nepredvidivim okolnostima, uzimajući u obzir planiranje djelovanja u nepredvidivim okolnostima u skladu s Uredbom (EU) XXX/XXX [Agencija Europske unije za azil], Uredbom (EU) 2019/1896 (Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu) i Direktivom XXX/XXX/EU [Direktiva o uvjetima prihvata] i izvješća Komisije izdana u okviru Plana za pripravnost i upravljanje krizama u području migracija. Takve nacionalne strategije uključuju informacije o tome kako država članica provodi načela iz ovog dijela i pravne obveze koje iz njega proizlaze na nacionalnoj razini. Uzimaju u obzir i druge relevantne strategije i postojeće mjere potpore posebice na temelju Uredbe (EU) XXX/XXX [Fond za azil i migracije] i Uredbe (EU) XXX/XXX [Agencija Europske unije za azil] te su usklađene i komplementarne s nacionalnim strategijama za integrirano upravljanje granicama u skladu s člankom 8. stavkom 6. Uredbe (EU) 2019/1896. U tim bi se strategijama također trebali uzeti u obzir rezultati praćenja Agencije za azil i Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu, rezultati evaluacije provedene u skladu s Uredbom Vijeća br. 1053/2013 i rezultati praćenja provedenih u skladu s člankom 7. Uredbe (EU) XXX/XXX [Uredba o dubinskim provjerama].</p>	<p>Države članice nastoje uspostaviti nacionalne strategije radi osiguravanja dostačnih kapaciteta za provedbu učinkovitog sustava upravljanja azilom i migracijama u skladu s načelima utvrđenima u ovom dijelu. Te strategije trebale bi obuhvaćati planiranje djelovanja u nepredvidivim okolnostima na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini, uzimajući u obzir planiranje djelovanja u nepredvidivim okolnostima u skladu s Uredbom (EU) XXX/XXX [Agencija Europske unije za azil], Uredbom (EU) 2019/1896 56 (Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu) i Direktivom XXX/XXX/EU [Direktiva o uvjetima prihvata] i izvješća Komisije izdana u okviru Plana za pripravnost i upravljanje krizama u području migracija. Takve nacionalne strategije trebale bi se temeljiti na višerazinskoj suradnji između dionika iz regionalnih i lokalnih vlasti, javnog i privatnog sektora i civilnog društva te uključivati informacije o tome kako država članica poštuje načela utvrđena u ovom dijelu i svoje pravne obveze na nacionalnoj razini. Trebale bi uzimati u obzir i druge relevantne strategije i postojeće mjere potpore posebice na temelju Uredbe (EU) XXX/XXX [Fond za azil i migracije] i Uredbe (EU) XXX/XXX [Agencija Europske unije za azil] te su usklađene i komplementarne s nacionalnim strategijama za integrirano upravljanje granicama u skladu s člankom 8. stavkom 6. Uredbe (EU) 2019/1896. U tim bi se strategijama također trebali uzeti u obzir rezultati praćenja Agencije za azil i Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu, rezultati evaluacije provedene u skladu s Uredbom Vijeća br. 1053/2013 i rezultati praćenja provedenih u skladu s člankom 7. Uredbe (EU) XXX/XXX [Uredba o dubinskim provjerama].</p>

Obrazloženje

OR smatra da obveza uvođenja nacionalnih strategija može dovesti do problema u pogledu proporcionalnosti mjere. Istodobno bi trebalo jače naglasiti lokalni i regionalni aspekt jer se praktična provedba strategija mora odvijati na toj razini.

Amandman 7.

COM(2020) 610 final – članak 11. točka (h)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>o tome da će nadležna tijela država članica i Agencija za azil obrađivati osobne podatke podnositelja zahtjeva, među ostalim radi razmjene podataka o njemu isključivo u svrhu provedbe svojih obveza koje proizlaze iz ove Uredbe;</p>	<p>o tome da će nadležna tijela država članica i Agencija za azil obrađivati osobne podatke podnositelja zahtjeva, među ostalim radi razmjene podataka o njemu isključivo u svrhu provedbe svojih obveza koje proizlaze iz ove Uredbe <i>i da se ti podaci neće dostavljati zemlji podrijetla;</i></p>

Obrazloženje

Trebalo bi predvidjeti zabranu dostavljanja podataka podnositelja zahtjeva zemljama podrijetla. Ti podaci moraju ostati strogo povjerljivi.

Amandman 8.

COM(2020) 610 final – članak 12. stavak 6.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Država članica koja vodi osobni intervju sastavlja pisani sažetak koji sadržava barem glavne informacije koje je podnositelj zahtjeva dao tijekom intervjuja. Sažetak može biti u obliku izvješća ili standardnog obrasca. Država članica podnositelju zahtjeva ili pravnom ili drugom savjetniku koji ga zastupa pravodobno osigurava pristup sažetku.</p>	<p>Država članica koja vodi osobni intervju sastavlja pisani sažetak koji sadržava barem glavne informacije koje je podnositelj zahtjeva dao tijekom intervjuja. Sažetak može biti u obliku izvješća ili standardnog obrasca na temelju kontrolnog popisa. Država članica podnositelju zahtjeva ili pravnom ili drugom savjetniku koji ga zastupa pravodobno osigurava pristup sažetku.</p>

Obrazloženje

Pojašnjenje formulacije.

Amandman 9.

COM(2020) 610 final – članak 21.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Članak 21.</p> <p>Ulazak</p> <p>1. Ako se utvrdi na temelju dokaza ili dokaza na osnovi indicija kako je navedeno u dva popisa iz članka 30. stavka 4. ove Uredbe, uključujući podatke iz Uredbe (EU) XXX/XXX [Uredba o Eurodacu], da je podnositelj zahtjeva pri dolasku iz treće zemlje nezakonito prešao granicu države članice kopnom, morem ili zrakom, za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu odgovorna je prva država članica u koju je podnositelj zahtjeva na taj način ušao. Ta odgovornost prestaje ako je zahtjev upisan više od tri godine nakon datuma nezakonitog prelaska granice.</p> <p>2. Pravilo iz stavka 1. primjenjuje se i ako je podnositelj zahtjeva iskrcan na državnom području nakon operacije traganja i spašavanja.</p> <p>3. Stavci 1. i 2. ne primjenjuju se ako se na temelju dokaza ili dokaza na osnovi indicija kako je navedeno u dva popisa iz članka 30. stavka 4. ove Uredbe, uključujući podatke iz Uredbe (EU) XXX/XXX [Uredba o Eurodacu], može utvrditi da je nakon prelaska granice podnositelj zahtjeva premješten u drugu državu članicu u skladu s člankom 57. ove Uredbe. U tom slučaju ta druga država članica odgovorna je za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu.</p>	

Obrazloženje

S obzirom na predloženi mehanizam solidarnosti i učvršćenu operativnu odgovornost europske granične i obalne straže Frontex u okviru novog pakta o migracijama i azilu te na opterećenja za lokalne i regionalne vlasti u pograničnim regijama proizašla iz obveznih postupaka na granici, dodjeljivanje odgovornosti za zahtjev za azil na temelju kriterija nezakonitog dolaska preko vanjske granice više nije opravdano. Vjerojatnije je da bi se tim kriterijem sprječila solidarna raspodjela. Osim toga, dodjeljivanje odgovornosti prvoj državi članici u koju su ušle osobe iskrcane nakon operacije traganja i spašavanja moglo bi ugroziti učinkovitost operacija traganja i spašavanja jer su države članice u prošlosti već odbijale iskrcavanje kako bi izbjegle preuzimanje odgovornosti. Brisanje članka 21. Prijedloga (= odgovornost države članice prvog ulaska) u većini otkrivenih slučajeva nezakonitog ulaska ne bi promijenilo činjenicu da je za to pitanje nadležna država članica na vanjskim granicama EU-a. Naime, člankom 9. stavkom 1. Prijedloga osobe koje traže zaštitu moraju tu zaštitu zatražiti u državi članici prvog ulaska. Ta država u skladu s člankom 8. stavkom 2. Prijedloga ostaje odgovorna za postupak azila ako nije primjenjiv nijedan drugi kriterij za određivanje države članice odgovorne za postupak zaštite. Međutim, brisanjem bi se rasteretile nacionalne uprave i uštedjeli troškovi jer bi se uklonilo nepotrebno administrativno opterećenje. Izgledi za uspješnu provedbu transfera u cilju ponovnog prihvata već su sad iznimno mali ako se nezakoniti ulazak ne može dokazati s pomoću podataka iz Eurodaca. Taj bi se problem uklonio brisanjem članka 21. Prijedloga.

Amandman 10.

COM(2020) 610 final – članak 29. stavak 1.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Ako država članica, u kojoj je upisan zahtjev za međunarodnu zaštitu, smatra da je druga država članica odgovorna za razmatranje zahtjeva, mora bez odgode, a u svakom slučaju u roku od dva mjeseca od datuma na koji je zahtjev upisan, zatražiti od druge države članice da prihvati podnositelja zahtjeva. Neovisno o prvom podstavku, u slučaju pozitivnog rezultata iz sustava Eurodac u vezi s podacima upisanima u skladu s člancima 13. i 14.a Uredbe (EU) XXX/XXX [Uredba o Eurodacu] ili pozitivnog rezultata iz VIS-a u vezi s podacima upisanima u skladu s člankom 21. Uredbe (EZ) br. 767/2008, zahtjev za prihvat šalje se u roku od mjesec dana od primitka tog pozitivnog rezultata. Ako se zahtjev za prihvat podnositelja ne podnese u rokovima utvrđenima u prvom i drugom podstavku, za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu odgovorna je država članica u kojoj je zahtjev upisan. Ako je podnositelj zahtjeva maloljetnik bez pravnje, država članica koja određuje odgovornu državu članicu može, ako smatra da je to u najboljem interesu maloljetnika, nastaviti s postupkom određivanja odgovorne države članice i zatražiti od druge države članice da prihvati podnositelja zahtjeva, unatoč tome što su istekli rokovi utvrđeni u prvom i drugom podstavku.</p>	<p>Ako država članica, u kojoj je upisan zahtjev za međunarodnu zaštitu, smatra da je druga država članica odgovorna za razmatranje zahtjeva, mora bez odgode, a u svakom slučaju u roku od dva mjeseca od datuma na koji je zahtjev upisan, zatražiti od druge države članice da prihvati podnositelja zahtjeva. Neovisno o prvom podstavku, u slučaju pozitivnog rezultata iz sustava Eurodac u vezi s podacima upisanima u skladu s člancima 13. i 14.a Uredbe (EU) XXX/XXX [Uredba o Eurodacu] ili pozitivnog rezultata iz VIS-a u vezi s podacima upisanima u skladu s člankom 21. Uredbe (EZ) br. 767/2008, zahtjev za prihvat šalje se u roku od mjesec dana od primitka tog pozitivnog rezultata. Ako se zahtjev za prihvat podnositelja ne podnese u rokovima utvrđenima u prvom i drugom podstavku, za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu odgovorna je država članica u kojoj je zahtjev upisan. Ako je podnositelj zahtjeva maloljetnik bez pravnje, država članica koja određuje odgovornu državu članicu može, ako smatra da je to u najboljem interesu maloljetnika, koji je po mogućnosti saslušan, nastaviti s postupkom određivanja odgovorne države članice i zatražiti od druge države članice da prihvati podnositelja zahtjeva, unatoč tome što su istekli rokovi utvrđeni u prvom i drugom podstavku.</p>

Obrazloženje

U kontekstu postupka za određivanje odgovorne države članice, terminologijom iz članka daje se preveliko diskrecijsko pravo pa smatramo da je bolje po mogućnosti saslušati maloljetnika bez pravnje.

Amandman 11.

COM(2020) 610 final – članak 55. stavak 2.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Ako se država članica obveže sponzorirati vraćanje, a državljeni trećih zemalja s nezakonitim boravkom u odnosu na koje je država članica korisnica izdala odluku o vraćanju nisu vraćeni niti udaljeni u roku od osam mjeseci, država članica koja sponzorira vraćanje provodi transfer predmetnih osoba na svoje državno područje u skladu s postupkom iz članaka 57. i 58. Taj rok počinje teći od donošenja provedbenog akta iz članka 53. stavka 1. ili, ako je primjenjivo, članka 49. stavka 2.</p>	<p>Ako se država članica obveže sponzorirati vraćanje, a državljeni trećih zemalja s nezakonitim boravkom u odnosu na koje je država članica korisnica izdala odluku o vraćanju nisu vraćeni niti udaljeni u roku od osam mjeseci, država članica koja sponzorira vraćanje provodi transfer predmetnih osoba na svoje državno područje u skladu s postupkom iz članaka 57. i 58., nakon što se s lokalnim i/ili regionalnim tijelima na čijem će se području provesti transfer posavjetovala o tome je li to izvedivo. Taj rok počinje teći od donošenja provedbenog akta iz članka 53. stavka 1. ili, ako je primjenjivo, članka 49. stavka 2.</p>

Obrazloženje

Predloženom izmjenom želi se osigurati da se lokalna i/ili regionalna tijela koja moraju smjestiti osobe koje dolaze u okviru sponzorstva vraćanja mogu što bolje pripremiti za taj zadatak.

Amandman 12.

COM(2020) 610 final – članak 55. stavak 4.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Mjere iz stavka 1. uključuju jednu ili više sljedećih aktivnosti koje provodi država članica sponzor:</p> <p>(a) savjetovanje o vraćanju i reintegraciji državljanu trećih zemalja s nezakonitim boravkom;</p> <p>(b) upotreba nacionalnih programa i resursa za pružanje logističke, finansijske i materijalne pomoći te pomoći u naravi, uključujući reintegraciju, državljanima trećih zemalja s nezakonitim boravkom koji žele dobrovoljno otići;</p> <p>(c) vođenje ili podupiranje političkog dijaloga i razmjena s tijelima trećih zemalja radi olakšavanja ponovnog prihvata;</p>	<p>Mjere iz stavka 1. uključuju jednu ili više sljedećih aktivnosti koje provodi država članica sponzor, prema potrebi nakon savjetovanja s nadležnim lokalnim i/ili regionalnim tijelom države članice korisnice:</p> <p>(a) savjetovanje o vraćanju i reintegraciji državljanu trećih zemalja s nezakonitim boravkom;</p> <p>(b) upotreba nacionalnih programa i resursa za pružanje logističke, finansijske i materijalne pomoći te pomoći u naravi, uključujući reintegraciju, državljanima trećih zemalja s nezakonitim boravkom koji žele dobrovoljno otići;</p> <p>(c) vođenje ili podupiranje političkog dijaloga i razmjena s tijelima trećih zemalja radi olakšavanja ponovnog prihvata;</p>

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>(d) obraćanje nadležnim tijelima trećih zemalja radi provjere identiteta državljana trećih zemalja i ishođenja valjane putne isprave;</p> <p>(e) organiziranje praktičnih aranžmana za izvršenje vraćanja u ime države članice korisnice, kao što su charter ili redovni letovi ili druga prijevozna sredstva u treću zemlju vraćanja.</p> <p>Tim se mjerama ne utječe na obveze i odgovornosti države članice korisnice utvrđene u Direktivi 2008/115/EZ.</p>	<p>(d) obraćanje nadležnim tijelima trećih zemalja radi provjere identiteta državljana trećih zemalja i ishođenja valjane putne isprave;</p> <p>(e) organiziranje praktičnih aranžmana za izvršenje vraćanja u ime države članice korisnice, kao što su charter ili redovni letovi ili druga prijevozna sredstva u treću zemlju vraćanja.</p> <p>Tim se mjerama ne utječe na obveze i odgovornosti države članice korisnice utvrđene u Direktivi 2008/115/EZ.</p>

Obrazloženje

Predloženom izmjenom trebalo bi se osigurati da lokalna i/ili regionalna tijela koja osobe čiji se transfer provodi već poznaju zahvaljujući prihvatu budu uključena i u mjere u okviru sponzorstva vraćanja kako bi se zajamčila prava tih osoba i neometani tijek prijenosa odgovornosti.

Amandman 13.

COM(2020) 610 final – članak 57. stavak 9.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Transfer predmetne osobe iz države članice korisnice u državu članicu premještanja provodi se u skladu s nacionalnim pravom države članice korisnice, nakon savjetovanja među predmetnim državama članicama, čim je to praktički moguće, a najkasnije u roku od četiri tjedna od potvrde države članice premještanja ili konačne odluke o žalbi ili preispitivanju odluke o transferu ako u skladu s člankom 33. stavkom 3. postoji suspenzivni učinak.</p>	<p>Transfer predmetne osobe iz države članice korisnice u državu članicu premještanja provodi se u skladu s nacionalnim pravom države članice korisnice, nakon savjetovanja među predmetnim državama članicama, čim je to praktički moguće, a najkasnije u roku od četiri tjedna od potvrde države članice premještanja ili konačne odluke o žalbi ili preispitivanju odluke o transferu ako u skladu s člankom 33. stavkom 3. postoji suspenzivni učinak. Pritom je potrebno osigurati pravodobno obavješćivanje lokalnih i regionalnih tijela nadležnih za predviđeno mjesto preseženja, kao i savjetovanje s njima.</p>

Obrazloženje

Za učinkovit prihvat potrebno je i izravno obavijestiti nadležna lokalna i regionalna tijela te provesti savjetovanje s njima kako bi se ona mogla pripremiti za prihvat na odgovarajući način.

Amandman 14.

COM(2020) 610 final – članak 72.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
1. članak 16. zamjenjuje se sljedećim: [...]	1. članak 16. zamjenjuje se sljedećim: [...]
2. Ovisno o slučaju, države članice mogu ispunjavati uvjete i za dodatni iznos od 10 000 EUR za članove obitelji osoba iz stavka 1. ako su one prihvaćene kako bi se osiguralo jedinstvo obitelji. 2. članak 17. zamjenjuje se sljedećim:	2. Ovisno o slučaju, države članice mogu ispunjavati uvjete i za dodatni iznos od 10 000 EUR za članove obitelji osoba iz stavka 1. ako su one prihvaćene kako bi se osiguralo jedinstvo obitelji. Pritom posebno treba osigurati da se dio tog iznosa izravno isplaćuje tijelu lokalne ili regionalne vlasti na čije se područje te osobe prihvaćaju u okviru preseljenja ili humanitarnog prihvata. 2. članak 17. zamjenjuje se sljedećim: [...]
7. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 32. kako bi unutar granica raspoloživih sredstava, prema potrebi, prilagodila iznose iz stavaka 1., 2. i 3. ovog članka, uzimajući u obzir trenutačne stope inflacije, relevantna zbivanja u području transfera podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu i korisnika međunarodne zaštite iz jedne države članice u drugu, kao i čimbenike koji mogu optimizirati upotrebu finansijskog poticaja u obliku tih iznosa.”	7. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 32. kako bi unutar granica raspoloživih sredstava, prema potrebi, prilagodila iznose iz stavaka 1., 2. i 3. ovog članka, uzimajući u obzir trenutačne stope inflacije, relevantna zbivanja u području transfera podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu i korisnika međunarodne zaštite iz jedne države članice u drugu, kao i čimbenike koji mogu optimizirati upotrebu finansijskog poticaja u obliku tih iznosa. Pritom posebno treba osigurati da se dio tog iznosa izravno isplaćuje lokalnim ili regionalnim vlastima koje te osobe prihvaćaju na svojem području.”

Obrazloženje

Predloženim dopunama želi se osigurati potrebna finansijska potpora nadležnim lokalnim ili regionalnim vlastima.

Izmijenjeni prijedlog Uredbe Europskog Parlamenta i Vijeća o utvrđivanju zajedničkog postupka za međunarodnu zaštitu u Uniji i stavljanju izvan snage Direktive 2013/32/EU

Amandman 15.

COM(2020) 611 final – točka (2)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>uvodna izjava 31. zamjenjuje se sljedećim:</p> <p>„(31) Kako bi se zajamčila prava podnositelja zahtjeva, odluku o njegovu zahtjevu treba donijeti u pisanom obliku. Ako se odlukom ne priznaje međunarodna zaštita, podnositelju zahtjeva trebalo bi dati činjenične i pravne razloge, informacije o posljedicama odluke i načinima njezina osporavanja.</p> <p>(31a) Kako bi se povećala učinkovitost postupaka i smanjili rizik od bijega i vjerojatnost nedopuštenih kretanja, ne bi trebali postojati postupovni nedostaci između izdavanja negativne odluke o zahtjevu za međunarodnu zaštitu i odluke o vraćanju. Podnositeljima zahtjeva čiji su zahtjevi odbijeni trebalo bi odmah izdati odluku o vraćanju. Ne dovodeći u pitanje pravo na djelotvoran pravni lijek, odluka o vraćanju trebala bi biti dio negativne odluke o zahtjevu za međunarodnu zaštitu ili, ako je riječ o zasebnom aktu, trebalo bi je izdati istodobno i zajedno s negativnom odlukom.”;</p>	<p><i>i. uvodna izjava 10. zamjenjuje se sljedećim:</i></p> <p>„(10) Sredstva Fonda za azil, migracije te integraciju trebala bi se mobilizirati radi pružanja primjerene potpore nastojanjima država članica oko primjene ove Uredbe, posebice onim državama članicama čiji su sustavi azila i prihvata suočeni sa specifičnim i nerazmјernim pritiscima. I lokalnim i regionalnim vlastima na raspolaganje treba staviti odgovarajuća sredstva, uključujući i mogućnost njihova izravnog pristupa Fondu za azil, migraciju i integraciju. Osim toga, EU treba namijeniti posebna sredstva kako bi se regijama pod povećanim migracijskim pritiskom, a osobito onima na vanjskim granicama EU-a, omogućilo da maloljetnicima bez pratište koji pristižu na njihovo područje osiguraju prihvat i pomoć.”</p> <p><i>ii. uvodna izjava 31. zamjenjuje se sljedećim:</i></p> <p>„(31) Kako bi se zajamčila prava podnositelja zahtjeva, odluku o njegovu zahtjevu treba donijeti u pisanom obliku. Ako se odlukom ne priznaje međunarodna zaštita, podnositelju zahtjeva trebalo bi dati činjenične i pravne razloge, informacije o posljedicama odluke i načinima njezina osporavanja.</p> <p>(31a) Kako bi se povećala učinkovitost postupaka i smanjili rizik od bijega i vjerojatnost nedopuštenih kretanja, ne bi trebali postojati postupovni nedostaci između izdavanja negativne odluke o zahtjevu za međunarodnu zaštitu i odluke o vraćanju. Podnositeljima zahtjeva čiji su zahtjevi odbijeni <i>i ako im država članica nije odlučila zbog posebno teškog slučaja odnosno zbog humanitarnih ili drugih razloga izdati vlastitu boravišnu dozvolu ili neku drugu dozvolu za boravak</i> trebalo bi odmah izdati odluku o vraćanju. Ne dovodeći u pitanje pravo na djelotvoran pravni lijek, odluka o vraćanju trebala bi biti dio negativne odluke o zahtjevu za međunarodnu zaštitu ili, ako je riječ o zasebnom aktu, trebalo bi je izdati istodobno i zajedno s negativnom odlukom.”;</p>

Obrazloženje

Ova preporuka, kojom se jačaju regionalne i lokalne strukture, odgovara prethodnim zahtjevima OR-a u tom području. Osim toga, od ključne je važnosti da EU izdvoji posebna sredstva za regije s većim migracijskim pritiskom.

Amandman 16.

COM(2020) 611 final – točka (5), uvodna izjava (40h)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Pri primjeni postupka na granici za provedbu vraćanja trebalo bi primjenjivati određene odredbe [preinake Direktive o vraćanju] jer se njima uređuju elementi postupka vraćanja koji nisu utvrđeni ovom Uredbom, posebno oni koji se odnose na definicije, povoljnije odredbe, zabranu prisilnog udaljenja ili vraćanja, najbolje interesu djeteta, obiteljski život i zdravstveno stanje, opasnost od bijega, obvezu suradnje, razdoblje za dobrovoljni odlazak, odluku o vraćanju, udaljavanje, odgodu udaljavanja, vraćanje i udaljavanje maloljetnika bez pravnih zaštitnih mjeri prije vraćanja, zadržavanje, uvjete zadržavanja, <i>zadržavanje maloljetnika i obitelji</i> te krizne situacije. Kako bi se smanjio rizik od nedopuštenog ulaska i kretanja državljanima trećih zemalja s nezakonitim boravkom na koje se primjenjuje postupak na granici za provedbu vraćanja, državljanima trećih zemalja s nezakonitim boravkom može se odobriti razdoblje za dobrovoljni odlazak od najviše 15 dana, ne dovodeći u pitanje mogućnost dobrovoljnog ispunjavanja obveze vraćanja u bilo kojem trenutku.</p>	<p>Pri primjeni postupka na granici za provedbu vraćanja trebalo bi primjenjivati određene odredbe [preinake Direktive o vraćanju] jer se njima uređuju elementi postupka vraćanja koji nisu utvrđeni ovom Uredbom, posebno oni koji se odnose na definicije, povoljnije odredbe, zabranu prisilnog udaljenja ili vraćanja, najbolje interesu djeteta, obiteljski život i zdravstveno stanje, opasnost od bijega, obvezu suradnje, razdoblje za dobrovoljni odlazak, odluku o vraćanju, udaljavanje, odgodu udaljavanja, vraćanje i udaljavanje maloljetnika bez pravnih zaštitnih mjeri prije vraćanja, zadržavanje, uvjete zadržavanja te krizne situacije. Kako bi se smanjio rizik od nedopuštenog ulaska i kretanja državljanima trećih zemalja s nezakonitim boravkom na koje se primjenjuje postupak na granici za provedbu vraćanja, državljanima trećih zemalja s nezakonitim boravkom može se odobriti razdoblje za dobrovoljni odlazak od najviše 15 dana, ne dovodeći u pitanje mogućnost dobrovoljnog ispunjavanja obveze vraćanja u bilo kojem trenutku.</p>

Obrazloženje

OR se zalaže za potpuno ukidanje zadržavanja djece.

Amandman 17.

COM(2020) 611 final – točka (13), članak 35.a

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Odbijanje zahtjeva i izdavanje odluke o vraćanju</p> <p>Ako je zahtjev odbijen kao nedopušten, neutemeljen ili očito neutemeljen u odnosu na status izbjeglice i status supsidijarne zaštite, ili prešutno ili izričito povučen, države članice izdaju odluku o vraćanju kojom se poštuje Direktiva XXX/XXX/EU [Direktiva o vraćanju]. Odluka o vraćanju izdaje se kao dio odluke o odbijanju zahtjeva za međunarodnu zaštitu ili u zasebnom aktu. Ako se odluka o vraćanju izdaje kao zaseban akt, izdaje se istodobno i zajedno s odlukom o odbijanju zahtjeva za međunarodnu zaštitu.</p>	<p>Odbijanje zahtjeva i izdavanje odluke o vraćanju</p> <p>Ako je zahtjev odbijen kao nedopušten, neutemeljen ili očito neutemeljen u odnosu na status izbjeglice i status supsidijarne zaštite, ili prešutno ili izričito povučen, i ako država članica nije odlučila zbog posebno teškog slučaja odnosno zbog humanitarnih ili drugih razloga osobni izdati vlastitu boravišnu dozvolu ili neku drugu dozvolu za boravak, države članice izdaju odluku o vraćanju kojom se poštuje Direktiva XXX/XXX/EU [Direktiva o vraćanju]. Odluka o vraćanju izdaje se kao dio odluke o odbijanju zahtjeva za međunarodnu zaštitu ili u zasebnom aktu. Ako se odluka o vraćanju izdaje kao zaseban akt, izdaje se istodobno i zajedno s odlukom o odbijanju zahtjeva za međunarodnu zaštitu.</p>

Obrazloženje

Tekstom prijedloga Komisije državama članicama nije dopušteno priznati zaštitu izvan okvira međunarodne zaštite zbog drugih humanitarnih ili obiteljskih razloga bez pokretanja postupka vraćanja. To je protivno članku 3. stavku 2. Prijedloga COM(2016) 466 final („Uredba o kvalifikaciji”), kojim se jamči upravo to pravo država članica („Ova se uredba ne primjenjuje na druge nacionalne humanitarne statuse koje odobrava država članica prema nacionalnom pravu onima koji ne ispunjavaju uvjete za status izbjeglice ili status supsidijarne zaštite.”). Osim toga su države članice u određenim okolnostima čak dužne priznati zaštitu, na primjer u slučaju opasnosti za zdravlje, kako Sud Europske unije ističe u svojoj sudskoj praksi od predmeta MBodj. Osim toga, s obzirom na obvezu donošenja odluke o vraćanju u slučaju nezakonitog boravka u skladu s člankom 6. stavkom 1. Direktive 2008/115/EZ („Direktiva o vraćanju”) ta se odredba čini suvišnom. Predložena izmjena u skladu je s člankom 6. stavkom 4. Direktive o vraćanju.

Amandman 18.

COM(2020) 611 final – točka (14), članak 40. stavak 1. točka i.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Članak 40. mijenja se kako slijedi:	Članak 40. mijenja se kako slijedi:
(a) u stavku 1. dodaje se sljedeća točka: „i. podnositelj zahtjeva ima državljanstvo treće zemlje ili, u slučaju osoba bez državljanstva, prethodno uobičajeno boravište u trećoj zemlji za koju je udio odluka o priznavanju međunarodne zaštite koje izdaje tijelo odlučivanja, prema najnovijim dostupnim godišnjim prosječnim podacima Eurostata za cijelu Uniju, 20 % ili niži, osim ako je došlo do znatne promjene u predmetnoj trećoj zemlji nakon objave relevantnih podataka Eurostata ili ako podnositelj zahtjeva pripada kategoriji osoba za koje se udio od 20 % ili niži ne može smatrati reprezentativnim za njihove potrebe za zaštitom.”;	(a) u stavku 1. dodaje se sljedeća točka: „i. u pojedinim se slučajevima o podnesenom zahtjevu može odlučiti i u kratkom roku na temelju saznanja stečenih prvim ispitivanjem ako u slučaju odbijanja zahtjeva postoje opravdani izgledi za brzo vraćanje podnositelja zahtjeva u zemlju podrijetla ili treću zemlju koja ga je spremna prihvatići.”

[...]

[...]

Obrazloženje

Povezivanje sankcija s državljanstvom, koje proizlazi iz povezivanja sa stopama priznavanja zaštite, nije spojivo sa zabranama diskriminacije na temelju međunarodnog i europskog prava ako ne postoji opravdanje u pojedinačnom slučaju. Stoga OR predlaže postupak usmјeren na mogućnost vraćanja i vjerojatnost brze odluke u pojedinačnom slučaju, kao onaj koji se od 2019. primjenjuje u švicarskom postupku azila. Na taj bi se način u kratkom roku moglo donijeti znatno više odluka nego u slučaju povezivanja sa stopom priznavanja zaštite. To prije svega pridonosi i rasterećenju lokalnih i regionalnih vlasti u pograničnom području. Osim toga, taj model omogućuje brzo odlučivanje o priznavanju zaštite te stoga može na održiv način ubrzati uključivanje osoba kojima je potrebna zaštita, na primjer osoba spašenih na moru, koje imaju pravo na međunarodnu zaštitu.

Amandman 19.

COM(2020) 611 final – točka (14), članak 40. stavak 5. točka (c)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
[...]	[...]
(b) u stavku 5. dodaje se sljedeća točka: „(c) podnositelj zahtjeva ima državljanstvo treće zemlje ili, u slučaju osoba bez državljanstva, prethodno uobičajeno boravište u trećoj zemlji za koju je udio odluka o priznavanju međunarodne zaštite koje izdaje tijelo odlučivanja, prema najnovijim dostupnim godišnjim prosječnim podacima Eurostata za cijelu Uniju, 20 % ili niži, osim ako je došlo do znatne promjene u predmetnoj trećoj zemlji nakon objave relevantnih podataka Eurostata ili ako podnositelj zahtjeva pripada kategoriji osoba za koje se udio od 20 % ili niži ne može smatrati reprezentativnim za njihove potrebe za zaštitom”;	(b) u stavku 5. dodaje se sljedeća točka: „(c) u pojedinim se slučajevima o podnesenom zahtjevu može odlučiti i u kratkom roku na temelju saznanja stečenih prvim ispitivanjem ako u slučaju odbijanja zahtjeva postoje opravdani izgledi za brzo vraćanje podnositelja zahtjeva u zemlju podrijetla ili treću zemlju koja ga je spremna prihvatići.”

Obrazloženje

Povezivanje sankcija s državljanstvom, koje proizlazi iz povezivanja sa stopama priznavanja zaštite, nije spojivo sa zabranama diskriminacije na temelju međunarodnog i europskog prava ako ne postoji opravdanje u pojedinačnom slučaju. Stoga OR predlaže postupak usmjerjen na mogućnost vraćanja i vjerojatnost brze odluke u pojedinačnom slučaju, kao onaj koji se od 2019. primjenjuje u švicarskom postupku azila. Na taj bi se način u kratkom roku moglo donijeti znatno više odluka nego u slučaju povezivanja sa stopom priznavanja zaštite. To prije svega pridonosi i rasterećenju lokalnih i regionalnih vlasti u pograničnom području. Osim toga, taj model omogućuje brzo odlučivanje o priznavanju zaštite te stoga može na održiv način ubrzati uključivanje osoba kojima je potrebna zaštita, na primjer osoba spašenih na moru, koje imaju pravo na međunarodnu zaštitu.

Amandman 20.

COM(2020) 611 final – točka (15), članak 41. stavak 3.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Država članica razmatra zahtjev u postupku na granici u slučajevima iz stavka 1. ako se primjenjuju okolnosti iz članka 40. stavka 1. točaka (c), (f) ili (i).	Država članica razmatra zahtjev u postupku na granici u slučajevima iz stavka 1. ako se primjenjuju okolnosti iz članka 40. stavka 1. točaka (f) ili (i), i iz točke (c) samo kada okolnosti upućuju na to da se u predmetnom pojedinačnom slučaju može očekivati brza odluka i vraćanje.

Obrazloženje

Na taj bi se način rasteretile lokalne i regionalne vlasti koje su tijekom postupaka na granici osigurale smještaj podnositeljima zahtjeva.

Amandman 21.

COM(2020) 611 final – točka (15), članak 41. stavak 5.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Postupak na granici smije se primijeniti na maloljetnike bez pratinje i maloljetnike mlađe od 12 godina te članove njihove obitelji samo u slučajevima iz članka 40. stavka 5. točke (b).	Postupak na granici smije se primijeniti na maloljetnike i članove obitelji koji ih prate samo u slučajevima iz članka 40. stavka 5. točke (b) ili u slučajevima kad se može očekivati brzo priznavanje međunarodne zaštite nakon razmatranja u skladu s člankom 40. stavkom 5. točkom (c). U okviru postupka na granici maloljetnike ne bi trebalo zadržavati.

Obrazloženje

Sve osobe mlađe od 18 godina u jednakoj mjeri imaju pravo na zaštitu djece i maloljetnika u okviru međunarodnog prava. U skladu s tim, posebni postupci trebali bi se primjenjivati samo ako je to u interesu maloljetne osobe ili je opravdano u pojedinačnom slučaju na temelju ozbiljnih razloga u smislu članka 40. stavka 5. točke (b) Prijedloga („prijetnja za nacionalnu sigurnost ili javni poredak). Zbog postupovnih razloga ne bi trebalo doći do zadržavanja. Ta usmjerenošć na dobrobit maloljetnika i interes država članica u pogledu sigurnosti odgovara prethodnim stajalištima OR-a.

Amandman 22.

COM(2020) 611 final – točka (15), članak 41. stavak 9. točka (b)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Države članice ne primjenjuju ili prestaju primjenjivati postupak na granici u bilo kojoj fazi postupka: [...] (b) ako se potrebna potpora ne može pružiti podnositeljima zahtjeva s posebnim postupovnim potrebama na lokacijama iz stavka 14.;	Države članice ne primjenjuju ili prestaju primjenjivati postupak na granici u bilo kojoj fazi postupka: [...] (b) ako podnositelji zahtjeva imaju posebne postupovne potrebe, osim ako u pojedinačnom slučaju nije zajamčeno da se potrebna potpora može pružiti na lokacijama iz stavka 14.;

Obrazloženje

Osobe s posebnim postupovnim potrebama u pojedinačnom slučaju moraju imati pristup odgovarajućim mjerama potpore, inače ih se ne smije uputiti u postupak na granici.

Amandman 23.

COM(2020) 611 final – točka (15), članak 41. stavak 11.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Postupak na granici mora trajati što kraće te istodobno omogućiti potpuno i pravedno razmatranje zahtjeva. Njime je obuhvaćena odluka iz stavaka 2. i 3. i prema potrebi sve odluke o žalbi te se mora završiti u roku od 12 tijedana od trenutka upisa zahtjeva. Nakon tog razdoblja podnositelju zahtjeva dopušta se ulazak na državno područje države članice, osim ako se primjenjuje članak 41.a stavak 1.</p> <p>Odstupajući od rokova iz članka 34., članka 40. stavka 2. i članka 55., države članice utvrđuju odredbe o trajanju postupka razmatranja i žalbenog postupka kojima se osigurava da se, u slučaju žalbe protiv odluke o odbijanju zahtjeva u okviru postupka na granici, odluka o takvoj žalbi izdaje u roku od 12 tijedana od upisa zahtjeva.</p>	<p>Postupak na granici mora trajati što kraće kako bi se pridonijelo smanjenju pritiska na pogranične regije te istodobno omogućiti potpuno i pravedno razmatranje zahtjeva. Njime je obuhvaćena odluka iz stavaka 2. i 3. i prema potrebi sve odluke o žalbi te se mora završiti u roku od 8 tijedana od trenutka upisa zahtjeva. Nakon tog razdoblja podnositelju zahtjeva dopušta se daljnje kretanje na državno područje države članice, osim ako se primjenjuje članak 41.a stavak 1. Odstupajući od rokova iz članka 34., članka 40. stavka 2. i članka 55., države članice utvrđuju odredbe o trajanju postupka razmatranja i žalbenog postupka kojima se osigurava da se, u slučaju žalbe protiv odluke o odbijanju zahtjeva u okviru postupka na granici, odluka o takvoj žalbi izdaje u roku od 8 tijedana od upisa zahtjeva.</p>

Obrazloženje

Vremenski okvir od 20 tijedana nerazumno je dug, što podnositelje zahtjeva prisiljava da ostanu u tranzitnim zonama, čime se nerazmjerne opterećuje pogranične regije. U svojoj presudi o mađarskoj tranzitnoj zoni od 14. svibnja 2020. Sud Europske unije naveo je da se „posebni postupci [na granici] moraju [...] provesti u razumnom roku” i navodi da se već nakon četiri tijedna zahtjev mora obraditi u skladu s redovnim postupkom. Budući da je situacija u tranzitnoj zoni situacija oduzimanja slobode, potrebno je brzo provesti granične postupke u tranzitnim zonama. Sud EU-a i Europski sud za ljudska prava najvjerojatnije bi smatrali da je razdoblje dulje od osam tijedana, koje je već dvostruko dulje od trenutačno dopuštenog roka u skladu s člankom 43. Direktive o postupcima azila (četiri tijedna), nerazumno. Za provedbu postupka azila u većini slučajeva dovoljan je rok od osam tijedana. Ako postupak završi negativnom odlukom, za postupak vraćanja predviđeno je dodatnih osam tijedana. Ako cijeli postupak bude trajao dulje od tri mjeseca, vraćanje se vjerojatno neće moći provesti brzo, kako je predviđeno za postupak na granici.

Amandman 24.

COM(2020) 611 final – točka (15), članak 41. stavak 13.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Tijekom razmatranja zahtjeva na koje se primjenjuje postupak na granici podnositelji zahtjeva moraju ostati na vanjskoj granici ili u tranzitnim zonama ili u njihovoj blizini. Svaka država članica obavješćuje Komisiju najkasnije [dva mjeseca nakon početka primjene ove Uredbe] o lokacijama na kojima će se provoditi postupak na granici na vanjskim granicama, u blizini vanjske granice ili u tranzitnim zonama, među ostalim pri primjeni stavka 3., te osigurava da je kapacitet tih lokacija dostatan za obradu zahtjeva obuhvaćenih tim stavkom. Komisiju se obavješće o svakoj promjeni lokacija na kojima se primjenjuje postupak na granici dva mjeseca prije stupanja na snagu tih promjena.	Tijekom razmatranja zahtjeva na koje se primjenjuje postupak na granici podnositelji zahtjeva moraju ostati na vanjskoj granici ili u tranzitnim zonama ili u njihovoj blizini. Svaka država članica obavješćuje Komisiju najkasnije [dva mjeseca nakon početka primjene ove Uredbe] o lokacijama na kojima će se provoditi postupak na granici na vanjskim granicama, u blizini vanjske granice ili u tranzitnim zonama, među ostalim pri primjeni stavka 3., te osigurava da je kapacitet tih lokacija dostatan za obradu zahtjeva obuhvaćenih tim stavkom. <i>Toj je obavijesti potrebno priložiti izvješće o savjetovanju s nadležnim lokalnim i regionalnim tijelom na čijem se području ti postupci namjeravaju provesti.</i> Komisiju se obavješće o svakoj promjeni lokacija na kojima se primjenjuje postupak na granici dva mjeseca prije stupanja na snagu tih promjena.

Obrazloženje

Pri planiranju lokacija za provedbu postupaka na granici važno je uzeti u obzir najbolje interese nadležnih lokalnih i regionalnih tijela.

Amandman 25.

COM(2020) 611 final – točka (15), članak 41. stavak 14.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
U situacijama kad je kapacitet lokacija o kojima su države članice obavijestile u skladu sa stavkom 14. privremeno nedostatan za obradu zahtjeva obuhvaćenih stavkom 3., države članice mogu odrediti druge lokacije unutar državnog područja države članice i na njima privremeno i što kraće smjestiti podnositelje zahtjeva nakon što o tome obavijeste Komisiju.”;	U situacijama kad je kapacitet lokacija o kojima su države članice obavijestile u skladu sa stavkom 14. privremeno nedostatan za obradu zahtjeva obuhvaćenih stavkom 3., države članice mogu nakon savjetovanja s nadležnim lokalnim i regionalnim tijelima odrediti druge lokacije unutar državnog područja države članice i na njima privremeno i što kraće smjestiti podnositelje zahtjeva nakon što o tome obavijeste Komisiju.

Obrazloženje

Pri planiranju lokacija za provedbu postupaka na granici važno je uzeti u obzir najbolje interese nadležnih lokalnih i regionalnih tijela.

Amandman 26.

COM(2020) 611 final – točka (16), članak 41.a stavak 2.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Osobe iz stavka 1. ostaju najviše 12 tjedana na lokacijama na vanjskoj granici ili u tranzitnim zonama ili u njihovoj blizini, a ako ih država članica ne može smjestiti na tim lokacijama, može se koristiti drugim lokacijama na svojem državnom području. Razdoblje od 12 tjedana počinje od trenutka kad podnositelj zahtjeva, državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva više nemaju pravo ostati i nije im dopušten ostanak.	Osobe iz stavka 1. smještene su najviše 8 tjedana na lokacijama na vanjskoj granici ili u tranzitnim zonama ili u njihovoj blizini, a ako ih država članica ne može smjestiti na tim lokacijama, može se, nakon savjetovanja s nadležnim lokalnim i regionalnim tijelima , koristiti drugim lokacijama na svojem državnom području. Razdoblje od 8 tjedana počinje od trenutka kad podnositelj zahtjeva, državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva više nemaju pravo ostati i nije im dopušten ostanak.

Obrazloženje

Pri planiranju lokacija za provedbu postupaka na granici važno je uzeti u obzir najbolje interese nadležnih lokalnih i regionalnih tijela. Za provedbu postupka vraćanja isto tako ne bi trebalo osigurati više od osam tjedana kako bi se smanjio pritisak na pogranične regije. U svojoj presudi o mađarskoj tranzitnoj zoni od 14. svibnja 2020. Sud Europske unije naveo je da se „posebni postupci [na granici] moraju [...] provesti u razumnom roku” i navodi da se već nakon četiri tjedna zahtjev mora obraditi u skladu s redovnim postupkom. Budući da je situacija u tranzitnoj zoni situacija oduzimanja slobode, potrebno je brzo provesti granične postupke u tranzitnim zonama. Sud EU-a i Europski sud za ljudska prava najvjerojatnije bi smatrali da je razdoblje dulje od osam tjedana, koje je već dvostruko dulje od trenutačno dopuštenog roka u skladu s člankom 43. Direktive o postupcima azila (četiri tjedna), nerazumno. Za provedbu postupka azila u većini slučajeva dovoljan je rok od osam tjedana. Ako postupak završi negativnom odlukom, za postupak vraćanja predviđeno je dodatnih osam tjedana. Ako cijeli postupak bude trajao dulje od tri mjeseca, vraćanje se vjerojatno neće moći provesti brzo, kako je predviđeno za postupak na granici. U skladu s člankom 34. Prijedloga uredbe o postupcima azila iz 2016. predviđa se da se odluke o dopuštenosti i primjeni sporazuma trećih zemalja moraju donijeti u roku od mjesec dana. Stoga bi rok dulji od dva mjeseca za donošenje odluke u postupku na granici bio nerazuman iz pravne perspektive. Također je potrebno predvidjeti kratko razdoblje jer je vjerojatnije da će se vraćanje dogoditi nakon brzog postupka uz minimalno vrijeme čekanja. Nadalje, terminologija mora biti dosljedna u cijelom Prijedlogu, a dvomislene pojmove koji bi mogli upućivati na *de facto* zadržavanje, kao što je „ostaju”, trebalo bi izbjegavati i zamijeniti pravno preciznim izrazom kao što je „smještene su” u skladu s revidiranom Direktivom o uvjetima prihvata.

Amandman 27.

COM(2020) 611 final – točka (18), članak 53. stavak 9.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Države članice predviđaju samo jedan stupanj žalbenog postupka za odluku donesenu u okviru postupka na granici.	Za odluku donesenu u okviru postupka na granici, države članice predviđaju pravni lijek u skladu s člankom 47. Povelje o temeljnim pravima . Za žalbe se primjenjuju rokovi predviđeni nacionalnim zakonodavstvom u skladu s člankom 55. Podnositelji zahtjeva imaju pravo ostati na državnom području tijekom razdoblja žalbe i do okončanja postupka u skladu s člankom 54.

Obrazloženje

Strogim ograničenjem na samo jedan stupanj žalbe i strogim rokom za granične postupke zadire se u nadležnosti država članica koje su proceduralno neovisne kada je riječ o pružanju pravnog lijeka u kontekstu graničnih postupaka. Međutim, obvezne su poštovati članak 47. Povelje o temeljnim pravima, u skladu sa sudskom praksom Suda Europske unije, prema kojoj propisi o pravnom lijeku moraju biti usklađeni sa zabranom diskriminacije te načelima ekvivalentnosti i djelotvornosti. To znači da stavljanje u nepovoljniji položaj u odnosu na druge tražitelje azila i nejednako postupanje u odnosu na druge usporedive upravne postupke nije dopušteno. Predloženim amandmanom osigurava se ispunjavanje tih uvjeta. Isto tako, rok u kojem se mora dati odgovor na žalbu ne može se ujednačeno utvrditi na razini EU-a te je stoga najbolje povezati ga s odredbama nacionalnog upravnog prava.

Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uvođenju dubinske provjere državljana trećih zemalja na vanjskim granicama i izmjeni uredaba (EZ) br. 767/2008, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240 i (EU) 2019/817

Amandman 28.

COM(2020) 612 final – Uvodna izjava 12.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Dubinsku provjeru trebalo bi provoditi na vanjskoj granici ili u njezinoj blizini prije nego što se predmetnim osobama dopusti ulazak na državno područje . Države članice trebale bi primijeniti mjere u skladu s nacionalnim pravom radi sprečavanja ulaska predmetnim osobama na državno područje tijekom dubinske provjere. U pojedinačnim slučajevima to može, prema potrebi i osim u slučaju maloljetnika, uključivati zadržavanje, ovisno o nacionalnom pravu kojim je uređeno to pitanje.	Dubinsku provjeru trebalo bi provoditi na vanjskoj granici ili u njezinoj blizini. Države članice trebale bi primijeniti mjere u skladu s nacionalnim pravom radi sprečavanja dalnjeg kretanja predmetnih osoba na državnom području tijekom dubinske provjere. U pojedinačnim slučajevima to može, prema potrebi i osim u slučaju maloljetnika, uključivati zadržavanje, ovisno o nacionalnom pravu kojim je uređeno to pitanje. Ako je zbog postupka dubinske provjere daljnje kretanje odbijeno, primjenjuje se članak 14. Zakonika o schengenskim granicama.

Obrazloženje

Međunarodno pravo isključuje oduzimanje slobode djeci iz administrativnih razloga i, kako navodi Sud Europske unije, s maloljetnicima se ne može sustavno postupati kao s odraslim osobama u kontekstu migracija. Odbijanje dalnjeg kretanja nakon dubinske provjere mora biti u potpunosti potkrijepljeno, u skladu sa Zakonom o schengenskim granicama.

Amandman 29.

COM(2020) 612 final – Uvodna izjava 20.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Države članice trebale bi odrediti odgovarajuće lokacije za dubinsku provjeru na vanjskoj granici ili u njezinoj blizini , uzimajući u obzir geografski položaj i postojeću infrastrukturu, te osigurati da uhićeni državlјani trećih zemalja i oni koji stupe na granični prijelaz mogu biti brzo podvrgnuti dubinskoj provjeri. Zadaće povezane s dubinskom provjerom mogu se obavljati u žarišnim područjima kako je navedeno u članku 2. točki 23. Uredbe (EU) 2019/1896 Europskog parlamenta i Vijeća ²³ .	Države članice trebale bi odrediti odgovarajuće lokacije za dubinsku provjeru, uzimajući u obzir stajališta nadležnih lokalnih i regionalnih tijela , geografski položaj i postojeću infrastrukturu, te osigurati da uhićeni državlјani trećih zemalja i oni koji stupe na granični prijelaz mogu biti brzo podvrgnuti dubinskoj provjeri. Zadaće povezane s dubinskom provjerom mogu se obavljati u žarišnim područjima kako je navedeno u članku 2. točki 23. Uredbe (EU) 2019/1896 Europskog parlamenta i Vijeća ²³ .

Obrazloženje

Države članice trebale bi moći odrediti odgovarajuće lokacije u skladu sa svojim nacionalnim kontekstom i mogućnostima. Konkretno bi se trebala smanjiti posebna opterećenost regija uz vanjske granice ili u njihovoј blizini iskorištavanjem mogućnosti decentralizacije. Pritom je važno da se u planiranju lokacija za provedbu dubinske provjere dovoljna pozornost obrati na potrebe nadležnih lokalnih ili regionalnih tijela.

Amandman 30.

COM(2020) 612 final – Uvodna izjava 24.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Na kraju dubinske provjere tijela nadležna za dubinsku provjeru trebala bi ispuniti izvještajni obrazac. Taj bi obrazac trebalo poslati nadležnim tijelima koja razmatraju zahtjeve za međunarodnu zaštitu ili tijelima nadležnim za vraćanje, ovisno o tome kome se predmetna osoba upućuje. U prvom bi slučaju tijela nadležna za dubinsku provjeru trebala navesti sve elemente koji bi mogli biti relevantni za utvrđivanje trebaju li nadležna tijela uputiti zahtjev predmetnog državljanina treće zemlje na ubrzani postupak razmatranja ili postupak na granici.</p>	<p>Na kraju dubinske provjere tijela nadležna za dubinsku provjeru trebala bi ispuniti izvještajni obrazac. Taj bi obrazac trebalo poslati nadležnim tijelima koja razmatraju zahtjeve za međunarodnu zaštitu ili tijelima nadležnim za vraćanje <i>te, prema potrebi, tijelima nadležnim za zaštitu zdravlja i sigurnosti na temelju nacionalnog prava i/ili tijelima nadležnim za posebno ranjive osobe poput maloljetnika ili žena koji putuju bez pratnje</i>, ovisno o tome kome se predmetna osoba upućuje. U prvom bi slučaju tijela nadležna za dubinsku provjeru trebala navesti sve elemente, <i>a posebno moguće posebne ranjivosti</i>, koji bi mogli biti relevantni za utvrđivanje trebaju li nadležna tijela uputiti zahtjev predmetnog državljanina treće zemlje na ubrzani postupak razmatranja ili postupak na granici.</p>

Obrazloženje

U slučaju opravdane zabrinutosti u pogledu zdravlja ili sigurnosti obrazac bi trebalo proslijediti odgovarajućim nadležnim tijelima. Iako je predviđeno sudjelovanje tih tijela u dubinskoj provjeri, trebalo bi osigurati i da ta tijela dobiju sve potrebne informacije. Isto vrijedi za situacije u kojima se tijekom dubinske provjere utvrde posebne ranjivosti ako je, u skladu s nacionalnim pravom, za njih zaduženo različito tijelo od navedenog, što je redovit slučaj kad je riječ o djeci, ali može vrijediti i za žrtve trgovine ljudima i druge skupine. Posebno je važno zapamtiti skupine koje su najranjivije i koje mogu biti predmet zlostavljanja tijekom cijelog procesa migracije, poput maloljetnika ili žena koji putuju bez pratnje.

Amandman 31.

COM(2020) 612 final – članak 3. stavak 1.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Članak 3.	Članak 3.
Dubinska provjera na vanjskoj granici	Dubinska provjera na vanjskoj granici
1. Ova se Uredba primjenjuje na sve državljane trećih zemalja koji:	1. Ova se Uredba primjenjuje na sve državljane trećih zemalja koji:

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>(a) su uhićeni pri neovlaštenom prelaženju vanjske granice države članice kopnom, morem ili zrakom, osim na državljane trećih zemalja čije biometrijske podatke država članica nije obvezna uzeti u skladu s člankom 14. stavcima 1. i 3. Uredbe (EU) 603/2013 iz razloga koji nisu njihova dob; ili</p> <p>(b) koji su se iskrcali na državnom području države članice nakon operacije traganja i spašavanja.</p> <p>Dubinska provjera primjenjuje se na te osobe bez obzira na to jesu li zatražile međunarodnu zaštitu.</p>	<p>(a) su uhićeni pri neovlaštenom prelaženju vanjske granice države članice kopnom, morem ili zrakom, osim na državljane trećih zemalja čije biometrijske podatke država članica nije obvezna uzeti u skladu s člankom 14. stavcima 1. i 3. Uredbe (EU) 603/2013 iz razloga koji nisu njihova dob; ili</p> <p>(b) koji su se iskrcali na državnom području države članice nakon operacije traganja i spašavanja.</p> <p>Dubinska provjera <i>koju provodi tijelo koje je na temelju nacionalnog prava nadležno za zabranu ulaska u skladu s člankom 14. stavkom 2. Uredbe (EU) 2016/399 („Zakonik o schengenskim granicama“)</i> primjenjuje se na te osobe bez obzira na to jesu li zatražile međunarodnu zaštitu.</p>

Obrazloženje

Dubinska provjera dodatni je korak u već složenim postupcima upravljanja migracijama na vanjskim granicama brojnih država članica. Kako bi se spriječilo da provjera zahtijeva zaseban postupak iz kojeg bi posebno za države članice na vanjskim granicama EU-a proizašlo znatno dodatno opterećenje, Odbor regija predlaže da se taj postupak uključi u nadzor granica te povjeri pojedinim nacionalnim tijelima nadležima za zabranu ulaska u skladu s člankom 14. stavkom 2. drugom rečenicom Uredbe (EU) 2016/399 („Zakonik o schengenskim granicama“) ako se dubinska provjera provodi na vanjskoj granici u vezi s ulaskom bez ispunjavanja uvjeta ulaska. Tom integracijom u postupak nadzora granica i zadatke nadzornih tijela bolje se jamči ispunjavanje željene funkcije dubinske provjere, a to je uključivanje uhićenih osoba u odgovarajući postupak u što kraćem roku te pokretanje tih postupaka bez odgode i prekida. Budući da za državljane trećih zemalja iz članka 3. dolaze u obzir tri moguća postupka (zabrana ulaska, upućivanje na tijela nadležna za postupak vraćanja, upućivanje na tijela za azil ili državu članicu nadležnu za postupak azila na temelju mehanizma solidarnosti), od kojih se jedan odnosi na prisilno udaljenje ili vraćanje na granici u skladu s člankom 14. Uredbe (EU) 2016/399 („Zakonik o schengenskim granicama“), povjeravanjem provedbe dubinske provjere na navedeni način jamči se dosljedno postupanje i povezivanje dubinske provjere s mogućom zabranom ulaska, što uvelike pojednostavnjuje učinkovitu provedbu postupka. Osim toga, ishod dubinske provjere zatim se bez daljnjih prijelaznih koraka može uključiti u odluku o zabrani ulaska.

Amandman 32.

COM(2020) 612 final – članak 5.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Dubinska provjera na državnom području</p> <p>Države članice primjenjuju dubinsku provjeru na državljane trećih zemalja koji se nalaze na njihovu državnom području ako ne postoje naznake da su prešli vanjsku granicu kako bi zakonito ušli na državno područje država članica.</p>	<p>Dubinska provjera na državnom području</p> <p>Države članice primjenjuju dubinsku provjeru na državljane trećih zemalja koji se nalaze na njihovu državnom području ako ne postoje naznake da su prešli vanjsku granicu kako bi zakonito ušli na državno područje država članica. <i>Kako bi se smanjio pritisak na tijela država članica, trebalo bi izbjegavati udvostručavanje dijelova funkcija dubinske provjere, kao što je slučaj sa zahtjevom za međunarodnu zaštitu.</i></p>

Obrazloženje

Dubinska se provjera mora provoditi odvojeno samo ako je to potrebno. Pri podnošenju zahtjeva za međunarodnu zaštitu neke funkcije dubinske provjere (identifikacija, posebne potrebe za zaštitom) uključene su u obveze u okviru Eurodaca i Direktive o uvjetima prihvata i dubinska provjera trebala bi biti dio tih postupaka.

Amandman 33.

COM(2020) 612 final – članak 6.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Članak 6.	Članak 6.
<p>Zahtjevi u pogledu dubinske provjere</p> <p>1. U slučajevima iz članka 3. dubinska provjera provodi se na lokacijama koje se nalaze na vanjskim granicama ili u njihovoј blizini.</p> <p>2. U slučajevima iz članka 5. dubinska provjera provodi se na bilo kojoj primjerenoj lokaciji na državnom području države članice.</p> <p>3. U slučajevima iz članka 3. dubinska provjera provodi se bez odgode, a u svakom slučaju završava u roku od pet dana od uhićenja na području vanjske granice, iskrcavanja na državnom području predmetne države članice ili dolaska na granični prijelaz. U iznimnim okolnostima, ako je potrebno dubinskoj provjeri istodobno podvrgnuti nerazmjeran broj državljana trećih zemalja, zbog čega je u praksi nemoguće završiti provjeru u navedenom roku od pet dana, taj se rok može prodlužiti za najviše dodatnih pet dana.</p> <p>U pogledu osoba iz članka 3. stavka 1. točke (a) na koje se primjenjuje članak 14. stavci 1. i 3. Uredbe (EU) 603/2013 koje fizički ostaju na vanjskoj granici dulje od 72 sata, rok za dubinsku provjeru skraćuje se na dva dana.</p>	<p>Zahtjevi u pogledu dubinske provjere</p> <p>1. U slučajevima iz članka 3. dubinska provjera provodi se na primjerenum lokacijama u predmetnoj državi članici. Te se lokacije utvrđuju nakon savjetovanja s nadležnim lokalnim ili regionalnim tijelom.</p> <p>2. U slučajevima iz članka 5. dubinska provjera provodi se na bilo kojoj primjerenoj lokaciji na državnom području države članice. Te se lokacije utvrđuju nakon savjetovanja s nadležnim lokalnim ili regionalnim tijelom.</p> <p>3. U slučajevima iz članka 3. dubinska provjera provodi se bez odgode, a u svakom slučaju završava u roku od pet dana od uhićenja na području vanjske granice, iskrcavanja na državnom području predmetne države članice ili dolaska na granični prijelaz. U iznimnim okolnostima, ako je potrebno dubinskoj provjeri istodobno podvrgnuti nerazmjeran broj državljana trećih zemalja, zbog čega je u praksi nemoguće završiti provjeru u navedenom roku od pet dana, taj se rok može prodlužiti za najviše dodatnih pet dana.</p> <p>U pogledu osoba iz članka 3. stavka 1. točke (a) na koje se primjenjuje članak 14. stavci 1. i 3. Uredbe (EU) 603/2013 koje fizički ostaju na vanjskoj granici dulje od 72 sata, rok za dubinsku provjeru skraćuje se na dva dana.</p> <p>Mora se osigurati odgovarajuća procjena svakog pojedinačnog slučaja kako bi se spriječilo da se postupak provodi na diskriminirajući način.</p>

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>4. Države članice bez odgode obavješćuju Komisiju o iznimnim okolnostima iz stavka 3. One Komisiju obavješćuju i čim razlozi za produljenje roka za dubinsku provjeru prestanu postojati.</p> <p>5. Dubinska provjera iz članka 5. provodi se bez odgode, a u svakom slučaju završava u roku od tri dana od uhićenja.</p> <p>6. Sastoji se od sljedećih obveznih elemenata:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) preliminarnog zdravstvenog pregleda i provjere ranjivosti iz članka 9.; (b) identifikacije iz članka 10.; (c) unosa biometrijskih podataka u odgovarajuće baze podataka kako je navedeno u članku 14. stavku 6., ako još nisu uneseni; (d) sigurnosne provjere iz članka 11.; (e) ispunjavanja izvještajnog obrasca iz članka 13.; (f) upućivanja na odgovarajući postupak u skladu s člankom 14. <p>7. Države članice imenuju nadležna tijela koja provode dubinske provjere.</p> <p>Države članice imenuju kvalificirano medicinsko osoblje koje obavlja zdravstveni pregled predviđen člankom 9. Prema potrebi sudjeluju i nacionalna tijela za zaštitu djece i nacionalni izvjestitelji o suzbijanju trgovine ljudima.</p> <p>Nadležnim tijelima mogu u provedbi dubinske provjere pomoći stručnjaci ili časnici za vezu te timovi koje raspoređuju Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu i [Agencija Europske unije za azil], u okviru njihovih ovlasti.</p>	<p>4. Države članice bez odgode obavješćuju Komisiju o iznimnim okolnostima iz stavka 3. One Komisiju obavješćuju i čim razlozi za produljenje roka za dubinsku provjeru prestanu postojati.</p> <p>5. Dubinska provjera iz članka 5. provodi se bez odgode, a u svakom slučaju završava u roku od tri dana od uhićenja.</p> <p>6. Sastoji se od sljedećih obveznih elemenata:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) preliminarnog zdravstvenog pregleda i provjere ranjivosti iz članka 9.; (b) identifikacije iz članka 10.; (c) unosa biometrijskih podataka u odgovarajuće baze podataka kako je navedeno u članku 14. stavku 6., ako još nisu uneseni; (d) sigurnosne provjere iz članka 11.; (e) ispunjavanja izvještajnog obrasca iz članka 13.; (f) upućivanja na odgovarajući postupak u skladu s člankom 14. <p>7. Države članice imenuju nadležna tijela koja provode dubinske provjere u skladu s člancima 3. i 5.</p> <p>Države članice imenuju kvalificirano medicinsko osoblje koje obavlja zdravstveni pregled predviđen člankom 9. Prema potrebi sudjeluju i nacionalna tijela za zaštitu djece i nacionalni izvjestitelji o suzbijanju trgovine ljudima.</p> <p>Nadležnim tijelima mogu u provedbi dubinske provjere pomoći stručnjaci ili časnici za vezu te timovi koje raspoređuju Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu i [Agencija Europske unije za azil], u okviru njihovih ovlasti.</p>

Obrazloženje

Države članice trebale bi moći odrediti odgovarajuće lokacije u skladu sa svojim nacionalnim kontekstom i mogućnostima. Konkretno bi se trebala smanjiti posebna opterećenost regija uz vanjske granice ili u njihovoј blizini iskorištavanjem mogućnosti decentralizacije. U planiranju lokacija za provedbu dubinske provjere dovoljna pozornost mora se obratiti na potrebe nadležnih lokalnih i regionalnih tijela.

Postupak se ne smije provoditi na diskriminirajući način. Imenovanje nadležnih tijela mora ispunjavati predložene uvjete iz članaka 3. i 5. da bi se izbjegla dvostruka nadležnost.

Amandman 34.

COM(2020) 612 final – članak 9. stavak 3.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Ako postoje naznake ranjivosti ili posebnih potreba u vezi s prihvatom ili postupovnih potreba, predmetni državljanin treće zemlje prima pravodobnu i primjerenu pomoć s obzirom na njegovo fizičko i duševno zdravlje. U slučaju maloljetnika pomoć pruža osoblje koje je ospozobljeno i kvalificirano za postupanje s maloljetnicima te u suradnji s tijelima za zaštitu djece.</p>	<p>Ako postoje naznake ranjivosti ili posebnih potreba u vezi s prihvatom ili postupovnih potreba, predmetni državljanin treće zemlje prima pravodobnu i primjerenu pomoć s obzirom na njegovo fizičko i duševno zdravlje <i>od kvalificiranih stručnih savjetodavnih službi ili nadležnih tijela, a dostupni moraju biti i odgovarajući stručnjaci za posebne potrebe određenih skupina državljana trećih zemalja, kao što su trudnice i žrtve rodno uvjetovanog ili seksualnog nasilja te osobe s invaliditetom i LGBTIQ osobe.</i> U slučaju maloljetnika pomoć pruža osoblje koje je ospozobljeno i kvalificirano za postupanje s maloljetnicima te u suradnji s tijelima za zaštitu djece. <i>U tu je svrhu potrebno nacionalna tijela nadležna za zaštitu djece odmah obavijestiti o prisutnosti maloljetnika. U slučaju maloljetnika bez pratnje dubinska se provjera ne provodi, već se maloljetnike bez odgode upućuje na tijela nadležna za zaštitu djece. Ako postoje razlozi za ozbiljnu zabrinutost u pogledu sigurnosti u smislu članka 40. stavka 5. točke (b), dodatno se obavješćuju nadležna tijela.</i></p>

Obrazloženje

Ako se utvrde posebne ranjivosti, potrebno je osigurati potporu kvalificiranih stručnih savjetodavnih službi ili tijela nadležnih za zaštitu takvih osoba kako bi im se zajamčila pravodobna stručna potpora. Osim toga, potrebno je osigurati da se tijela nadležna za zaštitu djece odmah obavijesti o prisutnosti maloljetnika. Ako su osobe maloljetnici bez pratnje, potrebno ih je uputiti na nadležna tijela kako bi ona mogla provesti mјere zaštite i potpore predviđene međunarodnim, europskim i nacionalnim pravom te kako bi se, prije svega, mogao imenovati skrbnik. Posebna je zaštita ujedno potrebna LGBTIQ osobama, koje predstavljaju posljednju skupinu najranjivijih migranata. Te osobe trenutačno u velikim brojevima stižu u Europu, ali za njih nemamo odgovarajuće sustave zaštite.

Amandman 35.

COM(2020) 612 final – članak 14.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Članak 14.</p> <p>Ishod dubinske provjere</p> <p>[...]</p>	<p>Članak 14.</p> <p>Ishod dubinske provjere</p> <p>[...]</p>

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>2. Državljan trećih zemalja koji su podnijeli zahtjev za međunarodnu zaštitu upućuju se tijelima iz članka XY. Uredbe (EU) br. XXX/XXX [Uredba o postupcima azila], zajedno s obrascem iz članka 13. ove Uredbe. Tom prilikom tijela koja provode dubinsku provjeru u izvještajnom obrascu navode sve elemente koji <i>se</i> na prvi pogled <i>čine relevantnima</i> za upućivanje predmetnih državljana trećih zemalja na ubrzani postupak razmatranja ili postupak na granici.</p> <p>[...]</p> <p>7. Ako se državljan trećih zemalja iz članka 3. stavka 1. i članka 5. upućuju na odgovarajući postupak u pogledu azila ili vraćanja, dubinska provjera završava. Ako sve provjere nisu završene u rokovima iz članka 6. stavaka 3. i 5., dubinska provjera te osobe svejedno završava i ona se upućuje na relevantni postupak.</p>	<p>2. Državljan trećih zemalja koji su podnijeli zahtjev za međunarodnu zaštitu upućuju se tijelima iz članka XY. Uredbe (EU) br. XXX/XXX [Uredba o postupcima azila], zajedno s obrascem iz članka 13. ove Uredbe. Tom prilikom tijela koja provode dubinsku provjeru u izvještajnom obrascu navode sve elemente koji <i>su</i> na prvi pogled <i>argumenti za ili protiv</i> upućivanja predmetnih državljana trećih zemalja na ubrzani postupak razmatranja ili postupak na granici. <i>Posebno je potrebno navesti sve zaključke ili sumnje u pogledu posebnih ranjivosti, a pogotovo u slučaju maloljetnika bez pratnje.</i></p> <p>[...]</p> <p>7. <i>Prema potrebi se obavješćuju tijela nadležna za zdravstvenu skrb, sigurnost ili zaštitu posebnih skupina, a dolične osobe, ako je to predviđeno nacionalnim pravom, upućuju se na ta tijela.</i></p> <p>8. Ako se državljan trećih zemalja iz članka 3. stavka 1. i članka 5. upućuju na odgovarajući postupak u pogledu azila ili vraćanja, dubinska provjera završava. Ako sve provjere nisu završene u rokovima iz članka 6. stavaka 3. i 5., dubinska provjera te osobe svejedno završava i ona se upućuje na relevantni postupak.</p>

Obrazloženje

Kako bi se osiguralo da se posebno ranjive osobe neće usmjeriti u postupak na granici ili ubrzani postupak, koji bi se u tim slučajevima mogao provesti samo uz znatne pravne i praktične poteškoće, ističe se da bi ih se trebalo uputiti na tijelo za azil prije no što ono odluči o vrsti postupka. Te bi osobe trebalo moći uputiti i na druga tijela koja nisu tijela za azil ili tijela nadležna za postupak vraćanja, posebno ako postoji zabrinutost u pogledu zdravlja i sigurnosti. Osim toga, države članice trebale bi i dalje imati mogućnost za određene posebno ranjive skupine predvidjeti posebne nadležnosti. Posebno je važno uzeti u obzir posebne mјere zaštite koje su potrebne za maloljetne strane državljane bez pratnje.

Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o kriznim situacijama i situacijama više sile u području migracija i azila

Amandman 36.

COM(2020) 613 final – Uvodna izjava 11.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Postupovna pravila utvrđena u Uredbi (EU) XXX/XXX [Uredba o upravljanju azilom i migracijama] za provođenje premeštanja i za sponzorstvo vraćanja trebala bi se primjenjivati kako bi se osigurala propisna provedba mjera solidarnosti u kriznoj situaciji, no trebalo bi ih prilagoditi kako bi se uzela u obzir ozbiljnost i hitnost te situacije.</p>	<p>Postupovna pravila utvrđena u Uredbi (EU) XXX/XXX [Uredba o upravljanju azilom i migracijama] za provođenje premeštanja i za sponzorstvo vraćanja trebala bi se primjenjivati kako bi se osigurala propisna provedba mjera solidarnosti u kriznoj situaciji, no trebalo bi ih prilagoditi kako bi se uzela u obzir ozbiljnost i hitnost te situacije. Posebno bi maloljetnike bez pratnje trebalo što prije premjestiti u države članice koje su nadležne za njih ili u ostale dijelove EU-a, ako u drugim članicama EU-a imaju članove obitelji.</p>

Obrazloženje

OR se već dugo zalaže za bolji pristup pravima za maloljetnike bez pratnje na temelju (pravne) potrebe za zaštitom djeteta kao primarnim ciljem. EU treba pomoći u premještanju maloljetnika bez pratnje u druge države članice, ako u njima imaju članove obitelji, kako bi se smanjio pritisak na pogranične regije i djelovalo u duhu solidarnosti i zajedničke odgovornosti koju treba zagovarati u okviru novog pakta.

Amandman 37.

COM(2020) 613 final – Uvodna izjava 14.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Kako bi se državama članicama osigurala potrebna fleksibilnost u slučaju velikog priljeva migranata koji izražavaju namjeru da zatraže azil, trebalo bi proširiti primjenu postupka na granici utvrđenog u članku 41. Uredbe (EU) XXX/XXX [Uredba o postupcima azila], a upravljanjem postupkom azila u kriznoj situaciji trebalo bi se državama članicama omogućiti da u kontekstu postupka na granici donose odluke i o osnovanosti zahtjeva u slučajevima kad je podnositelj zahtjeva državljanin treće zemlje, ili, u slučaju osobe bez državljanstva, osoba s prethodnim boravištem u trećoj zemlji, za koju je udio odobravanja međunarodne zaštite u Uniji 75 % ili manji. Stoga bi pri primjeni postupka na granici u kriznim situacijama države članice trebale nastaviti primjenjivati postupak na granici u skladu s člankom 41. Uredbe (EU) XXX/XXX [Uredba o postupcima azila], no moglo bi proširiti primjenu postupka na granici na državljane trećih zemalja u kojima je prosječna stopa priznavanja viša od 20 %, ali niža od 75 %.</p>	<p>Kako bi se državama članicama osigurala potrebna fleksibilnost u slučaju velikog priljeva migranata koji izražavaju namjeru da zatraže azil, trebalo bi proširiti primjenu postupka na granici utvrđenog u članku 41. Uredbe (EU) XXX/XXX [Uredba o postupcima azila], a upravljanjem postupkom azila u kriznoj situaciji trebalo bi se državama članicama omogućiti da u dogовору с Комисијом примјенjuју redovan postupak azila kako би се смањио утjecaj на пограничне регије које су под притиском migracija.</p>

Obrazloženje

U napetim situacijama graničnim se postupcima dodatno opterećuju pogranične regije. Države članice trebale bi imati mogućnost da u dogovoru s Komisijom odustanu od postupaka na granici radi učinkovitog upravljanja dolascima, obradom postupaka azila na neograničenim lokacijama na njihovu državnom području.

Amandman 38.

COM(2020) 613 final – Uvodna izjava 16.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>S obzirom na mogući pritisak na sustav azila, države članice trebale bi u kriznim situacijama imati mogućnost da podnositeljima zahtjeva na koje se primjenjuje postupak na granici ne odobre ulazak na svoje državno područje na razdoblje dulje od onog utvrđenog u članku 41. stvcima 11. i 13. Uredbe (EU) XXX/XXX [Uredba o postupcima azila]. Međutim, postupke bi trebalo dovršiti što prije, a ta razdoblja bi se u svakom slučaju trebala produljiti samo za dodatno razdoblje od najviše osam tjedana; ako se ti postupci ne mogu dovršiti do isteka tog produljenog razdoblja podnositeljima zahtjeva trebalo bi odobriti ulazak na državno područje države članice kako bi dovršili postupak za međunarodnu zaštitu.</p>	<p>S obzirom na mogući pritisak na sustav azila, ali vodeći računa i o pritisku na regije pogodjene takvom krizom, države članice trebale bi u kriznim situacijama imati mogućnost da podnositeljima zahtjeva na koje se primjenjuje postupak na granici ne odobre daljnje kretanje na svoje državno područje na razdoblje dulje od onog utvrđenog u članku 41. stvcima 11. i 13. Uredbe (EU) XXX/XXX [Uredba o postupcima azila]. Međutim, postupke bi trebalo dovršiti što prije, a ta razdoblja bi se u svakom slučaju trebala produljiti samo za dodatno razdoblje od najviše osam tjedana. Ako se ti postupci ne mogu dovršiti do isteka tog produljenog razdoblja, podnositeljima zahtjeva dopušta se daljnje kretanje na državno područje države članice kako bi dovršili postupak za međunarodnu zaštitu.</p>

Obrazloženje

Produljenje postupka na granici ne bi se smjelo provoditi bez prethodnog razmatranja utjecaja na regije.

Amandman 39.

COM(2020) 613 final – Uvodna izjava 23.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>U kriznoj situaciji države članice trebale bi imati mogućnost odgoditi razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu koje su podnijele raseljene osobe iz trećih zemalja koje se ne mogu vratiti u zemlju podrijetla jer bi bile izložene visokom riziku od općeg nasilja u izvanrednim okolnostima oružanog sukoba. U takvim bi slučajevima tim osobama trebalo priznati status neposredne zaštite. Države članice trebale bi nastaviti s razmatranjem njihova zahtjeva najkasnije godinu dana nakon odgode.</p>	<p>U kriznoj situaciji države članice trebale bi imati mogućnost odgoditi razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu koje su podnijele raseljene osobe iz trećih zemalja koje se ne mogu vratiti u zemlju podrijetla jer bi bile izložene visokom riziku od općeg nasilja u izvanrednim okolnostima oružanog sukoba. U takvim bi slučajevima tim osobama trebalo priznati status neposredne zaštite. U kriznoj situaciji država članica također bi trebala imati diskrečijsko pravo odobriti neposrednu zaštitu djeci i posebno ranjivim osobama, kao i drugim skupinama osoba kojima je potrebna neposredna zaštita, ako je to predviđeno nacionalnim pravom. Države članice trebale bi nastaviti s razmatranjem njihova zahtjeva najkasnije godinu dana nakon odgode.</p>

Obrazloženje

U situacijama obuhvaćenima Uredbom o kriznim situacijama djeci i osobama s posebnim potrebama za zaštitom potrebna je minimalna razina sigurnosti boravka. U skladu s načelom supsidijarnosti države članice trebale bi imati mogućnost dopustiti državljanima trećih zemalja da ostanu na njihovu državnom području iz drugih razloga, kako je propisano nacionalnim pravom.

Amandman 40.

COM(2020) 613 final – članak 1. stavak 2.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Članak 1.	Članak 1.
Predmet	Predmet
[...]	[...]
2. Za potrebe ove Uredbe krizna situacija tumači se kao:	2. Za potrebe ove Uredbe krizna situacija tumači se kao:
(a) iznimna situacija masovnog priljeva državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva koji nezakonito pristižu u državu članicu ili se iskrcavaju na njezinu državnom području nakon operacije traganja i spašavanja koja je takvih razmjera, u odnosu na broj stanovnika i BDP predmetne države članice, i takve prirode da sustav azila, prihvata ili vraćanja predmetne države članice postaje nefunkcionalan i koja može imati ozbiljne posljedice za funkcioniranje zajedničkog europskog sustava azila ili zajedničkog okvira iz Uredbe (EU) XXX/XXX [Uredba o upravljanju azilom i migracijama]; ili	(a) iznimna situacija masovnog priljeva državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva koji nezakonito pristižu u državu članicu ili se iskrcavaju na njezinu državnom području nakon operacije traganja i spašavanja koja je takvih razmjera, u odnosu na broj stanovnika i BDP predmetne države članice, i takve prirode da sustav azila, prihvata ili vraćanja predmetne države članice na lokalnoj, regionalnoj i/ili nacionalnoj razini postaje nefunkcionalan i koja može imati ozbiljne posljedice za funkcioniranje zajedničkog europskog sustava azila ili zajedničkog okvira iz Uredbe (EU) XXX/XXX [Uredba o upravljanju azilom i migracijama]; ili
(b) neposredna opasnost od takve situacije.	(b) neposredna opasnost od takve situacije.

Obrazloženje

Opterećenja zbog velikog broja ulazaka i zahtjeva često su regionalne prirode i posebno ovise o rutama putovanja (ulaska). Prestanak funkcioniranja na lokalnoj razini isto tako bi se trebao smatrati kriznom situacijom ako ima iste posljedice za dolične osobe kako bi se istaknulo da, premda je sustav azila neke države članice, gledajući u postocima, na nacionalnoj razini i dalje funkcionalan, mogu postojati mjesto i regije u kojima to nije slučaj te da ta nefunkcionalnost može prouzročiti velike probleme pri pružanju usluga na lokalnoj razini ili čak onemogućiti njihovo pružanje.

Amandman 41.

COM(2020) 613 final – članak 4.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>1. U kriznoj situaciji iz članka 1. stavka 2. i u skladu s postupcima iz članka 3. državne članice mogu, u pogledu zahtjeva podnesenih u razdoblju primjene ovog članka, odstupiti od članka 41. Uredbe (EU) XXX/XXX [Uredba o postupcima azila] na sljedeći način:</p> <p>(a) odstupajući od članka 41. stavka 2. točke (b) Uredbe (EU) XXX/XXX [Uredba o postupcima azila], države članice mogu, <i>uz slučajevi iz članka 40. stavka 1. Uredbe (EU) XXX/XXX [Uredba o postupcima azila], donijeti odluku u kontekstu postupka na granici o osnovanosti zahtjeva u slučajevima kad je podnositelj zahtjeva državljanin treće zemlje, ili, u slučaju osobe bez državljanstva, osoba s prethodnim boravištem u trećoj zemlji, za koju je, prema najnovijim dostupnim godišnjim prosječnim podacima Eurostata na razini Unije, udio odluka o odobravanju međunarodne zaštite koje je donijelo tijelo odlučivanja 75 % ili manji;</i></p> <p>(b) odstupajući od članka 41. stavaka 11. i 13. Uredbe (EU) XXX/XXX [Uredba o postupcima azila] maksimalno trajanje postupka na granici za razmatranje zahtjeva iz tog članka može se prodlužiti za dodatno razdoblje od najviše osam tjedana. Nakon tog razdoblja podnositelju zahtjeva odobrava se ulazak na državno područje države članice kako bi se dovršio postupak za međunarodnu zaštitu.</p>	<p>1. U kriznoj situaciji iz članka 1. stavka 2. i u skladu s postupcima iz članka 3. državne članice mogu, u pogledu zahtjeva podnesenih u razdoblju primjene ovog članka, odstupiti od članka 41. Uredbe (EU) XXX/XXX [Uredba o postupcima azila] na sljedeći način:</p> <p>(a) odstupajući od članka 41. stavka 2. točke (b) Uredbe (EU) XXX/XXX [Uredba o postupcima azila], države članice mogu – <i>u dogовору с Комисијом – одустати од provedбе postupka на границi;</i></p> <p>(b) odstupajući od članka 41. stavaka 11. i 13. Uredbe (EU) XXX/XXX [Uredba o postupcima azila] maksimalno trajanje postupka na granici za razmatranje zahtjeva iz tog članka može se prodlužiti za dodatno razdoblje od najviše šest tjedana. Nakon tog razdoblja podnositelju zahtjeva odobrava se ulazak na državno područje države članice kako bi se dovršio postupak za međunarodnu zaštitu.</p>

Obrazloženje

U kriznoj situaciji primjena postupka na granici može dovesti do dodatnog preopterećenja pograničnih regija. Države članice stoga bi u dogовору с Европском комисијом trebale imati mogućnost da, radi učinkovitijeg nošenja s dolascima, odustanu od postupka na granici. Postupak na granici trebao bi se moći prodlužiti samo za šest tjedana kako ne bi došlo do (dodatnog) preopterećenja na granici.

Amandman 42.

COM(2020) 613 final – članak 10. stavak 1.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Članak 10.</p> <p>Priznavanje statusa neposredne zaštite</p> <p>1. U kriznoj situaciji iz članka 1. stavka 2. točke (a) i na temelju provedbenog akta koji je donijela Komisija u skladu sa stavkom 4. ovog članka, države članice mogu odgoditi razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu u skladu s Uredbom (EU) XXX/XXX [Uredba o postupcima azila] i Uredbom (EU) XXX/XXX [Uredba o kvalifikaciji] u odnosu na raseljene osobe iz trećih zemalja koje su izložene visokom riziku od općeg nasilja u izvanrednim okolnostima oružanog sukoba i ne mogu se vratiti u zemlju podrijetla. U tom slučaju države članice priznaju status neposredne zaštite predmetnim osobama, osim ako predstavljaju opasnost za nacionalnu sigurnost ili javni poredak predmetne države članice. Tim se statusom ne dovodi u pitanje njihov zahtjev za međunarodnu zaštitu koji je u tijeku u predmetnoj državi članici.</p>	<p>Članak 10.</p> <p>Priznavanje statusa neposredne zaštite</p> <p>1. U kriznoj situaciji iz članka 1. stavka 2. točke (a) i na temelju provedbenog akta koji je donijela Komisija u skladu sa stavkom 4. ovog članka, države članice mogu odgoditi razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu u skladu s Uredbom (EU) XXX/XXX [Uredba o postupcima azila] i Uredbom (EU) XXX/XXX [Uredba o kvalifikaciji] u odnosu na raseljene osobe iz trećih zemalja koje su izložene visokom riziku od općeg nasilja u izvanrednim okolnostima oružanog sukoba i ne mogu se vratiti u zemlju podrijetla. U tom slučaju države članice priznaju status neposredne zaštite predmetnim osobama, osim ako predstavljaju opasnost za nacionalnu sigurnost ili javni poredak predmetne države članice. <i>U kriznoj situaciji država članica također bi trebala imati diskrecijsko pravo odobriti status neposredne zaštite djeci i posebno ranjivim osobama te drugim skupinama osoba kojima je potrebna neposredna zaštita, ako je to predviđeno nacionalnim pravom.</i> Tim se statusom ne dovodi u pitanje njihov zahtjev za međunarodnu zaštitu koji je u tijeku u predmetnoj državi članici.</p>

Obrazloženje

U situacijama obuhvaćenima Uredbom o kriznim situacijama djeci i osobama s posebnim potrebama za zaštitom potrebna je minimalna razina sigurnosti boravka. U skladu s načelom supsidijarnosti države članice trebale bi imati mogućnost dopustiti državljanima trećih zemalja da ostanu na njihovu državnom području iz drugih razloga, kako je propisano nacionalnim pravom.

Izmijenjeni prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi sustava „Eurodac” za usporedbu otisaka prstiju za učinkovitu primjenu Uredbe (EU) XXX/XXX [Uredba o upravljanju azilom i migracijama] i Uredbe (EU) XXX/XXX [Uredba o preseljenju] radi identificiranja državljanina treće zemlje ili osobe bez državljanstva s nezakonitim boravkom, o zahtjevima tijela kaznenog progona država članica i Europola za usporedbu s podacima iz Eurodaca u svrhu kaznenog progona te o izmjeni uredaba (EU) 2018/1240 i (EU) 2019/818

Amandman 43.

COM(2020) 614 final – točka (14), članak 10. stavak 1.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Svaka država članica tijekom dubinske provjere iz Uredbe (EU) XXX/XXX [Uredba o dubinskim provjerama] uzima biometrijske podatke svakog podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu koji ima najmanje šest godina, a ako te podatke tada ne bude moguće uzeti ili ako podnositelj zahtjeva ne bude podvrgnut dubinskoj provjeri, uzima ih pri upisu zahtjeva za međunarodnu zaštitu iz članka 27. Uredbe (EU) XXX/XXX [Uredba o postupku azila], te ih u najkraćem mogućem roku, a najkasnije 72 sata nakon uzimanja šalje središnjem sustavu i CIR-u prema potrebi u skladu s člankom 4. stavkom 2. zajedno s podacima iz članka 12. točaka od (c) do (p) ove Uredbe.	Svaka država članica tijekom dubinske provjere iz Uredbe (EU) XXX/XXX [Uredba o dubinskim provjerama] uzima biometrijske podatke svakog podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu koji ima najmanje 12 godina, a ako te podatke tada ne bude moguće uzeti ili ako podnositelj zahtjeva ne bude podvrgnut dubinskoj provjeri, uzima ih pri upisu zahtjeva za međunarodnu zaštitu iz članka 27. Uredbe (EU) XXX/XXX [Uredba o postupku azila], te ih u najkraćem mogućem roku, a najkasnije 72 sata nakon uzimanja šalje središnjem sustavu i CIR-u prema potrebi u skladu s člankom 4. stavkom 2. zajedno s podacima iz članka 12. točaka od (c) do (p) ove Uredbe.
Ako se primjenjuje članak 3. stavak 1. Uredbe (EU) XXX/XXX [Uredba o dubinskim provjerama], a osoba tijekom dubinske provjere zatraži međunarodnu zaštitu, svaka država članica za svakog podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu u dobi od najmanje šest godina upotrebljava biometrijske podatke uzete tijekom dubinske provjere te ih najkasnije 72 sata od upisa zahtjeva iz članka 27. Uredbe XXX (EU) XXX [Uredba o postupku azila] šalje zajedno s podacima iz članka 12. točaka od (c) do (p) ove Uredbe središnjem sustavu i CIR-u, prema potrebi, u skladu s člankom 4. stavkom 2.	Ako se primjenjuje članak 3. stavak 1. Uredbe (EU) XXX/XXX [Uredba o dubinskim provjerama], a osoba tijekom dubinske provjere zatraži međunarodnu zaštitu, svaka država članica za svakog podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu u dobi od najmanje 12 godina upotrebljava biometrijske podatke uzete tijekom dubinske provjere te ih najkasnije 72 sata od upisa zahtjeva iz članka 27. Uredbe XXX (EU) XXX [Uredba o postupku azila] šalje zajedno s podacima iz članka 12. točaka od (c) do (p) ove Uredbe središnjem sustavu i CIR-u, prema potrebi, u skladu s člankom 4. stavkom 2.
Nepoštovanje vremenskog roka od 72 sata ne oslobađa države članice od obveze uzimanja i slanja biometrijskih podataka u CIR. Ako stanje jagodica ne omogućuje uzimanje otiska prstiju kvalitete koja bi omogućila odgovarajuću usporedbu na temelju članka 26., država članica podrijetla ponovno uzima otiske prstiju podnositelja zahtjeva te ih ponovno šalje u najkraćem mogućem roku, a najkasnije 48 sati od ponovljenog, uspješnog uzimanja.	Nepoštovanje vremenskog roka od 72 sata ne oslobađa države članice od obveze uzimanja i slanja biometrijskih podataka u CIR. Ako stanje jagodica ne omogućuje uzimanje otiska prstiju kvalitete koja bi omogućila odgovarajuću usporedbu na temelju članka 26., država članica podrijetla ponovno uzima otiske prstiju podnositelja zahtjeva te ih ponovno šalje u najkraćem mogućem roku, a najkasnije 48 sati od ponovljenog, uspješnog uzimanja.

Obrazloženje

Zakonikom o vizama traži se uzimanje otiska prstiju podnositelja zahtjeva za vizu od dobi od 12 godina; isto vrijedi i za djecu koja ulaze u EU radi kratkotrajnog boravka u okviru sustava ulaska/izlaska (EES). Usklađivanjem dobne granice iz sustava Eurodac sa Zakonikom o vizama i EES-om osigurava se usklađenost i pouzdanost podataka u srednjoročnom/dugočnom razdoblju.

Amandman 44.

COM(2020) 614 final – točka (17), članak 13. stavak 1.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Svaka država članica bez odgode uzima biometrijske podatke svakog državljanina treće zemlje ili osobe bez državljanstva u dobi od najmanje šest godina koju su zadržala nadležna nadzorna tijela pri nezakonitom prelasku granice te države članice na kopnu, moru ili zraku, koja je došla iz treće zemlje i koja nije vraćena ili koja fizički ostaje na državnom području država članica i koja nije pritvorena, zatvorena ni zadržana tijekom cijelog razdoblja između zadržavanja i udaljavanja na temelju odluke o vraćanju te osobe.	Svaka država članica bez odgode uzima biometrijske podatke svakog državljanina treće zemlje ili osobe bez državljanstva u dobi od najmanje 12 godina koju su zadržala nadležna nadzorna tijela pri nezakonitom prelasku granice te države članice na kopnu, moru ili zraku, koja je došla iz treće zemlje i koja nije vraćena ili koja fizički ostaje na državnom području država članica i koja nije pritvorena, zatvorena ni zadržana tijekom cijelog razdoblja između zadržavanja i udaljavanja na temelju odluke o vraćanju te osobe.

Obrazloženje

Zakonikom o vizama traži se uzimanje otiska prstiju podnositelja zahtjeva za vizu od dobi od 12 godina; isto vrijedi i za djecu koja ulaze u EU radi kratkotrajnog boravka u okviru sustava ulaska/izlaska (EES). Usklađivanjem dobne granice iz sustava Eurodac sa Zakonikom o vizama i EES-om osigurava se usklađenost i pouzdanost podataka u srednjoročnom/dugočnom razdoblju.

Amandman 45.

COM(2020) 614 final – točka (18), članak 14. stavak 1.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Svaka država članica bez odgode uzima biometrijske podatke svakog državljanina treće zemlje ili osobe bez državljanstva u dobi od najmanje šest godina koja nezakonito boravi na njezinu državnom području.	Svaka država članica bez odgode uzima biometrijske podatke svakog državljanina treće zemlje ili osobe bez državljanstva u dobi od najmanje 12 godina koja nezakonito boravi na njezinu državnom području.

Obrazloženje

Zakonikom o vizama traži se uzimanje otiska prstiju podnositelja zahtjeva za vizu od dobi od 12 godina; isto vrijedi i za djecu koja ulaze u EU radi kratkotrajnog boravka u okviru sustava ulaska/izlaska (EES). Usklađivanjem dobne granice iz sustava Eurodac sa Zakonikom o vizama i EES-om osigurava se usklađenost i pouzdanost podataka u srednjoročnom/dugočnom razdoblju.

Amandman 46.

COM(2020) 614 final – točka (19), članak 14.a stavak 1.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Svaka država članica bez odgode uzima biometrijske podatke o svakom državljaninu treće zemlje ili osobi bez državljanstva u dobi od najmanje šest godina koja se iskrca nakon operacije traganja i spašavanja kako je definirano u Uredbi (EU) XXX/XXX [Uredba o upravljanju azilom i migracijama].	Svaka država članica bez odgode uzima biometrijske podatke o svakom državljaninu treće zemlje ili osobi bez državljanstva u dobi od najmanje 12 godina koja se iskrca nakon operacije traganja i spašavanja kako je definirano u Uredbi (EU) XXX/XXX [Uredba o upravljanju azilom i migracijama].

Obrazloženje

Zakonom o vizama traži se uzimanje otiska prstiju podnositelja zahtjeva za vizu od dobi od 12 godina; isto vrijedi i za djecu koja ulaze u EU radi kratkotrajnog boravka u okviru sustava ulaska/izlaska (EES). Usklađivanjem dobne granice iz sustava Eurodac sa Zakonom o vizama i EES-om osigurava se usklađenost i pouzdanost podataka u srednjoročnom/dugoročnom razdoblju.

II. PREPORUKE O POLITIKAMA**EUROPSKI ODBOR REGIJA**

1. pozdravlja prijedlog Komisije o novom paktu o migracijama i azilu kojim se namjerava prevladati već petogodišnji zastoj država članica u pogledu zajedničkog sustava azila. Podržava cilj Komisije da razvije sveobuhvatan sustav za dugoročno upravljanje migracijama, uključujući migracije izbjeglica, koji se temelji na europskim vrijednostima, osobito na vrijednostima solidarnosti i dostojanstva, te na pravu EU-a i međunarodnom pravu; (¹)

2. zabrinut je da lokalna i regionalna dimenzija nisu u dovoljnoj mjeri uzete u obzir u prijedlozima u okviru novog pakta i da će za dolazak i upis ponovno u prvom redu biti nadležne države članice na vanjskim granicama EU-a. U tom se pogledu kritički protivi zadržavanju kriterija prvog ulaska. Stoga u interesu istinske solidarnosti poziva na brzu i pravednu raspodjelu tražitelja azila na druge države članice i veću uključenost nove Agencije EU-a za azil, lokalnih i regionalnih vlasti te aktera iz civilnog društva u vidu višerazinskog upravljanja koje uključuje relevantne dionike iz javnog i privatnog sektora;

3. ponavlja svoj poziv na iznalaženje dugoročnog rješenja za izazove u postupanju s nezakonitim ulascima i smještajem osoba koje traže zaštitu u skladu s međunarodnim pravom i pravom EU-a, uz zajamčeno poštovanje načela zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja i osiguravanje toga da sve odluke i mjere budu u najboljem interesu ranjivih osoba. U tu svrhu OR predlaže da se u Uredbi o upravljanju azilom i migracijama i Novom paktu o migracijama i azilu razmotre postojeće najbolje prakse dobrovoljne teritorijalne raspodjele na regionalnoj razini, koje se temelje na podacima o stanovništvu, nezaposlenosti i dohotku; (²)

4. napominje da fiksna kvota za raspodjelu tražitelja azila diljem Unije nije izvediva; unatoč tomu načelno pozdravlja prijedlog Komisije da se uvede mehanizam solidarnosti u kojem moraju sudjelovati sve države članice, ali koji im omogućuje da biraju između različitih vrsta pomoći. UKazuje na to da je za funkciranje tog mehanizma nužno uspostaviti ravnotežu između mesta koja su na raspolaganju za prihvrat izbjeglica i drugih oblika doprinosa. Stoga je ključno osigurati da broj država članica koje primaju izbjeglice bude razmjeran broju država članica koje odaberu drugu vrstu doprinosa i broju podnositelja opravdanih zahtjeva za azil i onih podnositelja zahtjeva koji će biti vraćeni;

(¹) Izjava Predsjedništva OR-a o položaju migranata u Moriji (COR-2020-02499), točka 9.

(²) Kao u slučaju prijedloga SHARE – inicijative baskijske vlade koju podupiru razne regionalne vlade, a kojom se nastoji promicati solidarnost i podijeljena odgovornost u prihvatu izbjeglica i tražitelja azila primjenom ključa za teritorijalnu raspodjelu koji se temelji na navedenim trima ključnim parametrima.

5. ipak, s obzirom na složenost predloženog postupka sumnja u mogućnost provedbe sustava „sponzorstva vraćanja” u djelu. U tom pogledu predlaže uvođenje sustava gospodarskih poticaja i sankcija da bi se osigurala provedba mehanizma solidarnosti;

6. naglašava važnost načela ljudskih prava i vladavine prava (npr. besplatan pristup neovisnom savjetovanju i pravnom zastupanju te Uredu Visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za izbjeglice (UNHCR)), koja vrijede i na vanjskim granicama Europe. To se posebno odnosi na predložene postupke na granici, koji moraju biti u skladu s europskim vrijednostima i vladavinom prava te s načelom nediskriminacije na osnovi državljanstva; za postupak na granici trebalo bi umjesto modela povezivanja sa stopom priznavanja zaštite izabrati neki drugi model. Novim postupcima na granici ti se standardi moraju zajamčiti i u praksi;

7. predlaže da suzakonodavci ispitaju spojivost odredbi iz članaka 53. i 54. Prijedloga uredbe o postupcima azila sa sudskom praksom Suda Europske unije u pogledu djelotvorne pravne zaštite te potrebe za poštovanjem drugih načela europskog prava i vladavine prava pri oblikovanju pravne zaštite na temelju članka 47. Povelje o temeljnim pravima;

8. poziva na to da se predloženi postupak dubinske provjere provodi tako da se omogućava djelotvorno utvrđivanje „posebnih ranjivosti” u ranoj fazi. To uključuje prepoznavanje kategorija osoba koje su u Direktivi o prihvatu i Prijedlogu uredbe o postupku azila navedene kao posebno ranjive te primjereno postupanje s tim osobama;

9. ističe da maksimalno razdoblje od pet dana predviđeno za tu dubinsku provjeru u mnogim slučajevima neće biti dovoljno za stvarno prepoznavanje posebne ranjivosti. U pograničnim regijama bit će potrebno izdvojiti dodatna sredstva kako bi se osigurala primjerenost postupaka i učinkovitost utvrđivanja posebnih potreba te kako bi se izbjegle diskriminatorne prakse kao što je rasno profiliranje;

10. naglašava potrebu za izbjegavanjem udvostručavanja u postupku dubinske provjere i povećanjem njegove djelotvornosti;

11. upućuje na to da uspješno upravljanje krizama započinje posebno na lokalnoj i regionalnoj razini te bi stoga koordinacija s lokalnim i regionalnim vlastima trebala imati najveći prioritet;

12. predlaže da se trenutačna zaštita u kriznim situacijama, uz diskrecijsko pravo država članica, prizna ne samo izbjeglicama s područja oružanih sukoba već i drugim ranjivim kategorijama osoba, a posebno djeci i žrtvama mučenja i trauma kao i žrtvama trgovine ljudima, čiji znakovi nisu uvijek vidljivi;

13. podsjeća na to da je potrebno pridržavati se Opće uredbe o zaštiti podataka i općih načela obrade podataka te poziva suzakonodavce da na odgovarajući način uzmu u obzir rezerve koje je Europski nadzornik za zaštitu podataka izrazio posebno u pogledu prijedloga povezanih s Uredbom o dubinskim provjerama i Uredbom o Eurodacu;

14. predlaže da dobna granica za prikupljanje biometrijskih podataka u okviru Eurodaca bude 12 godina kako bi se uskladila sa zahtjevima u pogledu dobi iz Zakonika o vizama i sustava ulaska/izlaska. Pohranjivanje biometrijskih podataka često sa sobom nosi rizike u pogledu zaštite podataka. Stoga je preporučljivo osigurati da se podaci osoba koje možda još ne razumiju o čemu je riječ ne mogu pohranjivati u svrhu kaznenog progona;

15. pozdravlja želju Komisije da uspostavi sigurne putove prema Europi. To bi bio dodatni europski doprinos međunarodnoj zaštiti izbjeglica koji, međutim, ne može zamijeniti pojedinačne postupke azila;

16. poziva Komisiju i države članice da dalje razvijaju programe preseljenja, pokreću dodatne humanitarne programe prihvata poput programa sponzorstva zajednice, te potiču zapošljavanje kvalificiranih i talentiranih radnika iz trećih zemalja;

17. naglašava da su mnoge lokalne i regionalne vlasti u cijelom EU-u spremne aktivno sudjelovati u prihvatu i integraciji ranjivih migranata te ističe potencijal inicijative OR-a „Gradovi i regije za integraciju”; predlaže da Europska komisija uzme u obzir dobre prakse gradova i regija u pogledu integracije kako bi promicala širenje njihove primjene, poticala pokretanje novih inicijativa i doprinijela konstruktivnijoj javnoj raspravi o pravu o azilu i migracijama;

18. poziva na uspostavu i razvoj učinkovitih politika suradnje s trećim zemljama. U tu svrhu EU treba razviti novu strategiju za potporu održivom razvoju trećih zemalja, posebno u Africi, promicanjem održivog gospodarskog razvoja i demokratskih procesa u tim zemljama pomoću inicijativa u području zdravlja, produktivnosti, obrazovanja, osposobljavanja, izgradnje infrastrukture te održivog i demokratskog gospodarskog napretka koji stanovništvu omogućuje da ne migrira;

19. izražava svoje očekivanje da će se dobrovoljnim ponudama za prihvat ranjivih osoba na lokalnoj i regionalnoj razini u okviru novog europskog pakta za migracije i azil posvetiti veća pažnja nego dosad;

20. pozdravlja Akcijski plan za integraciju i uključivanje za razdoblje 2021.–2027. kao nužnu dopunu novom paktu o migracijama i azilu te činjenicu da se u njemu prepoznaje uloga lokalnih i regionalnih vlasti; iščekuje provedbu dogovorenog partnerstva za integraciju između Europske komisije i Europskog odbora regija;

21. smatra da su mjere koje se provode prije odlaska i dolaska neodvojivo povezane s učinkovitim razvojem zakonitih migracijskih putova kako bi se akcijskim planom moglo uspješno obuhvatiti sve različite faze postupka integracije;

22. naglašava važnost jednostavnijeg i jasnog pristupa lokalnih i regionalnih vlasti, uključujući tijela na makroregionalnoj razini, sredstvima EU-a za promicanje integracije i uključivanja;

23. ističe važnost borbe protiv dezinformiranja o integraciji i migracijama s pomoću konkretnih činjenica i brojki u cilju suzbijanja diskriminacije, predrasuda, rasizma i ksenofobije. U tu svrhu potiče Europsku komisiju da u svoje godišnje izvješće o strateškim predviđanjima uvrsti rezultate OR-ova godišnjeg regionalnog i lokalnog barometra EU-a, instrumenta koji se temelji na dokazima, kako bi se, među ostalim, ilustrirali učinci migracija i integracije na gradove i regije; ujedno poziva Komisiju da potiče humanistički obojene komunikacijske i informacijske kampanje namijenjene društvu zemalja domaćina, u sklopu kojih će se pojašnjavati da migracijskim kretanjima i njihovom upravljanju treba pristupiti na odgovarajući način;

24. snažno podržava cilj Komisije da se intenzivnije bori protiv krijumčarenja migranata te da migrante odvraća od putovanja opasnih po život. Stoga ustraje u tome da je potrebno ojačati ulogu europskih agencija i revidirati Akcijski plan EU-a o krijumčarenju migranata, u kojem se također pojašnjava uloga privatnog spašavanja na moru. Mora se sprječiti kriminalizacija ispunjavanja pravnih obveza (kao što je obveza spašavanja na moru). OR smatra da bi suradnju u području spašavanja na moru trebalo koordinirati na europskoj razini te unaprijediti u okviru partnerstva između državnih i nedržavnih aktera i uz uzajamno poštovanje;

25. poziva na to da se posebna pozornost posveti potencijalnim žrtvama trgovine ljudima (ženama, mladima, djeci), naglašavajući važnost njihove pravilne identifikacije jer je to faza u kojoj bi, zbog neadekvatne procjene, moglo doći do povrede ljudskih prava žrtava trgovine ljudima, odnosno u svakom slučaju do uskraćivanja raznih vidova zaštite koje bi im kao žrtvama trebalo omogućiti.

U tom pogledu smatra da je ključno uskladiti suradnju lokalnih i regionalnih vlasti i raznih agencija – što je od presudne važnosti za otkrivanje, brzu identifikaciju i pružanje prve pomoći žrtvama radi njihova potpunog uključivanja i integracije – kako bi se izbjegli rizici od teškog iskorištavanja ranjivih osoba, koje su potencijalne žrtve trgovine ljudima. Ustraje u tome da se, kako bi se osigurao primjereno prihvat i zadovoljile individualne potrebe žrtava trgovine ljudima, skrb o njima mora provoditi na temelju pojedinačnih planova kako bi se poštivali njihov identitet, očekivanja te individualne sposobnosti i prava. Naglašava da je suradnja više agencija, u čijem je središtu osnaživanje žrtava, ključna za postizanje socijalne integracije žrtava koja će utrti put njihovoj potpunoj neovisnosti;

26. smatra da se ciljevi pakta o migracijama i azilu, a posebno ostvarenje solidarnosti među državama članicama i sveobuhvatnog pristupa kojim se objedinjuju mjere u području migracija, azila, integracije i upravljanja granicama, mogu ostvariti samo uz zajedničko djelovanje država članica u okviru zajedničkog europskog sustava azila te uz bolje uvažavanje interesa i mogućnosti svih njih u okviru mehanizma solidarnosti. Potvrđuje da su prijedlozi izneseni u Paktu u skladu s načelom supsidijarnosti iz članka 5. UEU-a jer se cilj predloženog djelovanja, odnosno reforma zajedničkog europskog sustava azila, ne može dostatno ostvariti na razini država članica, nego se zbog opsega i učinaka djelovanja može bolje ostvariti na razini EU-a te jer predloženo djelovanje donosi jasnu korist u usporedbi s djelovanjem na nacionalnoj, regionalnoj ili lokalnoj razini. Nadalje ističe da je potrebno poštovati načelo proporcionalnosti.

Bruxelles, 19. ožujka 2021.

*Predsjednik
Europskog odbora regija*
Apostolos TZITZIKOSTAS

Mišljenje Europskog odbora regija – Prijedlog uredbe o uspostavi pričuve za prilagodbu Brexitu

(2021/C 175/07)

Glavni izvjestitelj:	Loïg CHESNAIS-GIRARD (FR/PES)
	predsjednik Regionalnog vijeća Regije Bretanje
Referentni dokument:	COM(2020) 854 final

I. PREPORUKE ZA IZMJENE

Amandman1

Uvodna izjava 1.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Ujedinjena Kraljevina Velike Britanije i Sjeverne Irske („Ujedinjena Kraljevina”) napustila je 1. veljače 2020. Europsku uniju i Europsku zajednicu za atomsku energiju („Euratom”), dalje u tekstu zajedno „Unija”, te je započelo prijelazno razdoblje. U Sporazumu o povlačenju (⁽¹⁾) dogovoren je ograničeno prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2020. Tijekom prijelaznog razdoblja Unija i Ujedinjena Kraljevina započele su službene pregovore o budućem odnosu.	Ujedinjena Kraljevina Velike Britanije i Sjeverne Irske („Ujedinjena Kraljevina”) napustila je 1. veljače 2020. Europsku uniju i Europsku zajednicu za atomsku energiju („Euratom”), dalje u tekstu zajedno „Unija”, te je započelo prijelazno razdoblje. U Sporazumu o povlačenju (⁽¹⁾) dogovoren je ograničeno prijelazno razdoblje, koje je isteklo 31. prosinca 2020. Tijekom prijelaznog razdoblja Unija i Ujedinjena Kraljevina započele su službene pregovore o budućem odnosu.
(⁽¹⁾) Sporazum o povlačenju Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske iz Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju (SL L 29, 31.1.2020., str. 7.).	(⁽¹⁾) Sporazum o povlačenju Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske iz Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju (SL L 29, 31.1.2020., str. 7.).

Amandman 2.

Nova uvodna izjava 2.a

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	<i>Pregovori između Europske unije i Ujedinjene Kraljevine su 24. prosinca 2020. doveli do sklanjanja Sporazuma između, s jedne strane, Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju i, s druge strane, Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske (u daljnjem tekstu: „Sporazum o trgovini i suradnji“) (⁽¹⁾), kojim se utvrđuje njihov budući odnos i koji je privremeno stupio na snagu 1. siječnja 2021. Provedba sastavnice Sporazuma o trgovini i suradnji koja se odnosi na ribarstvo predviđa prijelazno razdoblje od pet i pol godina, do 30. lipnja 2026., tijekom kojeg će doći do postupnog smanjenja ribolovnih aktivnosti u britanskim vodama.</i>

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	<p>Očekuje se da će to dovesti do korjenitih promjena u cijelom vrijednosnom lancu ribarstva i strukturi priobalnog gospodarstva pojedinih regija.</p> <p>(¹) Sporazum o trgovini i suradnji između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, s druge strane (SL L 444, 31.12.2020., str. 14.).</p>

Amandman 3.

Uvodna izjava 3.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Unija se obvezala ublažiti gospodarski učinak povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Unije i pokazati solidarnost sa svim državama članicama, posebno s onima koje su najviše pogodene u takvim iznimnim okolnostima.	Unija se obvezala ublažiti negativni gospodarski i socijalni učinak povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Unije i pokazati solidarnost sa svim državama članicama i svim regijama i gospodarskim sektorima koji su pogodeni u takvim iznimnim okolnostima.

Amandman 4.

Uvodna izjava 5.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Za potrebe doprinosa ekonomskoj, socijalnoj i teritorijalnoj koheziji primjereno je da se pri izradi mjera potpore države članice posebno usredotoče na regije, područja i lokalne zajednice, među ostalim one koji ovise o ribolovnim aktivnostima u vodama Ujedinjene Kraljevine, koje će povlačenje Ujedinjene Kraljevine vjerojatno najteže pogoditi. Države članice možda će morati poduzeti posebne mjere, posebno za potporu poduzećima i gospodarskim sektorima na koje povlačenje negativno utječe. Stoga je primjereno osigurati neiscrpan popis vrsta mjera kojima će se najvjerojatnije ostvariti taj cilj.	Za potrebe doprinosa ekonomskoj, socijalnoj i teritorijalnoj koheziji primjereno je da se pri izradi mjera potpore države članice posebno usredotoče na regije, područja i lokalne zajednice, među ostalim one koji ovise o ribolovnim aktivnostima u vodama Ujedinjene Kraljevine, koje će povlačenje Ujedinjene Kraljevine vjerojatno najteže pogoditi i osiguraju ravnopravnu raspodjelu potpore među svim pogodenim regijama . Države članice možda će morati poduzeti posebne mjere, posebno za potporu poduzećima i gospodarskim sektorima na koje povlačenje negativno utječe. Stoga je primjereno osigurati neiscrpan popis vrsta mjera kojima će se najvjerojatnije ostvariti taj cilj.

Amandman 5.

Uvodna izjava 5.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	<p><i>Određeni gospodarski sektori posebno su izloženi. U nekim područjima koja uvelike ovise o britanskim gostima očekuje se znatno smanjenje turističke djelatnosti. Pravila o prebivalištu državljana vjerovatno će ugroziti tradicionalno kretanje i trgovanje među područjima, ali i demografsku ravnotežu određenih područja. Trgovinske aktivnosti ovise o sposobnosti poduzeća i lanaca vrijednosti da usvoje nove zahtjeve iz Sporazuma. Iako su u pojedinim sektorima (npr. sektoru opskrbe vrlo svježim proizvodima) posljedice već vidljive, mnogi učinci Brexita i dalje nisu očiti zbog zdravstvene situacije povezane s COVID-om 19 ili zbog toga što sve odredbe još nisu provedene u praksi.</i></p>

Amandman 6.

Uvodna izjava 6.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Istodobno je važno jasno navesti sva isključenja iz potpore iz pričuve. Potpora iz pričuve ne bi trebala uključivati porez na dodanu vrijednost jer čini prihod države članice, kojim se prebija povezani trošak u proračunu države članice. <i>Kako bi se upotreba ograničenih sredstava usmjerila na najučinkovitiji način, tehnička pomoć koju upotrebljavaju tijela odgovorna za izvršavanje pričuve ne bi trebala biti prihvatljiva za potporu iz pričuve.</i> U skladu s općim pristupom za kohezijsku politiku, ne bi trebalo podupirati rashode povezane s premještanjem ili u suprotnosti s primjenjivim pravom Unije ili nacionalnim pravom.	Istodobno je važno jasno navesti sva isključenja iz potpore iz pričuve. Potpora iz pričuve ne bi trebala uključivati porez na dodanu vrijednost, <i>pri čemu su iznimka slučajevi kada nacionalnim zakonodavstvom o PDV-u nije predviđena mogućnost njegova povrata</i> , jer PDV čini prihod države članice, kojim se prebija povezani trošak u proračunu države članice. U skladu s općim pristupom za kohezijsku politiku, ne bi trebalo podupirati rashode povezane s premještanjem ili u suprotnosti s primjenjivim pravom Unije ili nacionalnim pravom.

Amandman 7.

Uvodna izjava 14.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>U skladu sa stavcima 22. i 23. Međuinsticujskog sporazuma o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016., potrebno je ocijeniti pričuvu na temelju podataka prikupljenih putem posebnih zahtjeva za praćenje, izbjegavajući pritom prekomjerne propise i administrativno opterećenje, posebice za države članice. Ti zahtjevi, prema potrebi, trebali bi uključivati mjerljive pokazatelje kao temelj za evaluaciju pričuve.</p>	<p>(1) U skladu sa stavcima 22. i 23. Međuinsticujskog sporazuma o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016., potrebno je ocijeniti pričuvu na temelju podataka prikupljenih putem posebnih zahtjeva za praćenje, izbjegavajući pritom prekomjerne propise i administrativno opterećenje, posebice za države članice i lokalne i regionalne vlasti. Ti zahtjevi, prema potrebi, trebali bi uključivati mjerljive pokazatelje kao temelj za evaluaciju pričuve.</p>

Amandman 8.

Uvodna izjava 15.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Kako bi se osiguralo jednak postupanje prema svim državama članicama i dosljednost pri ocjenjivanju zahtjeva, Komisija bi trebala ocjenjivati zahtjeve u paketu. Posebno bi trebalo razmotriti prihvatljivost i točnost prijavljenih rashoda, izravnu povezanost rashoda s mjerama poduzetima za uklanjanje posljedica povlačenja i mjere koje je uvela dotična država članica kako bi se izbjeglo dvostruko financiranje. Nakon procjene zahtjeva za finansijski doprinos iz pričuve Komisija bi trebala poravnati isplaćeno predfinanciranje i izvršiti povrat neiskorištenog iznosa. Kako bi se potpora usmjerila na države članice koje su najteže pogodjene povlačenjem, ako rashodi u dotičnoj državi članici koje je Komisija priznala kao prihvatljive premašuju iznos isplaćen kao predfinanciranje i 0,06 % nominalnog bruto nacionalnog dohotka (BND) dotične države članice za 2021., trebalo bi biti moguće dopustiti daljnju dodjelu iz pričuve toj državi članici u granicama raspoloživih finansijskih sredstava. S obzirom na očekivani gospodarski šok, trebalo bi predvidjeti mogućnost upotrebe vraćenih iznosa predfinanciranja za nadoknadu dodatnih rashoda država članica.</p>	<p>Kako bi se osiguralo jednak postupanje prema svim državama članicama i dosljednost pri ocjenjivanju zahtjeva, Komisija bi trebala ocjenjivati zahtjeve u paketu. Posebno bi trebalo razmotriti prihvatljivost i točnost prijavljenih rashoda, izravnu povezanost rashoda s mjerama poduzetima za uklanjanje posljedica povlačenja i mjere koje je uvela dotična država članica kako bi se izbjeglo dvostruko financiranje. Trebalo bi osigurati i raspodjelu rashoda po sektorima i regijama razine NUTS 2, među ostalim i za najudaljenije regije. Nakon procjene zahtjeva za finansijski doprinos iz pričuve Komisija bi trebala poravnati isplaćeno predfinanciranje i izvršiti povrat neiskorištenog iznosa. Kako bi se potpora usmjerila na države članice koje su najteže pogodjene povlačenjem, ako rashodi u dotičnoj državi članici koje je Komisija priznala kao prihvatljive premašuju iznos isplaćen kao predfinanciranje i 0,06 % nominalnog bruto nacionalnog dohotka (BND) dotične države članice za 2021., trebalo bi biti moguće dopustiti daljnju dodjelu iz pričuve toj državi članici u granicama raspoloživih finansijskih sredstava. S obzirom na očekivani gospodarski šok, trebalo bi predvidjeti mogućnost upotrebe vraćenih iznosa predfinanciranja za nadoknadu dodatnih rashoda država članica.</p>

Amandman 9.

Uvodna izjava 16.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Kako bi se osiguralo pravilno funkcioniranje podijeljenog upravljanja, države članice trebale bi uspostaviti sustav upravljanja i kontrole, imenovati tijela odgovorna za upravljanje pričuvom i zasebno neovisno tijelo za reviziju te o njima obavijestiti Komisiju. Radi pojednostavljenja države članice <i>mogu</i> se koristiti postojećim imenovanim tijelima i sustavima uspostavljenima u svrhu upravljanja i kontrole financiranja kohezijske politike ili Fonda solidarnosti Europske unije. Potrebno je odrediti odgovornosti država članica i utvrditi posebne zahtjeve za imenovana tijela.	Kako bi se osiguralo pravilno funkcioniranje podijeljenog upravljanja, države članice trebale bi uspostaviti sustav upravljanja i kontrole, imenovati nacionalna ili regionalna tijela odgovorna za upravljanje pričuvom i zasebno neovisno tijelo za reviziju te o njima obavijestiti Komisiju. Radi pojednostavljenja države članice trebale bi se koristiti postojećim imenovanim tijelima i sustavima uspostavljenima u svrhu upravljanja i kontrole financiranja kohezijske politike ili Fonda solidarnosti Europske unije. Potrebno je odrediti odgovornosti država članica i utvrditi posebne zahtjeve za imenovana tijela. Države članice osigurat će da relevantne lokalne i regionalne vlasti budu uključene u provedbu i praćenje fondova, osobito putem tijela za praćenje, ako već nisu njihovi članovi.

Amandman 10.

Uvodna izjava 19.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
(19) Kako bi se povećala transparentnost uporabe doprinos Unije, Komisija bi trebala podnijeti završno izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o izvršavanju pričuve.	(19) Kako bi se povećala transparentnost uporabe doprinos Unije, Komisija bi trebala podnijeti završno izvješće Europskom parlamentu, Vijeću, Odboru regija i Europskom gospodarskom i socijalnom odboru o izvršavanju pričuve.

Amandman 11.

Članak 2.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:	Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

(1) „referentno razdoblje” znači referentno razdoblje iz članka 63. stavka 5. točke (a) Financijske uredbe, koje traje od 1. srpnja 2020. do 31. prosinca 2022.;

(2) „primjenjivo pravo” znači pravo Europske unije i nacionalno pravo koje se odnosi na njegovu primjenu;

(1) „referentno razdoblje” znači referentno razdoblje iz članka 63. stavka 5. točke (a) Financijske uredbe, koje traje od 1. srpnja 2020. do 31. prosinca 2022.;

(2) „primjenjivo pravo” znači pravo Europske unije i nacionalno pravo koje se odnosi na njegovu primjenu;

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
(3) „nepravilnost” znači svako kršenje prava Unije ili nacionalnog prava u vezi s njegovom primjenom koje proizlazi iz djelovanja ili propusta bilo kojeg javnog ili privatnog subjekta uključenog u izvršavanje pričuve, uključujući tijela država članica, koje šteti, ili bi moglo našteti proračunu Unije, tako da optereti proračun Unije neopravdanim izdatkom;	(3) „nepravilnost” znači svako kršenje prava Unije ili nacionalnog prava u vezi s njegovom primjenom koje proizlazi iz djelovanja ili propusta bilo kojeg javnog ili privatnog subjekta uključenog u izvršavanje pričuve, uključujući tijela država članica, koje šteti, ili bi moglo našteti proračunu Unije, tako da optereti proračun Unije neopravdanim izdatkom;
(4) „ukupna stopa pogreške” znači ukupne pogreške utvrđene u uzorku podijeljene s revizijskim statističkim skupom;	(4) „ukupna stopa pogreške” znači ukupne pogreške utvrđene u uzorku podijeljene s revizijskim statističkim skupom;
(5) „stopa preostale pogreške” znači ukupna stopa pogreške umanjena za finansijske ispravke koje je primjenila država članica u svrhu smanjivanja rizika koje je utvrdilo neovisno tijelo za reviziju u svojim revizijama financiranih mjera, podijeljena s rashodima koje treba pokriti finansijskim doprinosom iz pričuve;	(5) „stopa preostale pogreške” znači ukupna stopa pogreške umanjena za finansijske ispravke koje je primjenila država članica u svrhu smanjivanja rizika koje je utvrdilo neovisno tijelo za reviziju u svojim revizijama financiranih mjera, podijeljena s rashodima koje treba pokriti finansijskim doprinosom iz pričuve;
(6) „premještanje” znači transfer iste ili slične djelatnosti ili njezina dijela u smislu članka 2. točke 61a. Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014.	

Amandman 12.

Članak 4.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
1. Sve su države članice prihvatljive za potporu iz pričuve.	1. Sve su države članice prihvatljive za potporu iz pričuve.
2. Najviši iznos sredstava za pričuvu je 5 370 994 000 EUR u tekućim cijenama.	2. Najviši iznos sredstava za pričuvu je 6 370 994 000 EUR u tekućim cijenama.
3. Sredstva iz stavka 2. raspodjeljuju se kako slijedi:	3. Sredstva iz stavka 2. raspodjeljuju se kako slijedi:
(a) iznos predfinanciranja od 4 244 832 000 EUR stavlja se na raspolaganje 2021. u skladu s člankom 8.;	(a) iznos predfinanciranja od 4 244 832 000 EUR stavlja se na raspolaganje 2021. u skladu s člankom 8.;
(b) dodatni iznosi od 1 126 162 000 EUR stavlju se na raspolaganje 2024. u skladu s člankom 11.	(b) dodatni iznosi od 2 126 162 000 EUR stavlju se na raspolaganje 2026. u skladu s člankom 11.
Iznosi iz prvog podstavka točke (a) ovog stavka smatraju se predfinanciranjem u smislu članka 115. stavka 2. točke (b) podtočke i. Finansijske uredbe.	Iznosi iz prvog podstavka točke (a) ovog stavka smatraju se predfinanciranjem u smislu članka 115. stavka 2. točke (b) podtočke i. Finansijske uredbe.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	<p>4. <i>Sredstva za prefinanciranje iz pričuve dodijeljena na temelju kriterija ribarstva (Prilog I. stavak 2.) upotrebljavaju se isključivo za mjere potpore lokalnim i regionalnim poduzećima i zajednicama ovisnima o ribolovnim aktivnostima u vodama isključivog gospodarskog pojasa Ujedinjene Kraljevine, kako je predviđeno člankom 5. stavkom 1. točkom (c).</i></p> <p>5. <i>Pri određivanju mjera potpore koje se financiraju sredstvima dodijeljenima u skladu s kriterijem trgovine s Ujedinjenom Kraljevinom (Prilog I. stavak 2.), države članice uzimaju u obzir relativnu važnost neto trgovine za svaku regiju (NUTS 2). Ta trgovina u svakom slučaju uključuje turističke usluge.</i></p>

Amandman 13.

Novi članak 4.a

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	<p>Postupak savjetovanja</p> <p>1. <i>Svaka država članica uspostavlja višerazinski dijalog, u skladu s nacionalnim pravnim okvirom, i to barem s lokalnim i regionalnim vlastima u najpogođenijim područjima. Taj postupak savjetovanja temelji se na načelu partnerstva u okviru kohezijske politike i odnosi se na utvrđivanje i provedbu mjera koje se podupiru sredstvima iz pričuve.</i></p> <p>2. <i>Načine savjetovanja s lokalnim i regionalnim vlastima i njihovog uključivanja država članica određuje u [novom Prilogu IV.].</i></p>

Obrazloženje

Postupak savjetovanja trebao bi biti ključan dio odlučivanja o dodjeli predmetnih sredstava. Lokalne i regionalne vlasti trebale bi biti uključene u postupak savjetovanja, u skladu s postupcima za kohezijsku politiku.

Amandman 14.

Članak 5. stavak 1.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Prihvatljivost	<p>Prihvatljivost</p> <p>1. Finansijskim doprinosom iz pričuve podupiru se javni rashodi izravno povezani s mjerama koje države članice poduzimaju posebno kako bi pridonijele ciljevima iz članka 3. i mogu obuhvaćati:</p> <p>1. Finansijskim doprinosom iz pričuve podupiru se javni rashodi izravno povezani s mjerama koje države članice poduzimaju posebno kako bi pridonijele ciljevima iz članka 3. i mogu obuhvaćati:</p>

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
(a) mjere za pomoć poduzećima i lokalnim zajednicama na koje povlačenje štetno utječe;	(a) mjere za pomoć poduzećima, <i>i to prvenstveno MSP-ovima, regijama</i> i lokalnim zajednicama na koje povlačenje štetno utječe, <i>uključujući kompenzacijске mjere za poduzeća koja su zbog ograničenog pristupa tržištu Ujedinjene Kraljevine uvođenjem necarinskih prepreka zabilježila velik pad prometa;</i>
(b) mjere za potporu najteže pogodjenim gospodarskim sektorima;	(b) mjere za potporu najteže pogodjenim gospodarskim sektorima, <i>uključujući ulaganja potrebna za reorganizaciju lanaca vrijednosti;</i>
(c) mjere za potporu poduzećima i lokalnim zajednicama ovisnima o ribolovnim aktivnostima u vodama Ujedinjene Kraljevine;	(c) mjere za potporu poduzećima i lokalnim <i>i regionalnim</i> zajednicama ovisnima o ribolovnim aktivnostima u vodama Ujedinjene Kraljevine, <i>uključujući ulaganja potrebna za restrukturiranje sektora;</i>
(d) mjere za potporu zapošljavanju, među ostalim putem programa skraćenog radnog vremena, prekvalifikacije i osposobljavanja u pogodjenim sektorima;	(d) <i>mjere za ublažavanje gospodarskog i socijalnog učinka Brexita na druge posebno pogodene sektore, kao što su turistički sektor i sektor izvoza poljoprivrednih proizvoda te istraživanje i inovacije;</i>
(e) mjere za osiguravanje funkciranja graničnih, sanitarnih, fitosanitarnih i sigurnosnih kontrola te carinskih provjera i kontrola ribarstva, kao i prikupljanja neizravnih poreza, uključujući dodatno osoblje i infrastrukturu;	(e) mjere za potporu zapošljavanju, među ostalim putem programa skraćenog radnog vremena, prekvalifikacije i osposobljavanja u pogodjenim sektorima;
(f) mjere za olakšavanje sustava certificiranja i odobravanja proizvoda, za pomoć u ispunjavanju zahtjeva u pogledu poslovnog nastana, za olakšavanje označivanja i obilježavanja, na primjer za sigurnosne, zdravstvene i ekološke standarde, kao i za pomoć u uzajamnom priznavanju;	(f) <i>mjere za olakšavanje ponovnog uključivanja na tržiste rada Europske unije državljana država članica EU-a koji su zbog ograničenja slobodnog kretanja radnika morali napustiti Ujedinjenu Kraljevinu;</i>
(g) mjere za komunikaciju, informiranje i jačanje osviještenosti građana i poduzeća o promjenama koje proizlaze iz povlačenja u odnosu na njihova prava i obveze.	(g) mjere za osiguravanje funkciranja graničnih, sanitarnih, fitosanitarnih i sigurnosnih kontrola te carinskih provjera i kontrola ribarstva, kao i prikupljanja neizravnih poreza, uključujući dodatno <i>kvalificirano</i> osoblje i <i>fizičku i nematerijalnu</i> infrastrukturu;

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	<p>(h) mjere za olakšavanje sustava certificiranja i odobravanja proizvoda, za pomoć u ispunjavanju zahtjeva u pogledu poslovnog nastana, za olakšavanje označivanja i obilježavanja, na primjer za sigurnosne, zdravstvene i ekološke standarde, kao i za pomoć u uzajamnom priznavanju;</p> <p>(i) mjere za komunikaciju, informiranje i jačanje osvijestenosti građana i poduzeća, posebice malih i srednjih poduzeća, o promjenama koje proizlaze iz povlačenja, a odnose se na njihova prava i obveze;</p> <p>(j) mjere za ublažavanje poremećaja uzrokovanih povlačenjem Ujedinjene Kraljevine iz programâ suradnje i razmjene;</p> <p>(k) mjere za osiguravanje dijaloga i savjetovanja između najpogođenijih područja i sektora kako bi se ograničili neочекivani učinci poremećaja između europskih i britanskih partnera i stvorilo okruženje pogodno za neometanu i operativnu provedbu Sporazuma o trgovini i suradnji;</p> <p>(l) mjere za procjenu učinka i evaluaciju mjera provedenih u okviru pričuve.</p>

Amandman 15.

Članak 5. stavak 2.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
2. Rashodi su prihvatljivi ako nastanu i budu plaćeni tijekom referentnog razdoblja za mjere provedene u doticnoj državi članici ili u korist dolične države članice.	2. Rashodi su prihvatljivi ako nastanu i budu plaćeni tijekom referentnog razdoblja za mjere provedene u pogodenim regijama i sektorima dolične države članice.

Amandman 16.

Članak 5. stavak 3.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Pri izradi mjera potpore države članice uzimaju u obzir raznolik učinak povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Unije na različite regije i lokalne zajednice i usmjeravaju potporu iz pričuve na one najteže pogodene, prema potrebi.	Pri izradi mjera potpore države članice uzimaju u obzir raznolik učinak povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Unije na različite regije i lokalne zajednice i usmjeravaju potporu iz pričuve na one najteže pogodene, prema potrebi, osiguravajući ravnopravnu raspodjelu potpore u skladu s ekonomskim posljedicama kojima su regije izložene.

Obrazloženje

Ovom se izmjenom nastoji osigurati da se pri dodjeli sredstava iz pričuve u obzir uzme gospodarski učinak Brexita na svaku pogodenu regiju kako bi se osigurala pravedna raspodjela potpore na temelju stvarne gospodarske štete.

Amandman 17.

Članak 5. stavak 4.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Mjere iz stavka 1. u skladu su s primjenjivim pravom.	Mjere iz stavka 1. u skladu su s primjenjivim pravom, <i>osim iznimki navedenih u članku [novi članak 6.]</i> .

Amandman 18.

Članak 5. stavak 5.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Prihvatljive mjere iz stavka 1. mogu dobiti potporu iz drugih programa i instrumenata Unije pod uvjetom da takva potpora ne pokriva iste troškove.	Prihvatljive mjere iz stavka 1. mogu dobiti potporu iz drugih programa i instrumenata Unije pod uvjetom da takva potpora ne pokriva iste troškove. <i>U okviru nastojanja da se izbjegne preklapanje financiranja s relevantnim se regionalnim i lokalnim tijelima koja obavljaju funkcije upravljačkih tijela ili posredničkih tijela europskih fondova provodi savjetovanje i ona se u potpunosti uključuju u taj postupak. Odluka o mobilizaciji strukturnih fondova, a ne pričuve, mora biti predmet savjetovanja s relevantnim dionicima s obzirom na posljedice koje bi to moglo imati na provedbu drugih europskih mjera i programa za financiranje.</i>

Amandman 19.

Novi članak 5.a

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	<p>Državne potpore</p> <p>1. Za sektor ribarstva i za sektor primarne proizvodnje poljoprivrednih proizvoda, članci 107., 108. i 109. Ugovora o funkcioniranju Europske unije ne primjenjuju se na plaćanja koja na temelju ove Uredbe vrše države članice, a koja su obuhvaćena područjem primjene članka 42. Ugovora o funkcioniranju Europske unije za potpore koje se tijekom referentnog razdoblja dodjeljuju isključivo na temelju članka 5.</p> <p>2. Nacionalne odredbe, kojima se uspostavlja javno financiranje koje nadilazi odredbe ove Uredbe, a koje se odnose na plaćanja iz stavka 1., u cijelosti podliježu člancima 107., 108. i 109. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.</p>

Amandman 20.

Članak 6.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p style="text-align: center;">Isključenje iz potpore</p> <p>Iz pričuve se ne podupiru:</p> <p>(a) porez na dodanu vrijednost;</p> <p>(b) tehnička pomoć za upravljanje, praćenje, informiranje i komunikaciju, rješavanje pritužbi te kontrolu i reviziju pričuve;</p> <p>(c) rashodi za potporu premeštanju kako je definirano u članku 2. točki 6.;</p> <p>(d) rashodi za potporu premeštanju u skladu s člankom 14. stavkom 16. Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 ako doprinos iz pričuve čini državnu potporu.</p>	<p style="text-align: center;">Isključenje iz potpore</p> <p>Iz pričuve se ne podupiru:</p> <p>(a) porez na dodanu vrijednost, <i>pri čemu su iznimka slučajevi kada nacionalnim zakonodavstvom o PDV-u nije predviđena mogućnost njegova povrata;</i></p> <p>(b) rashodi za potporu premeštanju kako je definirano u članku 2. točki 6.;</p> <p>(c) rashodi za potporu premeštanju u skladu s <i>člankom 2. stavkom 61.a</i> i člankom 14. stavkom 16. Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 ako doprinos iz pričuve čini državnu potporu;</p> <p>(d) korisnici sa sjedištem registriranim u trećoj državi.</p>

Amandman 21.

Članak 7. stavak 5.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Odstupajući od članka 12. Financijske uredbe, neiskorištena odobrena sredstva za preuzimanje obveza i odobrena sredstva za plaćanje u okviru ove Uredbe automatski se prenose i mogu biti upotrijebljena do 31. prosinca 2025. Prenesena odobrena sredstva najprije se troše u sljedećoj finansijskoj godini.	Odstupajući od članka 12. Financijske uredbe, neiskorištena odobrena sredstva za preuzimanje obveza i odobrena sredstva za plaćanje u okviru ove Uredbe automatski se prenose i mogu biti upotrijebljena do 31. prosinca 2026. Prenesena odobrena sredstva najprije se troše u sljedećoj finansijskoj godini.

Amandman 22.

Članak 8. stavak 3.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Komisija isplaćuje predfinanciranje u roku od 60 dana od datuma donošenja provedbenog akta iz stavka 2. Poravnava se u skladu s člankom 11.	Komisija isplaćuje predfinanciranje u roku od 45 dana od datuma donošenja provedbenog akta iz stavka 2. Poravnava se u skladu s člankom 11.

Amandman 23.

Članak 10. stavak 1.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Zahtjev se temelji na predlošku utvrđenom u Prilogu II. Zahtjev uključuje informacije o ukupnim javnim rashodima koji su nastali za države članice i koje su one platile te vrijednosti pokazatelja ostvarenja za mjere kojima se pruža potpora. Zahtjevu se prilaže dokumenti iz članka 63. stavaka 5., 6. i 7. Financijske uredbe i izvješće o provedbi.	Zahtjev se temelji na predlošku utvrđenom u Prilogu II. Zahtjev uključuje informacije o ukupnim javnim rashodima koji su nastali za države članice i koje su one platile, <i>uključujući raspodjelu rashoda po regijama razine NUTS 2</i> , te vrijednosti pokazatelja ostvarenja za mjere kojima se pruža potpora. Zahtjevu se prilaže dokumenti iz članka 63. stavaka 5., 6. i 7. Financijske uredbe i izvješće o provedbi.

Amandman 24.

Članak 10. stavak 2.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>2. Izvješće o provedbi za pričuvu uključuje:</p> <p>(a) opis učinka povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Unije u gospodarskom i socijalnom smislu, uključujući utvrđivanje regija, područja i sektora koji su najteže pogodjeni;</p> <p>(b) opis mjera poduzetih radi suzbijanja štetnih posljedica povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Unije, opseg u kojem su te mjere ublažile regionalni i sektorski učinak iz točke (a) i načina na koji su provedene;</p> <p>(c) obrazloženje prihvatljivosti nastalih i plaćenih rashoda te njihovu izravnu povezanost s povlačenjem Ujedinjene Kraljevine iz Unije;</p>	<p>2. Izvješće o provedbi za pričuvu uključuje:</p> <p>(a) opis učinka povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Unije u gospodarskom i socijalnom smislu, uključujući utvrđivanje regija, područja i sektora koji su najteže pogodjeni; <i>financijska evaluacija radi se u stalnim eurima</i>;</p> <p>(aa) <i>u skladu s [novim člankom 5.], opis savjetovanja provedenog s najpogođenijim regijama i sektorima, kako prilikom izrade mjera tako i tijekom njihove provedbe</i>;</p> <p>(b) opis mjera poduzetih radi suzbijanja štetnih posljedica povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Unije, opseg u kojem su te mjere ublažile regionalni i sektorski učinak iz točke (a) i načina na koji su provedene;</p> <p>(c) obrazloženje prihvatljivosti nastalih i plaćenih rashoda te njihovu izravnu povezanost s povlačenjem Ujedinjene Kraljevine iz Unije;</p>

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
(d) opis mjera poduzetih kako bi se izbjeglo dvostruko financiranje i osigurala komplementarnost s drugim instrumentima Unije i nacionalnim financiranjem;	(d) opis mjera poduzetih kako bi se izbjeglo dvostruko financiranje i osigurala komplementarnost s drugim instrumentima Unije i nacionalnim financiranjem;
(e) opis doprinosa mjera ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi tim promjenama.	(e) opis doprinosa mjera ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi tim promjenama.

Amandman 25.

Članak 13. stavak 1.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Upravljanje i kontrola	Upravljanje i kontrola
<p>1. Pri izvršenju zadaća povezanih s izvršavanjem pričuve, države članice poduzimaju sve potrebne mjere, uključujući zakonodavne, regulatorne i administrativne mjere, za zaštitu finansijskih interesa Unije, osobito:</p> <p>(a) imenuju tijelo odgovorno za upravljanje finansijskim doprinosom iz pričuve i neovisno tijelo za reviziju u skladu s člankom 63. stavkom 3. Finansijske uredbe te nadziru ta tijela;</p> <p>(b) uspostavljaju sustav upravljanja i kontrole za pričuvu u skladu s načelima dobrog finansijskog upravljanja i osiguravaju djelotvorno funkcioniranje tih sustava;</p> <p>(c) sastavljaju opis sustava upravljanja i kontrole u skladu s predloškom utvrđenim u Prilogu III., ažuriraju opis i stavlju ga na raspolaganje Komisiji na zahtjev;</p> <p>(d) u roku od tri mjeseca od stupanja na snagu ove Uredbe obavješćuju Komisiju o identitetu imenovanih tijela i tijela kojem se isplaćuje predfinanciranje te potvrđuju da su opisi sustava sastavljeni;</p> <p>(e) osiguravaju da rashodi koji se podupiru u okviru drugih programa i instrumenata Unije nisu uključeni za potporu iz pričuve;</p>	<p>1. Pri izvršenju zadaća povezanih s izvršavanjem pričuve, države članice poduzimaju sve potrebne mjere, uključujući zakonodavne, regulatorne i administrativne mjere, za zaštitu finansijskih interesa Unije, osobito:</p> <p>(a) na odgovarajućoj razini upravljanja imenuju jedno ili više tijela odgovornih za upravljanje finansijskim doprinosom iz pričuve i neovisno tijelo za reviziju u skladu s člankom 63. stavkom 3. Finansijske uredbe te nadziru ta tijela;</p> <p>(b) uspostavljaju sustav upravljanja i kontrole za pričuvu u skladu s načelima dobrog finansijskog upravljanja i osiguravaju djelotvorno funkcioniranje tih sustava;</p> <p>(c) sastavljaju opis sustava upravljanja i kontrole u skladu s predloškom utvrđenim u Prilogu III., ažuriraju opis i stavlju ga na raspolaganje Komisiji na zahtjev;</p> <p>(d) u roku od tri mjeseca od stupanja na snagu ove Uredbe obavješćuju Komisiju o identitetu imenovanih tijela i tijela kojem se isplaćuje predfinanciranje te potvrđuju da su opisi sustava sastavljeni;</p> <p>(e) osiguravaju da rashodi koji se podupiru u okviru drugih programa i instrumenata Unije nisu uključeni za potporu iz pričuve;</p>

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
(f) sprečavaju, otkrivaju i ispravljaju nepravilnosti i prijevare te izbjegavaju sukob interesa, među ostalim upotrebom jedinstvenog alata za rudarenje podataka koji osigurava Komisija; [...]	(f) sprečavaju, otkrivaju i ispravljaju nepravilnosti i prijevare te izbjegavaju sukob interesa; [...]

Amandman 26.

Članak 13. stavak 3.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Tijelo odgovorno za upravljanje financijskim doprinosom iz pričuve: (a) osigurava rad djelotvornog i učinkovitog sustava unutarnje kontrole; (b) utvrđuje kriterije i postupke za odabir mjera koje se trebaju financirati i uvjete za financijski doprinos iz pričuve; (c) provjerava provode li se mjere koje se financiraju iz pričuve u skladu s primjenjivim pravom i uvjetima za financijski doprinos iz pričuve te da se rashodi temelje na provjerljivoj popratnoj dokumentaciji; (d) uspostavlja djelotvorne mjere kako bi se izbjeglo dvostruko financiranje istih troškova iz pričuve i drugih izvora financiranja Unije; (e) osigurava ex post objavu u skladu s člankom 38. stavcima od 2. do 6. Financijske uredbe; (f) upotrebljava računovodstveni sustav za bilježenje i pohranu u električnom obliku podataka o nastalim rashodima koji se pokrivaju financijskim doprinosom iz pričuve, a koji pruža točne, potpune i pouzdane informacije na vrijeme; (g) stavlja na raspolaganje svu popratnu dokumentaciju koja se odnosi na rashode koji se pokrivaju financijskim doprinosom iz pričuve u razdoblju od pet godina nakon roka za podnošenje zahtjeva za financijski doprinos te tu obvezu prenosi u sporazume s drugim subjektima uključenima u izvršavanje pričuve;	Tijelo ili tijela odgovorna za upravljanje financijskim doprinosom iz pričuve: (a) osigurava rad djelotvornog i učinkovitog sustava unutarnje kontrole; (b) utvrđuje kriterije i postupke za odabir mjera koje se trebaju financirati i uvjete za financijski doprinos iz pričuve; (c) provjerava provode li se mjere koje se financiraju iz pričuve u skladu s primjenjivim pravom i uvjetima za financijski doprinos iz pričuve te da se rashodi temelje na provjerljivoj popratnoj dokumentaciji; (d) uspostavlja djelotvorne mjere kako bi se izbjeglo dvostruko financiranje istih troškova iz pričuve i drugih izvora financiranja Unije; (e) osigurava ex post objavu u skladu s člankom 38. stavcima od 2. do 6. Financijske uredbe; (f) upotrebljava računovodstveni sustav za bilježenje i pohranu u električnom obliku podataka o nastalim rashodima koji se pokrivaju financijskim doprinosom iz pričuve, a koji pruža točne, potpune i pouzdane informacije na vrijeme; (g) stavlja na raspolaganje svu popratnu dokumentaciju koja se odnosi na rashode koji se pokrivaju financijskim doprinosom iz pričuve u razdoblju od pet godina nakon roka za podnošenje zahtjeva za financijski doprinos te tu obvezu prenosi u sporazume s drugim subjektima uključenima u izvršavanje pričuve;

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
(h) za potrebe stavka 1. točke (f) prikuplja informacije u elektroničkom standardiziranom formatu kako bi se omogućila identifikacija primatelja finansijskog doprinosu iz pričuve i njihovih stvarnih vlasnika u skladu s Prilogom III.	(h) za potrebe stavka 1. točke (f) prikuplja informacije u elektroničkom standardiziranom formatu kako bi se omogućila identifikacija primatelja finansijskog doprinosu iz pričuve i njihovih stvarnih vlasnika u skladu s Prilogom III.

Amandman 27.

Članak 16. stavak 2.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
2. Do 30. lipnja 2027. Komisija Europskom parlamentu i Vijeću podnosi izvješće o provedbi za pričuvu.	2. Do 30. lipnja 2027. Komisija Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom odboru regija i Europskom gospodarskom i socijalnom odboru podnosi izvješće o provedbi za pričuvu.

Amandman 28.

Prilog I. stavak 3.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>3. Faktor povezan s ribarstvom određuje se na temelju sljedećeg kriterija i primjenom sljedećih koraka:</p> <p>(a) udio svake države članice u ukupnoj vrijednosti ribe ulovljene u IGP-u Ujedinjene Kraljevine;</p> <p>(b) <i>ti se udjeli povećavaju za države članice čije je ribarstvo iznadprosječno ovisno o ribi ulovljenoj u IGP-u Ujedinjene Kraljevine te se smanjuju za one koje imaju ispodprosječnu ovisnost, kako slijedi:</i></p> <p>i. za svaku državu članicu vrijednost ribe ulovljene u IGP-u Ujedinjene Kraljevine izražena kao postotak ukupne vrijednosti ribe koju je ta država članica ulovila izražena je kao indeks prosjeka EU-a (indeks ovisnosti);</p> <p>ii. početni udio u vrijednosti ribe ulovljene u IGP-u Ujedinjene Kraljevine prilagođava se množenjem s indeksom ovisnosti države članice;</p> <p>iii. <i>ti se prilagođeni udjeli</i> ponovno prilagođavaju kako bi se osiguralo da zbroj udjela svih država članica iznosi 100 %.</p>	<p>3. Faktor povezan s ribarstvom određuje se na temelju sljedećeg kriterija i primjenom sljedećih koraka:</p> <p>a) udio svake države članice u ukupnoj vrijednosti ribe ulovljene u razdoblju 2015. – 2018. u IGP-u Ujedinjene Kraljevine;</p> <p>(b) <i>ti se udjeli</i> ponovno prilagođavaju kako bi se osiguralo da zbroj udjela svih država članica iznosi 100 %.</p>

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>4. Faktor povezan s trgovinom dobiva se primjenom sljedećih koraka:</p> <p>a) trgovina svake države članice s Ujedinjenom Kraljevinom izražena je kao udio u trgovini EU-a s Ujedinjenom Kraljevinom (trgovina je zbroj uvoza i izvoza robe i usluga);</p>	<p>4. Faktor povezan s trgovinom dobiva se primjenom sljedećih koraka:</p> <p>a) trgovina svake države članice s Ujedinjenom Kraljevinom izražena je kao udio u trgovini EU-a s Ujedinjenom Kraljevinom (trgovina je zbroj uvoza i izvoza robe i usluga, uključujući turistički sektor, s izuzetkom finansijskih usluga);</p>

Amandman 29.

Novi Prilog III.a

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	<p>Prilog III.a</p> <p>Obrazac za sektorsku i geografsku raspodjelu</p> <p>1. Utvrđivanje najpogođenijih gospodarskih sektora:</p> <p>2. Utvrđivanje najpogođenijih regija razine NUTS 2:</p> <p><i>Za svaku regiju (uključujući regije iz članka 349. Ugovora o funkcioniranju Europske unije):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> — Klasifikacija NUTS 2 — Naziv regije — Broj stanovnika regije (datum) — BDP regije — Obujam trgovine s Ujedinjenom Kraljevinom 2019. <p>3. Opis primjenjenog partnerskog pristupa:</p> <p>4. Provedba strategija:</p> <p><i>(navedite primjenjene strateške dokumente)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> — Opća strategija: — Regionalne strategije: — Sektorske strategije: <p>5. Opis uspostavljenih alata za praćenje i evaluaciju:</p> <p>6. Specifikacija troškova</p> <p>Isplaćeni iznos</p> <p>Sektor ribarstva</p> <p>Sektori povezani s trgovinom</p>

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	<p>7. Geografska specifikacija rashoda</p> <p><i>i. Najpogodenje regije razine NUTS 2: Klasifikacija NUTS 2 Iznos EUR po stanovniku</i></p> <p><i>ii. Iznos bez geografskog obuhvata:</i></p> <p>8. Doprinos klimatskim ciljevima</p> <p>Postotak rashoda:</p> <p>9. Doprinos ciljevima digitalne tranzicije</p> <p>Postotak rashoda:</p>

II. PREPORUKE O POLITIKAMA

EUROPSKI ODBOR REGIJA

1. pozdravlja uspostavu pričuve za prilagodbu Brexitu, čiji je cilj ublažiti teritorijalni učinak povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije. Pričuva za prilagodbu Brexitu konkretni je izraz unutareuropske solidarnosti i njome se nastoji doprinijeti gospodarskoj, socijalnoj i teritorijalnoj koheziji, što je vidljivo iz pravne osnove prijedloga Komisije (članak 175. UFEU-a);

2. smatra da je postignuti Sporazum o trgovini i suradnji između EU-a i Ujedinjene Kraljevine kao ishod pregovora pozitivan, ali da novi okvir odnosa s Ujedinjenom Kraljevinom za sobom povlači znatne teritorijalne posljedice. Budući da Sporazum o trgovini i suradnji nije u potpunosti u skladu s idejom sporazuma o slobodnoj trgovini, mnoge europske regije i dalje su vrlo izložene gospodarskim i socijalnim posljedicama Brexita. Taj je učinak posebno izražen u regijama koje su geografski blizu Ujedinjenoj Kraljevini ili imaju vrlo bliske odnose s partnerima iz Ujedinjene Kraljevine. Lokalne i regionalne vlasti, gospodarski subjekti, turizam, obrazovni i istraživački sektori, ali i građani i civilno društvo, suočeni su s posljedicama uspostave novih granica, novih administrativnih postupaka, novih komplikacija u vrijednosnim lancima i prestanka programâ suradnje;

3. skreće pozornost na činjenicu da se niz lokalnih i regionalnih vlasti koje se sada nalaze na novim vanjskim granicama Europske unije suočava s vrlo stvarnim geopolitičkim posljedicama Sporazuma o trgovini i suradnji. Stoga je dobrodošla činjenica da se prihvatljivima smatraju mјere kojima se poboljšava protočnost trgovine robom i kretanja osoba te njihove kontrole. OR naglašava da će u tim novim pograničnim regijama lokalna i regionalna ulaganja povezana s kontrolama pomoći u zaštiti svih europskih građana unutar novih granica Europske unije. OR poziva Parlament i Vijeće da utvrde minimalnu i pravednu donju granicu pokrivenosti;

4. poziva da se za 1 milijardu EUR poveća dodatni iznos koji se u drugoj fazi stavlja na raspolažanje u skladu s člankom 11. kako bi se bolje odgovorilo na kratkoročne i srednjoročne potrebe, u skladu sa zahtjevom za produljenje razdoblja prihvatljivosti pričuve za prilagodbu Brexitu;

5. ističe izloženost sektora ribarstva i morskih prehrambenih proizvoda, koji podliježe prijelaznom razdoblju od pet i pol godina. Osim novih ograničenja zajedničkih svim europskim sektorima, sektor ribarstva suočava se i s izravnom prijetnjom cijelom jednom segmentu svojih aktivnosti. Ta situacija iziskuje procjenu učinka koja što vjernije odražava regionalnu situaciju, bez nacionalne indeksacije. Treba postići pravedniju raspodjelu finansijskih sredstava među pogodjenim europskim regijama, neovisno o veličini države članice;

6. poziva na to da lokalne i regionalne vlasti budu okosnica za stvaranje tog novog finansijskog instrumenta. OR preporučuje da se uvedu kriteriji kojima se uzima u obzir regionalni intenzitet učinka i osigurava pravedna raspodjela sredstava na temelju veličine gospodarskog učinka u svakoj regiji. Kao što pokazuju OR-ove studije o posljedicama Brexita, sagledavanje posljedica na nacionalnoj razini ne odražava uvijek njihov vrlo lokalni intenzitet. Lokalne i regionalne vlasti moraju sudjelovati u procjeni učinaka i osmišljavanju mјera, tim više zato što će, ovisno o svojim nadležnostima, morati same unaprijed financirati određene mјere, razvijati teritorijalne strategije za ublažavanje učinka Brexita i mobilizirati dio sredstava EU-a kojima upravljaju. Sudjelovanje lokalnih i regionalnih vlasti doprinijet će usmjeravanju na potrebe i učinkovito provedbi pričuve za prilagodbu Brexitu;

7. također ističe izloženost regija zbog gubitka prilika za trgovanje s Ujedinjenom Kraljevinom i činjenicu da Sporazum o trgovini i suradnji nije u potpunosti u skladu sa scenarijem sporazuma o slobodnoj trgovini. To utječe na širok raspon sektora i ima unakrsni učinak na vrijednosne lance, na primjer u turizmu, ugostiteljstvu i poljoprivredno-prehrambenom sektorom, što dovodi do gubitka radnih mesta na terenu. OR pozdravlja činjenicu da će taj učinak vjerojatno imati dugotrajne socioekonomске posljedice za zajednice u brojnim regijama te da se stoga mora odmah riješiti. Nadalje ističe da je pričuva za prilagodbu Brexitu jedini finansijski instrument EU-a koji se odnosi na države članice, regije i sektore koji trpe negativne posljedice Brexita;

8. poziva na produljenje razdoblja prihvatljivosti do lipnja 2026. s obzirom na to da europsku solidarnost ne treba ograničavati na 2021. i 2022. godinu te na to da nisu predviđena sredstva za ublažavanje posljedica Brexita od 2023. nadalje;

— OR ukazuje na znatnu nedosljednost između trajanja prijelaznog razdoblja za sektor ribarstva i razdoblja prihvatljivosti pričuve za prilagodbu Brexitu. Samo će se produljenjem razdoblja prihvatljivosti rashoda do lipnja 2026. omogućiti odgovarajuća potpora tom sektorom. Iako su komplementarnosti s EFPR-om nužne, EFPR je i dalje strukturni instrument za provedbu zajedničke ribarstvene politike i ne može uzeti u obzir asimetrične teritorijalne posljedice Brexita;

— kad je riječ o uspostavi trajne kontrolne infrastrukture, OR primjećuje da zbog zdravstvene situacije povezane s COVID-om 19 nije moguće izmjeriti stvarne tokove niti smjesta početi s ulaganjima;

— određene mjere ili ulaganja mogu uključivati minimalna razdoblja pripreme ili provedbe, koja ne dopuštaju izvršavanje obveza i plaćanja prije 31. prosinca 2022. OR ovdje upućuje i na postupke javne nabave i na postupke kojima se osigurava usklađenost mjera ili ulaganja s važećim pravilima EU-a ili nacionalnim pravilima (studije utjecaja na okoliš, urbanističke dozvole, javne istrage, postupci prijave državnih potpora itd.);

— naglašava da Brexit u različitim europskim regijama ima različite posljedice i stoga toplo pozdravlja činjenicu da države članice mogu biti fleksibilne u osmišljavanju mera kojima će na najbolji način zadovoljiti svoje potrebe. Važno je da se, ovisno o lokalnim i regionalnim potrebama, mogu razviti i mjeru koje pogoduju industriji, turizmu, prometu, istraživanju i inovacijama te poljoprivrednom ili poljoprivredno-prehrambenom sektorom. OR smatra da u Uredbi treba izričito navesti potencijalnu raznolikost područja primjene pričuve kako bi se olakšalo pravilno razumijevanje i provedba sredstava;

9. smatra da će pričuva imati ključnu ulogu u podupiranju provedbe novog pravnog okvira kojim se uređuju odnosi EU-a i Ujedinjene Kraljevine, čije se posljedice ne mogu u potpunosti utvrditi, posebno zbog kombiniranih učinaka Brexita i pandemije bolesti COVID-19. To vrijedi i za određena pitanja o kojima još treba pregovarati, poput finansijskih usluga ili sudjelovanja Ujedinjene Kraljevine u programu Obzor Europa. U obzir će se morati uzimati i povoljna i nepovoljna kretanja;

10. pita se donosi li osmotrijedno javno savjetovanje o pričuvi za prilagodbu Brexitu, koje je Europska komisija pokrenula 24. veljače 2021.⁽¹⁾, ikakvu dodanu vrijednost u smislu dobrog upravljanja, s obzirom na činjenicu da je zakonodavni prijedlog predstavljen dva mjeseca ranije i da su međuinstitucijski pregovori za postizanje dogovora u prvom tromjesečju 2021. već znatno napredovali;

11. smatra da je Brexit stvorio posebnu situaciju i da se s postojećim programima poput Europskog fonda solidarnosti mogu povući samo ograničene paralele. OR izražava žaljenje zbog toga što prijedlog Komisije ne odražava načelo partnerstva koje odlikuje kohezijsku politiku jer ne pruža jamstva u pogledu uloge lokalnih i regionalnih vlasti u upravljanju. Način osmišljavanja mera i upravljanja trebao bi bolje odražavati spomenutu logiku usmjerenošti na teritorijalne učinke;

12. smatra da državama članicama treba omogućiti fleksibilnost u utvrđivanju sustava upravljanja, odnosno broja tijela i razina upravljanja (nacionalna, regionalna ili meduregionalna). Zauzvrat, države članice morat će opravdati svoj izbor iz aspekta supsidijarnosti, a posebno iz aspekta svojih sposobnosti da zadovolje potrebe koncentrirane u određenim izloženijim regijama i gospodarskim sektorima. U svakom slučaju, mora se osigurati sudjelovanje regionalne razine u postupku upravljanja;

⁽¹⁾ <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12917-Proposal-for-a-Regulation-Regional-and-urban-Policy>

13. smatra da će Brexit znatno utjecati na vrlo raznolika područja poput ribarstva i morskih proizvoda, mobilnosti građana, osposobljavanja, projekata suradnje u području istraživanja, razvoja i inovacija, prijenosa znanja, borbe protiv klimatskih promjena, očuvanja ekosustava i javno-privatnih partnerstava. Zbog različitog stupnja decentralizacije država članica, suradnja između različitih administrativnih razina može se smatrati nužnom ili pozitivnim čimbenikom koji teritorijalnim područjima pomaže u prevladavanju negativnih vanjskih učinaka Brexita. Odbor poziva na to da načelo partnerstva postane stvarnost i da se pričuvom za prilagodbu Brexitu upravlja u skladu s općim kriterijima za programe podijeljenog upravljanja između Komisije, država članica te regionalnih i lokalnih vlasti;

14. predlaže državama članicama da potiču uspostavu regionalnih strategija kako bi mogle predvidjeti vremenski raspored provedbe mjera i srednjoročnih promjena. To bi trebalo biti usklađeno sa svim relevantnim lokalnim i regionalnim politikama. U trenutku isplate prefinanciranja države članice trebale bi Europsku komisiju obavijestiti o tome kako će, u okviru „obveze partnerstva”, osigurati sudjelovanje regionalnih i lokalnih vlasti i savjetovanje s njima;

15. predlaže da se sve odredbe o uključivanju lokalnih i regionalnih vlasti osiguraju mehanizmom kojim će se informirati Europska komisija. OR posebno preporučuje da države članice pri povećanju rashoda obavijeste Europsku komisiju i dostave joj novi prilog sa raspodjelom rashoda po sektorima i regijama razine NUTS 2, koji će sadržati i njihov doprinos klimatskim ciljevima. Te kvantitativne i kvalitativne informacije pridonijet će i evaluaciji pričuve za prilagodbu Brexitu i omogućiti da se, prije isplate dodatnih iznosa stavljenih na raspolaganje u drugoj fazi u skladu s člankom 11., procijeni kako se pričuva za prilagodbu Brexitu koristi u svakoj državi članici i osigura da je predloženi partnerski pristup doista proveden;

16. želi osigurati da regionalne i lokalne vlasti zadužene za upravljačka tijela ili posrednička tijela u okviru europskih fondova sudjeluju u nastojanjima da se izbjegne preklapanje financiranja. S druge strane, odluka o mobilizaciji strukturnih fondova, a ne pričuve za prilagodbu Brexitu, morat će biti predmet savjetovanja s relevantnim dionicima s obzirom na moguće posljedice na provedbu drugih europskih ciljeva;

17. poziva na to da dio sredstava bude dostupan kako bi se, nakon odobrenja kriterija za raspodjelu i prefinanciranje, mogao prenijeti na države članice i regije kako bi one po potrebi mogle financirati relevantne mjere potpore, a da pritom ne moraju prvo koristiti vlastita sredstva;

18. poziva na fleksibilnost u području državnih potpora kako bi se osigurala brza provedba mjera i osigurala sposobnost intervencije u korist najpogođenijih gospodarskih subjekata. Privremene mjere donesene zbog COVID-a 19 moraju se proširiti na izravne posljedice Brexita, i to tijekom cijelog razdoblja prihvatljivosti rashoda pričuve za prilagodbu Brexitu. Odredbe koje se u sektorima ribarstva i poljoprivrede primjenjuju na Europski fond za pomorstvo i ribarstvo i Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj trebale bi se primjenjivati na pričuvu za prilagodbu Brexitu;

19. ističe činjenicu da su mala i srednja poduzeća koja trguju s Ujedinjenom Kraljevinom nerazmjerno pogodjena troškovima novih administrativnih postupaka povezanih s izvozom u Ujedinjenu Kraljevinu u odnosu na svoj promet. Stoga bi relativne troškove za poduzeća trebalo uzeti u obzir za raspodjelu sredstava iz pričuve za prilagodbu Brexitu;

20. poziva na to da PDV-a za koji se ne može dobiti povrat bude prihvatljiv, kako je predviđeno Europskim fondom solidarnosti. Bez toga se europska solidarnost za mnoge mjere koje financiraju lokalne i regionalne vlasti ne bi mogla iskoristiti 100 %;

21. poziva na to da se isplata dodatnih sredstava 2023. godine djelomično poveže s europskom procjenom stvarnog učinka Brexita u razdoblju 2021. – 2022. kako bismo se mogli bolje usmjeriti na najpogođenije regije i sektore, ali i kako bi se utvrdilo koji su sektori otporniji ili su imali koristi od promjena;

22. ponavlja da se zalaže za nastavak suradnje između britanskih i europskih dionika i poziva na to da se pričuvom za prilagodbu Brexitu podrže europski partneri u dijalogu koji treba očuvati, kako bi se izbjegli sporovi koji proizlaze iz provedbe Sporazuma o trgovini i suradnji, ali i kako bi se izgradila buduća suradnja.

Bruxelles, 19. ožujka 2021.

*Predsjednik
Europskog odbora regija*
Apostolos TZITZIKOSTAS

Mišljenje Europskog odbora regija – Primjerene minimalne plaće u Europskoj uniji

(2021/C 175/08)

Izvjestitelj:	Peter KAISER (AT/PES), predsjednik Koruške
Referentni dokument:	Prijedlog Direktive Europskog parlamenta i Vijeća o primjerenim minimalnim plaćama u Europskoj uniji COM(2020) 682 final

I. PREPORUKE ZA IZMJENE

Amandman 1.

Uvodna izjava 21.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Minimalne plaće smatraju se primjerenima ako su pravedne u odnosu na distribuciju plaća u zemlji i ako osiguravaju pristojan životni standard. Primjereno zakonskih minimalnih plaća određuje se na temelju nacionalnih socioekonomskih okolnosti, uključujući rast zapošljavanja, konkurentnost te regionalna i sektorska kretanja. Njihovu primjereno trebalo bi procijeniti barem u odnosu na kupovnu moć, kretanja produktivnosti i njihov odnos s razinama, distribucijom i rastom bruto plaća. Upotreba pokazatelja koji se obično upotrebljavaju na međunarodnoj razini, poput 60 % medijana bruto plaće i 50 % prosječne bruto plaće, može pomoći u procjeni primjerenosti minimalne plaće u odnosu na bruto razinu plaća.	Minimalne plaće smatraju se primjerenima ako su pravedne u odnosu na distribuciju plaća u zemlji i ako osiguravaju pristojan životni standard. Primjereno zakonskih minimalnih plaća određuje se na temelju nacionalnih socioekonomskih okolnosti, uključujući rast zapošljavanja, konkurentnost te regionalna i sektorska kretanja. Njihovu primjereno trebalo bi procijeniti barem u odnosu na kupovnu moć, kretanja produktivnosti i njihov odnos s razinama, distribucijom i rastom bruto plaća. Međunarodno priznati pokazatelji od 60 % medijana bruto plaće i 50 % prosječne bruto plaće pomažu u procjeni primjerenosti minimalne plaće u odnosu na bruto razinu plaća.

Obrazloženje

Ti su se pokazatelji u postupku savjetovanja ispostavili kao referentne vrijednosti oko kojih se može postići konsenzus.

Amandman 2.

Članak 3. stavak 3.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
„kolektivno pregovaranje“ znači svi pregovori koji se odvijaju između poslodavca, skupine poslodavaca ili jedne ili više organizacija poslodavaca, s jedne strane, i jedne ili više organizacija radnika , s druge strane, radi utvrđivanja uvjeta rada i uvjeta zaposlenja; i/ili uređivanja odnosa između poslodavaca i radnika; i/ili uređivanja odnosa između poslodavaca ili njihovih organizacija i organizacije radnika ili organizacija radnika ;	„kolektivno pregovaranje“ znači svi pregovori koji se odvijaju između poslodavca, skupine poslodavaca ili jedne ili više organizacija poslodavaca, s jedne strane, i jednog ili više sindikata , s druge strane, radi utvrđivanja uvjeta rada i uvjeta zaposlenja; i/ili uređivanja odnosa između poslodavaca i radnika; i/ili uređivanja odnosa između poslodavaca ili njihovih organizacija i sindikata ;

Obrazloženje

U skladu sa socijalnim zakonodavstvom EU-a i obvezama EU-a na temelju međunarodnog prava, sindikati su partneri u socijalnom dijalu za kolektivno pregovaranje. Radnička vijeća, na primjer, nemaju dovoljnu institucionalnu legitimnost.

Amandman 3.

Članak 4. stavak 2.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Države članice u kojima je obuhvat kolektivnog pregovaranja manji od 70 % radnika u smislu članka 2. dodatno osiguravaju okvir kojim se omogućuju uvjeti za kolektivno pregovaranje, bilo zakonom nakon savjetovanja sa socijalnim partnerima bilo sporazumom s njima, te uspostavljaju akcijski plan za promicanje kolektivnog pregovaranja. Akcijski plan objavljuje se i dostavlja Europskoj komisiji.	Države članice u kojima je obuhvat kolektivnog pregovaranja manji od 70 % radnika u smislu članka 2. dodatno osiguravaju okvir kojim se omogućuju uvjeti za kolektivno pregovaranje, bilo zakonom nakon savjetovanja sa socijalnim partnerima bilo sporazumom s njima, te uspostavljaju akcijski plan za promicanje kolektivnog pregovaranja i za izgradnju i jačanje kapaciteta socijalnih partnera . Akcijski plan objavljuje se i dostavlja Europskoj komisiji.

Obrazloženje

Osigurava se usklađenost s člankom 4. stavkom 1.

Amandman 4.

Članak 5. stavak 1.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Države članice u kojima je propisana zakonska minimalna plaća poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se određivanje i ažuriranje zakonskih minimalnih plaća temelji na kriterijima utvrđenima za povećanje primjerenosti u cilju postizanja pristojnih radnih i životnih uvjeta, socijalne kohezije i uzlazne konvergencije. Države članice te kriterije u skladu s nacionalnom praksom, bilo u relevantnom nacionalnom zakonodavstvu, u odlukama nadležnih tijela ili u trostranim sporazumima. Kriteriji se definiraju na stabilan i jasan način.	Države članice u kojima je propisana zakonska minimalna plaća poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se određivanje i ažuriranje zakonskih minimalnih plaća temelji na kriterijima utvrđenima za povećanje primjerenosti u cilju postizanja pristojnih radnih i životnih uvjeta, socijalne i teritorijalne kohezije i uzlazne konvergencije. Na razini država članica ti se kriteriji utvrđuju u skladu s praksom u državama članicama , bilo u relevantnom zakonodavstvu, u odlukama nadležnih tijela ili u trostranim sporazumima. Kriteriji se definiraju na jasan način i s predviđenim vremenskim rasporedom .

Obrazloženje

Istiće se teritorijalna dimenzija.

Amandman 5.

Članak 5. stavak 2.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Nacionalni kriteriji iz stavka 1. <i>moraju</i> uključivati barem sljedeće elemente:</p> <p>(a) kupovnu moć na temelju zakonskih minimalnih plaća uzimajući u obzir troškove života <i>i doprinose za poreze i socijalne naknade</i>;</p> <p>(b) opću razinu bruto plaća i njihovu distribuciju;</p> <p>(c) stopu rasta bruto plaća;</p> <p>(d) <i>kretanja produktivnosti rada</i>.</p>	<p>Nacionalni kriteriji iz stavka 1. <i>trebali bi</i> uključivati barem sljedeće elemente:</p> <p>(a) kupovnu moć na temelju zakonskih minimalnih plaća uzimajući u obzir troškove života <i>prema harmoniziranom indeksu potrošačkih cijena (HIPC) u skladu s Uredbom (EU) 2016/792</i>;</p> <p>(b) opću razinu bruto plaća i njihovu distribuciju <i>po sektorima i regijama razine NUTS 2</i>;</p> <p>(c) stopu rasta bruto plaća.</p>

Obrazloženje

Doprinosi za poreze i socijalne naknade te produktivnost rada obično su parametri specifični za pojedino poduzeće koji nisu prikladni za procjenu primjerenoosti minimalnih plaća.

Amandman 6.

Članak 5. stavak 3.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Države članice <i>upotrebljavaju indikativne referentne vrijednosti kako bi usmjerile svoju procjenu primjerenoosti zakonskih minimalnih plaća u odnosu na opću razinu bruto plaća, kao što su one koje se obično upotrebljavaju na međunarodnoj razini.</i>	Države članice <i>i dalje su nadležne za određivanje zakonskih minimalnih plaća. Države članice u svakom slučaju osiguravaju da zakonske minimalne plaće budu primjene i da se pokrene postupak konvergencije koji se ocjenjuje svake godine kako bi se što prije dosegnuo minimalni prag od najmanje 60 % medijana nacionalne bruto plaće za puno radno vrijeme i 50 % nacionalne prosječne bruto plaće za puno radno vrijeme.</i>

Obrazloženje

Usklađivanje s amandmanom 1. na uvodnu izjavu 21.

Amandman 7.

Članak 6. stavak 1.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Države članice <i>mogu dopustiti različite stope zakonske minimalne plaće za određene skupine radnika. Države članice ograničuju ta odstupanja na najmanju moguću mjeru i osiguravaju da su odstupanja nediskriminirajuća, razmjerna, vremenski ograničena ako je to relevantno, te da su objektivno i razumno opravdana legitimnim ciljem.</i>	Države članice <i>osiguravaju da nijedna kategorija radnika nije isključena iz njihove zaštite</i> zakonske minimalne plaće.

Obrazloženje

Ne bi trebali postojati poticaji za stope niže od minimuma zakonske minimalne plaće za određene skupine radnika.

Amandman 8.

Članak 6. stavak 2.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Države članice mogu dopustiti odbitke propisane zakonom kojima se plaća radnika smanjuje na razinu nižu od zakonske minimalne plaće. Države članice osiguravaju da su ti odbici od zakonskih minimalnih plaća nužni, objektivno opravdani i proporcionalni.	Države članice mogu socijalnim naknadama ili naknadama u naravi dopustiti odbitke propisane zakonom kojima se plaća radnika smanjuje na razinu nižu od zakonske minimalne plaće. Države članice osiguravaju da su ti odbici od zakonskih minimalnih plaća nužni, objektivno opravdani i proporcionalni. Države članice osiguravaju da se napojnice, prekovremeni rad i druge dodatne naknade izuzimaju iz izračuna zakonskih minimalnih plaća te da se isplaćuju povrh njih.

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 9.

Članak 9.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Javna nabava</p> <p>U skladu s Direktivom 2014/24/EU, Direktivom 2014/25/EU i Direktivom 2014/23/EU države članice poduzimaju odgovarajuće mjere kako bi osigurale da gospodarski subjekti pri provedbi ugovora o javnoj nabavi ili ugovora o koncesijama ispunjavaju odredbe o plaćama utvrđene kolektivnim ugovorima za relevantni sektor i zemljopisno područje te odredbe o zakonskim minimalnim plaćama, ako takve odredbe postoje.</p>	<p>Javna nabava</p> <p>U skladu s Direktivom 2014/24/EU, Direktivom 2014/25/EU i Direktivom 2014/23/EU države članice poduzimaju odgovarajuće mjere kako bi osigurale da gospodarski subjekti pri provedbi ugovora o javnoj nabavi ili ugovora o koncesijama ispunjavaju odredbe o naknadama i drugim radnim uvjetima utvrđene kolektivnim ugovorima za relevantni sektor i zemljopisno područje te odredbe o zakonskim minimalnim plaćama kao i o pravu na kolektivno pregovaranje, ako takve odredbe postoje. Države članice također osiguravaju da se od gospodarskih subjekata, kao uvjet za sklapanje ugovora o javnoj nabavi, zahtijeva da se pridržavaju odredbi o plaćama i drugim radnim uvjetima utvrđenih zakonom i/ili kolektivnim ugovorima, da poštuju pravo na kolektivno pregovaranje te da priznaju sindikate i pregovaraju s njima.</p>

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

II. PREPORUKE O POLITIKAMA

EUROPSKI ODBOR REGIJA

1. pozdravlja činjenicu da je Komisija uvela promjenu paradigme u pogledu minimalne plaće, prema kojoj su primjerene minimalne plaće temeljno pravo i preduvjet za socijalno, pravedno i održivo tržišno gospodarstvo na kojem se zasniva europsko jedinstveno tržište. Ekonomski, socijalni i društveni troškovi dampinga plaća i razlika u plaćama unutar Europske unije daleko su veći od moguće kratkoročne dobiti poduzeća;

2. pozdravlja činjenicu da Prijedlog Komisije omogućuje uspostavu europskog okvira za jačanje obuhvata kolektivnog pregovaranja te pravedne i primjerene minimalne plaće, čija je primarna svrha suzbijanje siromaštva unatoč zaposlenju. OR naglašava da Komisija u prijedlogu zahtijeva uspostavu okvira za primjerenije minimalne plaće i bolji pristup radnika zajamčenim minimalnim plaćama uz poštovanje posebnosti nacionalnih sustava, slobode kolektivnog pregovaranja i ugovorne slobode socijalnih partnera. Kao što je OR prethodno zatražio, prijedlog Komisije ne sadržava jedno rješenje za sve i temelji se na pretpostavci, s kojom se OR slaže, da su „[k]olektivno pregovaranje i sveobuhvatni kolektivni ugovori koji dobro funkcioniraju primarne [...] metode ostvarivanja pravednih plaća i utvrđivanja ostalih radnih uvjeta jer radnici i poslodavci najbolje poznaju svoj sektor i svoju regiju“⁽¹⁾;

3. napominje da su do roka 21. siječnja 2021. od dvadeset nacionalnih parlamenta koji su se bavili prijedlogom Komisije tri parlamenta podnijela obrazložena mišljenja u okviru mehanizma kontrole poštovanja načela supsidijarnosti;

4. smatra da se prijedlogom Komisije provode europski ciljevi jačanja socijalne i teritorijalne kohezije i izbjegavanja narušavanja tržišnog natjecanja (članak 3. UEU-a) te da je prijedlog u skladu s europskim stupom socijalnih prava (načelo 6.)⁽²⁾ i Poveljom o temeljnim pravima (članak 31.), Europskom socijalnom poveljom (članak 4.) i Konvencijom MOR-a br. 131. To je osobito važno za područja u kojima razlike u minimalnim plaćama diljem EU-a dovode do neuravnoteženih migracijskih tokova unutar EU-a, što može destabilizirati lokalnu zajednicu i negativno utjecati na demografsku sliku u regiji podrijetla;

5. ističe da je „uzlazna konvergencija“ minimalnih plaća prijeko potrebna i s obzirom na zaključak da je zapošljavanje u Europskoj uniji i dalje obilježeno niskim plaćama. Procjenjuje se da otprilike svaki šesti radnik ima nisku plaću. Posljednjih godina niske plaće u mnogim državama članicama nisu išle ukorak s ostalim plaćama, što je dovelo do povećanja nejednakosti plaća. Udio radnika izloženih riziku od siromaštva povećao se s 8,3 % 2010. na 9,3 % 2018. Osim toga, pandemija bolesti COVID-19 negativno je utjecala na plaće radnika, posebno na one s najnižim dohotkom, primjerice u sektoru čišćenja, maloprodaje, zdravstvene i dugotrajne skrbi te rezidencijalne skrbi. To su sektori koji su djelomično ili u potpunosti u nadležnosti lokalnih i regionalnih vlasti. Eurofoundovo internetsko istraživanje za 2020. pokazalo je da je gotovo 40 % ispitanika iz EU-a navelo da je u lošijem finansijskom stanju nego prije pandemije, a gotovo polovina ispitanika izjavila je da njihova kućanstva nisu u mogućnosti spojiti kraj s krajem (47 % u travnju 2020.). Uz to, iako je među zaposlenicima općenito u Europskoj uniji 48 % žena, njihov udio među osobama s minimalnom plaćom iznosi 59 %. Time se pridonosi rodno uvjetovanim razlikama u plaćama i mirovinama te siromaštvo žena unatoč zaposlenju.⁽³⁾ Stoga bi se uzlaznom konvergencijom pridonijelo smanjenju siromaštva unatoč zaposlenju kao i rodno uvjetovanih razlika u plaćama i mirovinama;

6. smatra da, u skladu s načelom supsidijarnosti i sudskom praksom Suda Europske unije (C-268/06 Impact, 2008.), pravna osnova članka 153. UFEU-a koju je predložila Komisija ne dopušta izravno uplitanje u određivanje naknade unutar Europske unije. Prijedlog Komisije može predstavljati samo ciljani postupak kojim se u potpunosti uvažava postojeće nacionalno zakonodavstvo o minimalnoj plaći i uloga socijalnih partnera;

⁽¹⁾ Vidjeti točku 31. mišljenja OR-a „Jaka socijalna Europa za pravednu tranziciju“ (izvjestiteljica Anne Karjalainen) (SL C 440, 18.12.2020., str. 42.).

⁽²⁾ „6. Plaća: Radnici imaju pravo na pravedne plaće kojima se osigurava pristojan životni standard. Osigurava se primjerena minimalna plaća kojom se mogu zadovoljiti potrebe radnika i njihovih obitelji u određenim nacionalnim gospodarskim i društvenim uvjetima te pristup zapošljavanju i poticaji za traženje zaposlenja. Sprečava se siromaštvo zaposlenih.“

Sve se plaće utvrđuju transparentno i predvidivo u skladu s nacionalnom praksom i poštujući autonomiju socijalnih partnera.“

⁽³⁾ Eurofound (2017.), *In-work poverty in the EU* (Siromaštvo unatoč zaposlenju u EU-u), Ured za publikacije Europske unije, Luxembourg.

7. skreće pozornost Komisije na potrebu za višedimenzionalnim pristupom rješavanju problema siromaštva zaposlenih. Analiza same Komisije pokazuje da je borba protiv siromaštva zaposlenih složen izazov za čije svladavanje ključnu ulogu imaju i drugi čimbenici kao što su porezni sustav, obrazovne mjere, razina socijalnih naknada i politika zapošljavanja te praćenje pozitivnog zakonodavstva. Ta su područja uglavnom u nadležnosti država članica, stoga uspjeh europskog procesa za primjerene minimalne plaće uvelike ovisi o spremnosti država članica da same prilagode odgovarajuće parametre;

8. ističe da je Komisija u skladu s člankom 154. UFEU-a prije predstavljanja Prijedloga direktive provela savjetovanje u dvije faze s europskim socijalnim partnerima o mogućim mjerama EU-a u području minimalnih plaća. U prvoj fazi, od 14. siječnja do 25. veljače 2020., Komisija se savjetovala sa socijalnim partnerima o potrebi za inicijativom o minimalnim plaćama i njezinu mogućem smjeru. U drugoj fazi, od 3. lipnja do 4. rujna 2020., Komisija se savjetovala sa socijalnim partnerima o sadržaju i pravnom instrumentu predviđenog prijedloga. U Prijedlogu direktive uzimaju se u obzir doprinosi stranaka, posebno u pogledu autonomije socijalnih partnera u kolektivnom pregovaranju. Stoga je osobito važno da Komisija podrži buduću izgradnju kapaciteta kao i autonomiju socijalnih partnera na europskoj i nacionalnoj razini jer zakonodavstvo nije jamstvo za snažne socijalne partnere. Putem standardnog istraživanja Eurobarometra br. 92 (jesen 2019.), koje je uključivalo pitanja o prioritetima Europske unije (uključujući minimalnu plaću), prikupljena su i stajališta javnosti;

9. smatra da se pristojnom plaćom postiže više od pukog iskorjenjivanja ekstremnog siromaštva. Cilj joj je osigurati da si građani mogu priuštiti osnovnu kvalitetu života i sudjelovati u društvenom i kulturnom životu. Ovisi o kontekstu i njome se nastoje nadmašiti „plaće ispod granice siromaštva“ kako bi se osiguralo da građani mogu zadovoljiti svoje osnovne potrebe;

10. ističe da je na temelju članka 153. stavka 1. točke (b) UFEU-a i u potpunosti u skladu s člankom 153. stavkom 5. već doneseno nekoliko direktiva koje sadržavaju odredbe o plaći⁽⁴⁾;

11. smatra da bi se načelo jednake plaće za rad jednake vrijednosti trebalo poštovati u slučajevima kada su minimalne plaće određene po sektorima;

12. snažno podupire činjenicu da se nacrtom direktive ne predviđa minimalno socijalno usklađivanje i prijedlog tumači tako da se njime nastoji osigurati zadržavanje postignute razine zaštite za nacionalne razine koje su više od onih zajamčenih predloženom direktivom (članak 16.);

13. napominje da Komisija u svojem Prijedlogu direktive iz poglavlja II. o zakonskim minimalnim plaćama isključuje države članice u kojima su plaće utvrđene kolektivnim ugovorima;

14. smatra da prijedlog Komisije donosi europsku dodanu vrijednost time što se njime stvara osnova za poticanje uzlazne konvergencije minimalnih plaća u dijalogu s državama članicama;

15. naglašava snažnu regionalnu dimenziju pitanja primjerenih minimalnih plaća iako se to u prijedlogu Komisije ne razmatra u dovoljnoj mjeri. Regionalna dimenzija proizlazi iz postojanja regionalnih kolektivnih ugovora, snažne interakcije između minimalnih plaća i socijalne i teritorijalne kohezije te činjenice da lokalne i regionalne vlasti snose glavnu odgovornost za određivanje plaća na temelju lokalnih i regionalnih okolnosti, među ostalim i u svojstvu poslodavaca;

(4) Vidjeti, među ostalim, (1) Direktivu 2006/54/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2006. o provedbi načela jednakih mogućnosti i jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pitanjima zapošljavanja i rada (SL L 204, 26.7.2006., str. 23.), (2) Direktivu 2008/94/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2008. o zaštiti zaposlenika u slučaju insolventnosti njihovog poslodavca (SL L 283, 28.10.2008., str. 36.) i (3) Direktivu (EU) 2019/1158 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o ravnoteži između poslovнog i privatnog života roditelja i pružatelja skrbi i o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 2010/18/EU (SL L 188, 12.7.2019., str. 79.).

16. skreće pozornost na studiju koju je naručio OR naslovljenu „Pravedne minimalne plaće – Lokalna i regionalna perspektiva“⁽⁵⁾. Posebno ističe zaključak da opće uvođenje minimalnih plaća na regionalnoj razini nije održivo iz niza razloga, među ostalim zbog institucionalnih okvira, nadležnosti i tradicija zbog kojih se minimalne plaće određuju prvenstveno na nacionalnoj razini. Međutim, istodobno postoji niz mogućnosti za ulogu lokalnih i regionalnih vlasti u provedbi, promicanju i praćenju minimalnih plaća;

17. upozorava na znatne razlike između urbanih i ruralnih područja kada je riječ o broju ljudi koji ovise o minimalnoj plaći i ističe da je, kako bi se mogao ispuniti zahtjev za konvergenciju prema primjerijenim minimalnim plaćama, potrebno pronaći inovativne pristupe za podupiranje lokalnih i regionalnih vlasti u osiguravanju potrebnih sredstava za njihove proračune koji su teško pogodeni pandemijom bolesti COVID-19;

18. smatra da se izrada nacionalnih akcijskih planova za promicanje kolektivnog pregovaranja u državama članicama, kako je opisana u članku 4. stavku 2., mogla utvrditi konkretnim navođenjem mogućih elemenata takvog akcijskog plana;

19. u načelu se pita treba li na razini EU-a reformirati koncept radnika na kojem se temelji direktiva. Međutim, upućivanjem na sudsku praksu Suda Europske unije iz 1986. (predmet Lawrie Blum) ne uzima se u obzir pojava novih oblika rada, a posebno nesigurnih oblika u okviru ekonomije platformi;

20. u pogledu javne nabave podsjeća na presudu Suda Europske unije u predmetu C-115/14 (od 17. studenoga 2015.), u kojoj se navodi da pravo EU-a ne isključuje mogućnost da se ponuditelj koji se ne želi obavezati da će osoblju platiti zakonsku minimalnu plaću isključi iz postupka dodjele ugovora⁽⁶⁾;

21. ističe da se u nacrtu direktive ne spominje izričito činjenica da bi se praćenje provedbe direktive moglo povezati s procesom europskog semestra, primjerice prilagodbom pregleda socijalnih pokazatelja; kritički je nastrojen prema takvoj mogućnosti sve dok se postupak semestra općenito ne podvrgne korjenitoj reformi radi veće transparentnosti, demokratskog ustroja (pravo glasa za Europski parlament) i partnerskog uključivanja jedinica lokalne samouprave i socijalnih partnera;

22. smatra da bi proces konvergencije prema pravednijim minimalnim plaćama trebao biti popraćen prijedlogom Komisije o mjerama za transparentnost plaća, što bi također bilo važno sredstvo za uklanjanje rodne razlike u plaćama i sprečavanje diskriminacijskih praksi na temelju rase, uvjerenja, dobi, invaliditeta ili seksualne orijentacije⁽⁷⁾.

Bruxelles, 19. ožujka 2021.

Predsjednik
Europskog odbora regija
Apostolos TZITZIKOSTAS

⁽⁵⁾ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/6f084eaa-879e-11eb-ac4c-01aa75ed71a1/language-en>

⁽⁶⁾ U skladu s tom presudom odlučeno je da je zakonodavstvo regionalnog tijela države članice kojim se od ponuditelja i njihovih podizvoditelja traži da se obavežu plaćati minimalnu plaću osoblju koje obavlja usluge koje su predmet ugovora o javnoj nabavi u skladu s pravom EU-a.

⁽⁷⁾ Vidjeti točku 32. mišljenja OR-a „Jaka socijalna Europa za pravednu tranziciju“ (izvjestiteljica Anne Karjalainen) (SL C 440, 18.12.2020., str. 42.).

ISSN 1977-1088 (elektroničko izdanje)
ISSN 1977-060X (tiskano izdanje)

Ured za publikacije
Evropske unije
L-2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

HR